Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Freeska Landriucht.

http://hdl.handle.net/1874/301851

J. oct.
1112

Rariora

478. **Landriucht** (Freeske). Z. n., pl. en j. 4o. min. J. 8o. 11121

Type M91 97 m.M. — HMT 124 (18). — CA* 1085. — C II 3482.

Dr. F. Buitenrust Hettema hield over dezen incunabel een voordracht in de Mij. v. Ned. Lett. te Leiden 1920, waarin besproken wordt de inhoud, de herkomst en de vermoedelijke verzamelaar. (Zie Verslag in de N. Rott. Ct. van 7 Febr. 1920 Ochtendblad A). — In XVIIIde-eeuwschen band. — Samengeb. met nr. 698.

698. **Statuta** provincialia et synodalia Trajectensia. Z. pl. [Drukker van het Freeske Landriucht], z. j. 4o min. J. 8o. 11122

Een type met M91, 97 m.M. — HMT 124 (18). — CA* 1598. — C II2 5624.

Samengeb. met nr. 478. Zie de aanteek. aldaar.

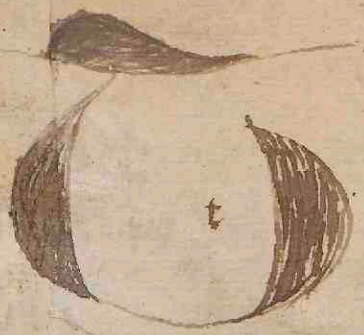

Her era godes fynre lianer moder Maria alle des himelsche heersch ipes. Ende alre fria fresena fridom Ende in een sonderlinge memorie des Freeska landriuchtis deer wo haetb ioun oi. Koningb. Kaerl key ser to. Roem dae dae fresen da bu rich to roē wrsteerden want bya alder aerst a yn weren ende da boltena witta drogben ende deer nei des konin ghes heernaten worden huelka riuchtē oi konigb kaerl dae fresen bifael Ende oi pacus leo dat biaet bilden als bia[illegible] cristena naema ✠ Om disse riuchten thi bet to fide[illegible]ende to onthalden ende deerma naet ōtbalda mey weer to sekane. Soe folged hyr nei een taefla of een register deer ioe wt wisa schil huoe y mogen fynda dae punten deer dit boeck fan rorende is. Ende wirt deeld in xvii delen. Dat arste bigbint aldus Hact is riucht list ende konst. dat oder deel fan da saun kerrē. dat tred deis fan da kerren. dat fiarde is fanda xxiiii landriuchta dat fyfte is fanda acht domen. dat sexte is fan da sex wē den. dat saunde is fan dat sind riucht int generael. dat achtende is fan dat sind riucht int speciael. dat niogēde is fan da ielden enis daedslachtis. dat tiende is fan dae wilkerren fan da fyf delen. dat alfte is fan dae bireckna da boeta. dat toelfte is dat boeck des keysers rodulphi dat. ettiende is fan da merked riucht. dat fiarteende is fanda swerte swengben. dat fyftiende is fanda schaeck raeff dat sexteende is fanda wilkerē fan op stallis baem dat saun tiende is fanda saun zelanden.

Hyr bigginnet dae capitulen fan disse delen forscriuen

Haet is riucht liſt. J
Hua fād eñ ſet riucht iii
Hua bād dē arſta ferdbá
Hua ſcriou riucht arſt iiii
Hua da wilkerren aerſt
Hoe ſite willibrord. ſet
da freſen bikedroe. v
Huana caē riucht aerſt.
Uan da tien wird.
Uā dis grewa icomſt vi
Uā fribeed der freeſna.
Elck freſa aeg ſyn ſeluis
deda to witā beth danma
op hem brengha mey.
Fā grete des dikes ende
weys. litikiane
Fā helgane gued naet toe
Fā leēgued to bibaldē vii
Hat di fader ſine doecht
naet ōwillens ne geuwe.
Fā mondſcipes lawa an
der weoua.
Fāt mōdſchet der famna
Fan der pine des mond
ſchets deert laſta nelle
Fāt laen des mōdſchipes
des moers fant kynd
Hueer om dat kīd ne toer
dat laen naet iaen
Fāt laē des iōgera broōs
dii ieldera als bi ſinbreid
bala.
Fan tzierck wegr-ende
fan hiara brede. viii
Uā dio brede des weis
om dat tzierckhou.
Mē freſa thoer ſchelta bā
tieldā.
Mē freſa thoer grewa bā
tieldā huta ſceltā urogig
Fā dike to bodane bi ſint
te benedictus.
Uan ſile to baldene
de bi ſinte benedictus.
Uā freeſna vepē to bald
Uā des grewa riucht
Uā ſchelta ladinga ix
Eft ſōna ſchyn ne doer
ma an ſtride ſaen
Hat da ſchelta bodtin
eer ond biginne.
Uan needmond eñ bya
ra betteringha. x
Uā helgene eñ helgue-
de toe delane xi
Uā tige ō eerue to delaē
Uā eerſtſchip toe delane.
Uā forkapa lād dafrion
den dat nier toe bſittē
Uan graetbeid diſforka

Fa gaedis. xii

Hueerma ketelfāg ouaē
Huma ōtigia ſchil. ſchil
ſan oae kampa.

Fa n oa ſtryo ende fan ay
der iggbe. xiii

Fan dio ſtryd ede xiiii

Fa lādbera nier to vitaē
Fa riucht oes fruchtbare
vrouwes deer di man by
grauen is. xv

Fan enis ouerlādis gue
des mannes oaeo.
Di fria freſa is niaer toe
wttanc off by aefte tingb
halden habbe
Fa ſchada eñ wrbleſt
Fa mene tingb riuchr to
bouwe.

Huma een man ferdloes
teth. xvi

Jefina bi ſōna ſchiī nact
ladet.
Fa vrberichcit dis boues
Fa tige ferſt to da bowe
Fa da lettera ferſta.

Huma oa tingbe al moge
bor wyſa. xvii

Fan oada tingbe wt to
ruchtane.

Fan tingbe bina oers epē
bere ſlaet.
Fan tiuffrigba gued toe
ſekan. xviii

Fa;tiuftiga gued toe ſe
Fan bodel tingba. kane
toe oae buſe.
Fan bodel to bitingbien
binna oae ieer xix

Fan boedel riuchr oine
ſibſta i dat huis to viſane
Fa la wede bodel xx

Dit is di bodel eed
Fan fordele in oae cladē
onder aefta ſidem eeffter
oes oderis oade.
Fan bodel toe oelane
Fan di oeef on willich is
toe oelen. xxi

Di ſchelta ſchil biaede
bi ſelf to rtuchta anderoe
Fan ſonderinga fordela
ende dis aeſgba riuchtes
Fan oa rueer koningben
Kaerl eñ. Radboo. xxii

Hyr biginnet oae kerrē
deer. Magnus kaes toe
roem. xxiii

Hyr biginnet oae ſaun
teen keſta

Van frede alle godes ba
sem. xxv
Hyr bigbinnet va fyou
tb eñ xx lādriuchta. xxxii
Als dio mob ber kīdes
eerfschip forkaped xxxiii
Hyr bigbinnet vae acht
voemen. xli
Hyr bigbinnet vae acht
wenden xliii
Hyr bigint dat sīdriuch
te int gheneen. xlv
Hyr bigbinnet dae sind
riuchta. xlvii
Hyr biginet da vilkerrē
dis lādis mitta v delē lxi
Hy bigbinnet da bireck
nada bota. lxiiii
Hyr bigbint keyser. ro
dulphus boeck lxxiii
Hyr bigbinnet dae mer
ked riucht. lxxxiiii
Hyr bigbinnet vae suar
ta suengben.
Hyr bigbinnet va scaeck
raeff. lxxxv
Hyr biginet va vilkerrē
fā op stall bame. lxxxvi
Hyr bigbinnet da saun
zelanden. lxxxviii

Hæt is riucht list ende konst. Riucht tes ende goedes. Hæt meēt dat riucht tes eñ goedes: Riuchtes. dat meēt riuchtlikera ende eerlikera tinga. Al soe bitiothet hit ws di paeus. Hæt bitiothet wiro goedes: Hetlikera ende eerlikera tinga alsoe spreckt di keyser. Hoe manich riucht ister: twa. een goolic ende een menslic. Dat aerste is di oen bern. Eñ dat oeder scheltu lera. dat eē is natuerlic: ende dat oeder is taulic

Hæt is goolic riucht: oenuerp godis gastis deer dat gued luuet ende dat eerge leth by mannes wytem. Je ta beth sey mi hæt godes riucht se: Ewa. deer tes mannes sin leert bym selff to biriuchten. ende dat oenriucht to wrfiuchten. dae onscheld to helpane. ende da onmyl dicheed fordriwa. Hæt is mēschelic riucht: koninges setma ende lyoda pliga: deer netlic is ende eerlic. Koninges setma hætma scrioun ruicht. ende alset riucht scrioun is. so hætmet eē ewa. wer da ewa meinen willker dae ewa brecka. Taulic pliga fā lāgher wēnicheed is alsoe gued so scrioun riucht. ieftse nact ne swiwet

Spreet di keyser 2ē. Concordat i di humanum genus ff de iusti. 2 iu l i in fi cum lege sequenti Hæt is mēschelic riucht 2ē. Insti. de iu natu gen et ci in prin et § scriptum et § ex nō scripto. Itez lex est cōstitutio populi qua maiores natu aliq; cum plebe sanxerunt. Cōstitutio uel edictū est quod tantū rex uel impator cōstituit. Jus coē siue constitutionez cessare facit necessitas. lxxxi. di. cū oibus 2 ō rc iu. quod nō est licitū. Jus nałale quod ī lege moysaica uel in euangelio continetur ut iniusticiā nemī

inferre.d.i.c.i. Wweer om is dat riucht seth: dat ma
fruchta da wreeck: binda dē durigā fan da lust der so
da: biscbyrme da onschield: eñ scheppe da wreecke.
Wweer vm is dat riucht set. Diuerse pene i eañ sē statu
te. ad malitiā boinuz puersoz repmēdā. ex. ō of. iudi. oz.
Ad repmendā. Nā per. ll. nēo bñfacere cogiť. sed male-
facere, pbibetur. xxiii. q. v. ad fidem
Wact is der ewa riucht. Erlykera tinga reda. Treftly-
kera tingh bieda. Arbieda dat ōriucht. Winzia moetly-
kera tig. eñ acc bebvilē oēmoetlikera tīgh truch fruchta
des era. Woz so dat riucht is natural iefta taulic: Eñ ay
der mit scrift: iefta mit ewa schelmet seed. soe bactma
dat een setma eñ dat oer wēbeed. Wact is ewa zč
Lex siue ɔstō vt pz ī me. ō. all. Cōstō ē ius buānū qō du
plex ē aliud ī scriptis redactū: qō, ppric dicť constō: ali
ud solo usu vtētiū approbatū qō, ppe ɔsuetudo dicť. i. d
ca. ius natale. Quis pt constituere: Rñ. pa. ī spūalib⁹ vt
ōcretales zč. Jn secularib⁹ Jmpatoz vñ et. ll. statuit. Ci
uitas. n. pōt. l. muicipalē ɔstituere. Cā cōsti. ll. est vt pce
pta iurꝫ seruēť. ut honeste viuēť: alterꝫ nō ledere. ius suū
unicuiqꝫ ťbuere. d. i. c. i. Jnstꝫ ō iust. z iur. §. iii. Modus
īstituēdi. l. ē ut. l. taľ sit q̄ cōtineat ī se boēstatez: qa lex de
bet esse honesta iusta: possibiľ scōm naťaz z cōsuetudiēz
paťe: tēpori: et loco cōueniēs: necessaria: utilis: et mani-
festa: ne aliqd propť obscaritatez cōtigat. ut potest. col.
d. i. c. cōsuetudo z ff. ō cōst. ꝑn. l. in bis rebus cū suis con
wrbieda dat onriucht. ff. de iust. z iu. l. iustitia. §. i. et
melius ff. de. legꝫ. l. legꝫ vtus Wact is wēbeed: Een go
dlic pliga oerma to riucht baut. Als di setma bieet eñ
oeer en ny sek up bliaept der nact fā scrioun is so moet

ma dyn pliga to riuecht halda Fan disse wenbeed ief ta pliga habbet alleer konigben mislic veeld Di aers te spreckt aldus. datty riucht schel al tyd dyne pliga op nyma Di ora spreet. Ald pliga fā netliker wenbeed is een kerstelic maesterscyp Di treoda spreet. aldeer dat riucht redelic is deer wyekt dy plyga: wātby riuct deer en naemlic onriuct urbioet: dat schel nen pliga wy ka Di fiarda spreet Mislic is pliga. Netlic pliga is kerstelic maesterscyp. onredelic pliga. wyecht dat riuct Di fyfte spreet. truch landis reed eñ teerua wyecht ondertydem dat riuct dan pliga Di sexta spreet. dat Dat riucht is al riucht. dy pliga is kerstenlic. deer era leert ende onera wrsteert Dat riucht is godlic riuct deer da sonda vrdiligbied mit be yliga boedem Dat is riuedt wraudesc riucht. deer da eedlingen set babbet mitta elmeente tobalden truch landes reed Di saun da sprecht. dat riucht is alle riucht deer mey mena reed iefta bode wyfera lioedena is set to tuang dera sondan deer by willa ende by dwnbeed op bliaept. ty meena frede. ende to mena fere Dat riuckt wruint alle pligan ende alle kerran Dit riucht is alle riucht. deer toe ienst da wird naet ne fiucht. ende netlic is ende eerlick

Dat is falsc riuct. deer da wird mit tyogem oēfiuct dat mei blynd syande aegen

Dat is wenbeed iefte pliga. Consuetudo. De hac uiō eẍ. de consuetu. p to. z ff. de legẽ. l. diuturna cōsuetu do z Inst. de iure natu. gen. et. ci. §. ex nō scripto. Etiā Consuetudo dicit optima legū int̄pres eẍ de consuc. cap cū dilect⁹. Sed ubi cōsuetudo repugnat iuri. nō dicit cō suetudo sed q̄dā corruptela l' abusio eẍ. c. c. ul ō sy. c. tua

Nota ſcōz gof. q̄ ꝯſuetudo iducit cū exp̄ſſe pop̄lo placz
aliq̄ obſeruari i futuꝝ p ꝯſuetudīe. vñ ñ eoip̄o q̄ aliq̄ fit
ius ꝯſuetudiariū iducit ar. ff. ō iti. actuſq̄ p. l. fi. Inducit
n. vnus actꝰ ꝯſuetudiez. xxv. q. ii. ita nos. Als oi ſetma
breckt ⁊c̄ In bis ī q̄bꝰ nil certi ſtatuit eccl̄ia uel diuia
ſcripta: mos pop̄li ōi ⁊ iſtituta maiorꝫ p lege ſt̄ tenēda.
xi. d. ī bis r̄bꝰ ⁊ ca. ꝯſuetudis. xii. d. ca. diuīni. Jtē ꝛa ſūt
neceſſaria ad boc ut cōſuetudo p iure babeaī. ſciliez diur
nitas tp̄is ⁊ ſanioris uel maiorꝫ p̄tis autoritas: ac illius
tamē eccīe approbatio in qua aboleuit. xi. d. catholica et
tunc alios non conſtringit Den pligaa wyka ⁊c̄

Conſuetudo bz. n. ꝓprietates tres imitaī enī le. inter
p̄tatur legez. ⁊ derogat legi. de bac materia vi. pañ. in c.
clerici de iudi. ex̄. qñ uero ca. cedūt le. ⁊ ecōuerſo vi. ple.
pañ. ī c. i. ex̄. de no. op. nūcia. Et vide in x. d. c. ii. q̄ leges
ip̄iales dñt cedeī canoībꝰ generalī. ecōuerſo vo qñ canō
p̄cipit ut eccia ſoluat r̄butū xi. q. i. ſi r̄butū ſed ip̄ator dat
legē ut eccia libera ſit a r̄buto Dy faunoa mey mena
reco ⁊c̄ Priuilegiū paucoꝝ nō facit legē ꝯmunē. xxv. q
i. c. ideo § vl. Wnae fand eñ ſetb dat riucbt aller aerſt.

H wae fand ende ſette riucbt aller aerſt. Foroneus
in Greka land. Mercurius in Egiptera land. So
lon in Atbenera land. Ligurius in Lacedemera land
Diſſe ligurius nomet op bi enis afgoedis wirden bi ap
pollonius fiindeniſſe. Ende dae krekē nomēt op fā moy
ſes fiif boekē deer bya ſeryoun beden fanda ioedē. Dy
konick beet Numa pōpiliꝰ deer da riucbt ſette alt aerſt
toe roem: eñ di fand aeck aller aerſt dae tacle oender la
tynſcba tōga vnꝰduo ⁊c̄ bwāt da lat ynſcba leydē eer ſte
nē deer dyo tale mey biwared was: bwite ſtenē to liaef

lika seckem: ende suarte stenen toe leedlika seckem. Di numa was di aersta koniugh efter romulo deer aerst da burich toe roem timmerade ende naemde. deer om beet bi numa want by waes di forma deer dyn penningh mō tya beet init keyserlika forma. Deer eefter worden alsoe manich riucht so deer riken weren. Wwant da konī ghen settent to riucht deer him alder best tuchte so worden da riucht wandeled als dy koningh waes daed ont romeran dat bycrongben datse da wrald to mena frede bytuongen. Doch ne muchtēt da romera berē bo wys ende bo wieldich datse weren. sceppa dae riucht alsoe steed ende also fest. datse dae koningben naet wandelia dorsten. eer dat da koningden cristen worden. ende dae riucht ney goedes iefta schoepen Wwa fand ende set

De hoc habetur. vii. di. moyses. Cum enim leges propter discordias plebeorum a nobilibus fere per xxx annos in dissuetudinem abissent. Creati sūt .x. viri qui de grecis ciuitatibus leges collectas transtulerunt in latinum ⁊ eas in tabulas eburneas scriptas detulerūt qui decem viri sequenti anno accepta potestate corrigēdi ⁊ interpretandi leges. videntes multa deesse tabul. duas tabulas addiderunt ⁊ appellate sūt leges xii tabularū ff. ō origine iurīs l ii per totū. Quis primo constituit ius vii di moyses ⁊ c sequenti. Foronius in kreka land ⁊c

Immo romulus primo sed paucas. Et foronius postea multas vii di c ii super uerbo primo. Nota ius consuetudinis statim cepit post legē naturalez ex quo homines ceperūt simul habitare. ius uero cōstitutiois cepit a moyse q̄ primū omniuz diuias leges sacrīs explicauit uidelicz foroni grecī ut i textu ptinet.

Hwa bande den aersta ferdban

Swa bande dine aersta ferdbā oenda wrald. Octauian⁹ di keyser: da romera berē al da wrald fan aesta to westa. fā noerda to suda. ende alle da eylanden bi beues muda mit heerschielde bituonghē heden: ende octauianus dine lesta ferdbā fan pardland brochte. da by mit goldena waynen to roem in foer. en de by da waynē trowadē konigben spād mit goldeāke den: da heet by to hādes ianes porta sluta. dat was tred da stond fan saunbūdert eñ xxii. ierē soer dat roem bigō de to biclywen. dis bagaden dae van roem dat deer dis deys mitta konigde. mara kostelicheit eñ syrheed coem danse eer aller bauena heden. da scopense da koninghe enen nyen nama: eer heet by octauianus. dae betense bi augustus: dis deys schyden twa wonder grate teyken to roem. bya saegben oenda hymel. fanda moern al ont midde y tria sonna schinen. deer om ghingh een reynboga also lyacht als di logha. eñ garen se toe lesta: Aleck ontsprungh dis deys. to roem een burna fā olya wt een boerna buus. ende flact wt in dine tiber. mit fulla straeme. een etmal al omme dae dat folck toe stede coem. da spreeck di konigh mit blesse. Nu is al dyo wrald. truch romes diede wiges bilowid. eñ toe mena freda commē Nu wille ick dyne ferd mit duegheden sterkia. ende fā treftelika tingben twa nye riught setta. deer da durige were. eñ dine eerma bischirma. ho dattet lād mit riuchte stande. ende den freed nimmen oenfiuchte. Dit is dat aersta deer ick biede. dat alle dyo tlade. deer byoda aē ellēde se. to byara ayn lād weder kere. fri fan alla mānem. ende iow tins dae roemera beran. boeghia mit bya

ra frionden. ende wise biara ayn eerwe ende fee op bia ra ayn Dat oer is dat ick banne wiuem ende mānem frede an lyf. frede an gued dat mannick mitta sinem bi- sitte. soe lāgbe so byt onfoerwroebt ne babbe. dat was di aerste ferdban. oeer disse wrald enich wan. fan oenbi gbin. ont byoda. so ne schyd bit na dat onder eeu man al le dyo wrald coeme to mena ferdbāne. Mit timade aeck wel dat di eerdscha koningb dine ferd bande. dae di bi- melscha koningb was commen to mannem. Mwant bit was di selua dey oeer cristus inder cribba lay dat was een schoen dey toe roem. Alsoe schoen was dyoe nacht in iberusalemra land. dat di engbel coem toe dae berde- rem. ende kette frede. Alla gueda willigba lyoedem

Gloria in excelsis deo.

Mwa seryou riucht aller aerst

Ha screef dae riucht aller aerst. pompoius di greuua. di bygonde se toe scryuuen dae woer bim soe graet nyo dat byt leet bliuua. Juli us ende octauianus bedensе bigonnen dae worden bya mitta gaelika daed byronnen. oeer ney dae dyoe cristē- beed oenstoed. dae worden dae riucht steed ende gued. dae god syn folck dae nede ioe. Theodosius beet di bera oeerse aller aerst screef. Ende dae berde wel fol- brochte. oeer na wralda neen keyser mochte. Alle dae oeer bifarra bi weren fa. M. cñ. c. ende xxxiii iera. soer Auma eñ Romulus storen. oeer da riucht mit romerē aller aerst op bouen. Oeer efter warb een wys keyser to roem. Justinianus was syn nama oeer dae riucht alt aerst enigad. aldeer se en twa sprekē. Justia⁹ was. C. b. no. co. cō. in pn. ⁊ p. totū ⁊ d. emē. iustiniani. co. in pn.

Ende kirtese aldeerst toe manichfald weren. deer om sit bi ieta to roem melad op een goldena troen. een boec aen synre hand. deer dae riucht oen standet op dat paellaes meled deer meymet ieta schoya aldus Wase iustianum toe keyser sette dat was al dyoe wrald nette wāt hi al onse riucht gette ende myt grata frewelhheed kirte Wwe dae wilkeren alder aerst sette

wae sette dae wilkeren aller aerst iustianus di keyser. disse iustianus saegh oen manychfalda landa mislika derwa dae ioe bi ocrlef dat aller landick truch syn sonderinga bihoef wilkerrē kerre. cñ toe riucht bilde. ende dat sese naet toe iēst den lawa ne sette. ner to ienst goedes bulde. dat selue fyntma in syne boeke aldus. Lanoes deerwa deer eerlyck sint ende myt meene frede prowet. dae bied ick to baldē alse dat riudht. disse iustianus waes dy tria ende fiifticbsta keyser fan octauianus deer dae wrald mitta aersta ferdban gette. Een tusent ende twa bundert ende lxxvii iera fan numa deer dae riucht aerst sette. fiif bundert ende lxxvii iera eefter cristus berthe. Wy was bundert ende xxxvii iera eefter theodosius. deer dae riucht aerst screef. Tna bundert ende xxvii eer kaerl. deer da fresen den fridoem ioe Manich man deer wys bact. weent. dat kaerl da riucht habbe seth. Fresē bact byse bibulpen datse riuchtes pligia moetē. deer eer sōd era weren. onder alla mānna foetem Manich man deer wys bact ⁊ cetera

Qualiter frisones venerunt ad libertatem de isto magno. Karulo et patre eius in translatione regni grecorum in germanos siue allemanos. Nota ex de electione ē venerabilem. ỳ not in glo. super uerbo transtulit.

Et legitur in cronicis .q cuz romana ecclesia oppme retur ab astulfo rege lombardoruz petiit auxilium a con stantino z leone simul eius imperatoribns cõstatinopol et cuz nollent patrocinari romane ecclesie.q̃ petebat co ruz auxilium stephanus papa secundus natione roman⁹ transtulit impiuz ad karolum qui fuit filius pippini quẽ zacharias predecessor ei⁹ substituerat.lodowico r̃gi frã corum.quẽ deposuerat de quo legitur xv q vi alius. Et translatio illa facta est.Anno domini septengesio lxxvi Qui karolus .coronat⁹ est a leone papa tercio.elapsis post hoc xv annis Hoc sinte willibrord dae fresen

Ae sinte wiilbrord dat lãd bikeer bikeerde de.fresẽ by dat leerde.datse capeden myt gue de.datse dy koningh.kaerl noem in synre bue: de.boese da nordman ont coeme. deer om flegen bia to da berem fan roeme.deer eefter deerse dae beerferd by suoeren.Ende mit him toe roem foren ende dae burich to stoerden.dae weren bya des koningbes bera naeten worden.Dase da burich wonnen.dae werense burch: beren toe roem dae camense mit riuchta ordel toe frido me.wãt hit een ald riucht was.dat dy mã fri was ĩ alle lãdẽ deer to roẽ burgh was . Dat en mã õder da galga stoed.eñ coemet hi to moede dat hi op da roemscha bur gherschip tegbe.eñ byt alk wirdic legbe.hi moste wessa ontbonden.al ont hit toe roem worde onderfonden

Aeck ioe by him dat truch god dat.bya mostẽ balda iustianus bod.Ende betet eer se van him schate.datse al biara landis therwa bytochte ende byt bimmen babba lethe ende se dat ymmermeer toe riuchte bilode. Ende hi sine bã deer oen leide bose deer eefk neen konigh ofne

te. Fri was oeer to roē. Inſtꝯ. ō nup. in ꝑn. inſt ō libti
i fi. ibi i citate roāna ooām⁹. gl. i. libtate ſ. e. ti. §. libtiorꝫ
ad iō ō ſē ex. c. ſi iudex layc⁹ li. vi. i. ſi i iudcio cēt ſnialit
indicatū an cēt lib uł ſeru⁹ qa alit iudicabit lib ſcōm. le.
z alit ſeru⁹. z inocēs oittit z r⁹ nocēs furto ꝺoēpnat⁹ vi
culat z ſuſpēdit ff ō pe. l. capitaliū § famoſus z. §. craſſa
tores. et in cōſtitutioē fridrici ipatorꝫ ō pace tenēda c.
ſi duo boines. §. ſi qs qnqꝫ ſolidos. i. aurcos. Non caret
ſcrupulo ſocietatꝫ occulte. qui maifeſto facinori ō ſinit
obuiare lxxxiii d. c. error ex. ō homi. c. ſicut oign⁹ cū. ſu.
concor. Hwana caem riucht aller aerſt.

A baeſtu my ſeid hwa riucht aerſt ſette to ro
me. ende ic wil wita hwana dattet riucht aller
aerſt coem. oat was viii hundert ieer ende aeck fiif ieer
meer eer Romulus eñ Numa oēda wrald comen oeer
oa burich timeraden. ende riucht ſetten to roem. oa god
moyſes twa tafela io. oeer tyen wird my ſyn fingber
oen ſcreef. Ende oae wirden ſpreeck hi aec alſo blund.
oattet beerden aldae iſrabelſcha lyoed. ende oae hwile
oeer biſe ſpreeck. oat weet ick oat oi himel ontbreeck.
mit tongbere ende mit blixen. ende mit ſo freeſlika bere
oatter neen ſonna ſchynd. oers oan oat fyoer. oeer fan
oa himel rā. ende aeck beerdēſe alſo bera boerna blund
Ende oat folc was eer truch da eewa teyn wt. oa wor
oenſe ſo ſeer foerfeerd. fanda gryſlika bere. oatter nim
men libba oorſte eer moyſes nanoa birgh caem aef enō
tfolck traeſt ghaef. Oi birgh oeer moyſes op ſtoed. oi
barnde aen liahter gloed. oat oy logha oē oē himel rach
te alle oa xl nachte. oeer god mit moyſe uppa bogaōe eñ
bē alle riuchte leerde. eñ wegade

Aan da tiaen wird

Jt sint dae tyaē wird. Jsrabel dyn god is een weer god. bim scheltu tienia. eñ syn era mit ne ne fraemde godē menzia. israbel dyn god schel tu neen byld makia. fā alle da creatura deer bida bimel fliucht. iefta opder eerde swerft. ende ida wettere suōt want ick mine ontanck wreck. al tida fyarda. eñ myne tanck laēie al toeda tyenda. Jsrabel dyn godes naema scheltu naet forswerra. ner to nene yoelnisse op tyaē sō der need. Jsrabel dis sonnendeis fira scheltu naet foer ietta. disse fyower boeden weren in eenre taefla. Ende disse sex byr ney folgiet weren in een āder taefla. Jsra bel. era dyn fader ende dyn moder hoe du lāge libbe op der eerda. boed di nan boerdom. boed di uā manslachta boed di fan tyefta. boed di fan falsch tiuch. boed di nan onnetter biieringe alle der tingena deer dyu nesta aegb mit mara riucht dan du. bi disse x. wirdē schoep moyses godes riucht ende mensklick riucht ende syn fyf boeka Ende deer eefter alle da ppbeten ende. apostolen. eñ al biara buecka. ende al baetso dyo wrald scriftes baet. eñ riuchtes. deer netlic ende eerlic is dat bigbint ende eyn: diget in disse tien wirdem

wa sette allet aerst godlyck riucht ende mensklyck riucht: Deus god. da bi screef. ayder riucht an syner ta fela da io bise moisi bede'der om schil di pster wessa een fogid ō wird to tiuge eñ to ede Uā dis grewa incōst

Jt is lādriucht ō freesna. di grewa deer an fres lāde grewa wessa schel. dy schel wessa fulf ber tha borē eñ syn riucht ōforlorēbi schil to suder muda i cōma eñ cōma to fraēker i dat del mit wirō were

.Mit des koningbes iefta euoe myt breue ende myt
insigel.oeer agen bim da frese to ontfaen ende to riucht
to staen.Oeer aegb bim di aesga een fero to oelen .En
oe bi bim self to bannen dat bim nimmen aet onriuchtes
owe.soe agben dae lyoed dyne ferd toe sterkiane oeer
aegb dy greuua aller manlikū syn leen toe geuuane.als
biit oen synre wer beoe.sonder fya Ende siin riucht
onforloren zē Item iudex non debet esse excoicatus
nec hereticus ō hereticis. per totum.nec proscriptus.i.
ferdloes zē Mit des koningbes iefta Nota comi-
tem esse iudicem delegatum.Et si dicis cum ordinariuz
fqrit tñ rgalē cōfirmatoēz . nec añ suā cōfirmacoēz pōt a
lios cōfirmare Oeer aegb bī di aesga .Minor iudex
dat pacem superiori. i. permittit euz vti sua iurisdictioē
per partes frisic.visis litteris regalibus et sic inferior ex
aminat et sic est suus superior Fia.i.pecunia quia pe-
cunia dicitur a pecude i q iii totū in gl.z ibi distic.gl.no.
Aan fribeed der freesna

Jt is riucht dat dy fya fresa oen nen beerferd
thoer fora fara.dan mitta ebba wt ende mitta
floed op.Truch dae need dat by dyne owera
biwarria scbil alle dagben to ienst diin salta se.ende toe
iēst dyn wyroa wysingb mit vyf wepen .myt spada .en
de mit funka .myt scbield. ende myt swird .ende myt et
kerris oero by eenre lyoedwirden. Jeftit bem ketb wirt
mit boeda. Jefta bakene .iefta sexasum onzuuara dattet
bym naet ketb were bor myt boda ner myt bakene
Oeerferd thoer z cetera Causa huius pūilegii eciā
recitatur infra inda fiifta ker. Et infra.inda tyaen
da kest Lyoedwirden zcetera

Hoc est secundum penam limitatam ⁊ taxatam a frisonibus ⁊ est summa octo librarum seu talentatum.

Elck fresa aegh syn seluis deda toe wytan bet

It is riucht dat di denma op hem brēgha mey.

fria fresa syn seluis deda aegh to wytā op dae bel gum myt mara riucht dan him ymmen aegh toe wrtyo ghane. bit ne se dat hi soe fūr bitinget se mit scelta bāne ende mit aesegha doeme dat dae nyoghen tyoegh synes a ynes eco binyme Seluis deda ⁊c. Quia nemi factū ppū licz ignorar. L de rei vendi. l si quis Op da bel ghū ⁊c. Jurāt homies p maiorē suū. ad hebreos vi. eī de iurīur. ⁊ si cristus. Scelta. i. iudex ex pte comūz. Aesgha i. iudex terre ex pte potestatz Fan grete oes dikes eñ

It is riucht dat di fria fresa wyta moet weys

mit hwelker meta dikes ende weyes by lida moe ghē myt mara riucht dan him di grewa deer toe banne daf by dat witse deer by naet moege Hwelker meta ⁊c. Nota. Credendum est cuilibet in oneribus p̄dia. lib⁹ q̄ iura dicūtur quātū ualeat supportar ff de cen l forma. Hē dicat. Me grauat ille labor sub cui⁹ pondere labor i. cado. Quia impossibiliū nulla ē obligatō ō fg. iur. li. vi. nemo ad impossibile. Fan belgene guede naet toe litic

It is riucht dat dy fria fresa dat wyta. kiane

moet oenda bēmerick deer by oē eerwed is. ende ayn aen synre wer baet. Hweer se ois santis ende dis koninges eerwe dat by dat wise ende naet ne litikie

Dis santis idest episcopi uelecclesie Ubi enim p̄dia publica ⁊ priuata simul sunt sita ⁊ contigua tūc p̄dia torum est demonstrar. quia circa illa magz sunt solliciti

Fan leen gued toe bibaldene

Jt is riucht .bweersoe dy frya fresa een onderba
ua lawiget wirdet .dat by dat wiua scil .enen pen
nige al oeer byt mit kape wint by tueen pēnigen . Jeft
him dy foget oeer um sanna wil . dat by oen onwonna
land sitta .so is by nyer mit syne saun orkenē to iechtaē
dine foget . Ende da allerlyc scellet sidza mit sonderlin
ga ede .ieft hi dis brect .di foget due oeer mede syne wil
la Onder baua .i .bona feudalia Foget .i .pcurator
regis vł dnī feudi

Dat di faeder syne oecher naet ōwillēs ne gewe
Jt is riucht dat di faō aech syn oechť nen man to
iaen wr bern willa .um dat hyo naet waldes aech .ors
dan ber ledena . Ende ieft hyse iout wr ber willa .ende
ber onda oēwilla missy . so aech byt to betane dyē ferd
als ieft hyse mit synre baud wrslayn bede Ur berne
willa De potētia prīs ꝛ mať s in filia Jtē mať moia dñt
esse libera eꝝ de sponsa .ꝛ matrimo .capi .requisiuit ꝛ ca .
cum locum .quia inuite nuptie difficiles exitus solent ha
bere ut dicto ca .requisiuit .et viō glo in ca .pmo de spon
inpube .et doc .ibidem

Fan mondscypes lawa ander wedua
Jt is riucht Datter nimen aech dyne mondscet oē
der weduc .dan her soē .so fyr als hi ierich sc . Jef
ta dy selua oeer dā da aeftingha aech .lywet ny dy soē .
Soe aegh by dan des monnadeys . fyower pennigben
min dan twa merck

Fant mondschet der famna .
Eer famna riucht is .dy ien deersa aeftighet tueer
schillingden des monnadeys
Fan der pyne des monschets deert lasta nelle

Jt is riucht. ieft hy dyne mondſchet naet laſta en
wille Endechi dat wyf toe aefta onfucht. ſoe ſchel
hy dis monnadeis. ende aec foerd alda fyf dagbē al ont
des ſaterdys. ban tielda. Ende alle da dagben des half
fanges twyraſum onſuerre. iefta dyne mondſchet laeſta
des ſaterdeys tyifald Jefta oen ſtride ſtaen. Jefta tieo
da keſt half boedel iaen binia dae balkem

Faut laen des mōdſchypes des moeis vant kyud

Jt is riucht. luters laen dat dy ſoen aegh ſynre
moeder toleff iera. aller ieerkis. toe laen toe iaē
fyff ſchillingben. als hy ſynre breid halled. ſo fyr dat hi
onwemed ſee fan warlaſbeed. fan fyf ſeckum. Fanſwy
nes twſch. Fan bonna eetſle. Fan bwndes bythe. Fan
bynxſtes boeff. ende fan reederis boerne.

Hueer um dat kynd ne thoer dat laen naet iaen

Jt is riucht. Jeft hi weemd ſe. ende bit ſyn moe
der naet bycanna wil. ſo aech hyt mit ſyn eide oen
ber toe winnen. Ende deer me y byhalda dat laē ſynre
moeder hy ſyn breid halla.

Fant laen des iongbera broders dyn ieldera als

Jt is riucht. als di iōgbera broð een wyf halle. ſo
ſchel ſyn wyf. ſyn ieldera broeder iaen fyff ſchilligben

Ende dat deer um dat hy dat bed reme ſyn iōgbera
broeder ende ſyne wiue. Dat is takeris iefta

Fan tzierkuegbū ende fā biara brede

Jt is riuct. dat toð baedſtoe ſcellz gbaen fyower
waegbē da ſchillet allerlyc weſſa friower molles
foten breed. vm da fiowð balua ſida. bit ne ſtāde aen ſte
dis ouere. ief dat diſſe fiowð eē. an dīe beernei coē. ſo mei
di beer wei weſſa bede bwei eñ kercuei. al bi eēre meta.

Van dioe breoe oes weyes om dat tzerckhou

Jt is riucht dat om dat tzerckhou: buta oes wi-
oeles werp: scel een wey ghaen oeer xxi molles
seeta breed se ende diin aecgh di schelta mit ban toe hal
eene: oeer aghen fero oen alle oae ien oeer dat goeoes
huus seket: of him oeer ymmē oē biscbaoighz: soe schel
byt twybeet beta Ben fresa thoer schelta ban tielda.

Jt is riucht dat di fria fresa ne thoer dis grewa bā
tyelda tuisscha sumeris nacht eñ lettera ewā nacht
oeer en tuisscha ne thoer bi neē bā tyelda: ner boo: oers
dan tree tagen comt bi ōbiclaghet fā oana: soe ne thoer
bi nen koniges ban tyelda eer dat ieer om comt

Ben fresa thoer greuuaban tielda buta scelta w2oe-

Jt is riucht dat di fria fresa ne thoer bi gingba
oes greuua ban an strioe toe ienst him staē: bit ne
se: datt him syn schelta wrtioga. Vā oike to bodane bi

Jt is riucht dat di fresaschel sinte benedictus
oine ouir oeer bi bi bāne wareth to ienst oyne sal
ta see: toe site benedictus missa wrocht babba: iefta mit
tuaem schillingen aldus wrnacht beta: to ienst oine scel
ta. alsoe lāgh als bit oē wā wirke is: ont sumeris nacht
eñ eefter sumeris nacht. Jef dat grūd ieth dat saute wet
ter in leth eñ lyoedem schaede oeth oen hyara noth. Al
dus wrnacht ont lettera euen nacht mit tuaem pondem
beta Vā sile to baldene tyaēde bi sinte benedictus

Jt is riucht dat di fria fresa dyne syl oeer bi bi bā
ne wareth toe sinte benedictus missa schel tyaēde
eñ temande babba. iefta mit tuaem schillingen aldus wr
nacht to tens diin scelta beta

Jt is riucht ieff di scelta deer wr diin sul dae ban

lath.to wãwirke ſchowat dyn ſyl mit des koninges or kenē ende mitta aeſgba . isf da lyoed biſecka willet.ſoc is di ſchelta nyer .mitta tinge.da lyoede to iecbtanc.ſo da lyoed to onſwarene

Jt is riucht dat to der ſylroda byda ſyle dat dat meen wirck ſchel weſſa wr tria ende ſexſtich fota Uan freeſna wepen to balden.

Jt is riuct..aldeer di fria freſa.xxx.pōd wird eer wis baet oen ſynre wer dat bi boers ende wepen balda ſchil toder landwer.isf him dis breckt.ſo ſchil bi to ienſt dine frana mit twam pōdem beta.Hwaſo baet xx.ponda wird eerwis oen ſynre wer. Di ſchel babba truch ſlayn wepen iefta mit twam pondē beta Hwa ſo baet xii.ponda wird eerwis di ſchil babba .ſpeer ende ſchield toeder land wer iefta mit twam pondez beta.di deer baet leſſa.di ſchel babba koeker ende bogba toder landwer.iefta mit twam pondem beta.

Uan des grewa riucht

Jt is riucht di grewa deer byr da ban lath.dat bi des fyarda ieris bodtingh balda moet alſo fyr ſo bi wil. Dat is riucht als biſe balda wil datma ſe ke da ſchil ith aller kerkane liick.di preſter eft criſtes mor ne eer ieris dey.datſe di grewa balda wil .eft ſumeris nacht.eer lettera ewen nacht.Ende als di grewa.bod: tingh balda wil.dat bi ſchil da ban op ia.ſaun wikē da ſchelten eennaſe balde.ende neen doem to delen.bibal: na om need ſecken.bit ne ſe eatter een bera oen dit lād eecnme iefta datma een wyf an nede nym .iefta datma een man in ſine huſe ſlee.ſo moet bi deer rida ende ban leda. Uan ſchelta ladingba.

bi

Jt is riucht dat da schelten keda schellet aller lyck binna sine banne des monnendeys toe aller doerma lyck sex wiken cerma se baldoe. Eñ aldous keda. Bodtingh kede ick ioe wr sex wikem . aen, dis selua dei. dis monendeys to baldene. eñ dis tysdeys dis wernsdeys. dis tonerdeys. dis fredis. dis saterdeys Ende dis monendeys. Alle dagen aegen byase toe bannen bides koninges banne. ende also to baldene ende to lastan. Soe bwasoe naet ne seeckt. oi schel toe ienst dyn schelta mit twam pondem beta Bodtingh kede ick Citatio est fundamẽtuz ordinis iudiciarii de constz. c. ecclesie sancte marie. Nota citatus ad duo tenet. scz ut ad iudicem ueniat z ad diem sibi prefixaz accedat. z si non potest ad diem sibi assignatã uenire nitomin9 tenet postea se iudici pñtare quia cũ mãdatur alicui ut alii ad certum diem rem certã exsoluat. nõ ideo erit a mãdato solut9. si soluere nequiuerit die assignata ymmo ad solutõez elapso etz die solutiõi pfixo tenet. Ex de dol. z ptu. c. cũ dilect9 . Citat9 ad cãz a suo iudice lz it'ca icipiat eẽ alit9 iurisdictiois ppt hoc tñ nõ potest dclinar iudiciũ poris iudicis quo ad illaz causã siue sit ordinari9 siue delegat9 ex de fo. ope. c. ppositi quia v iceptũ est iudiciũ ibi dz brẽ finẽ ff. de iurz. oim iu. l. cũ qdez. Eft sõna schyn ne

Jt is riucht dat da schelte. doerma an stride staẽ des monẽdeys deer kõma . eñ dis tysdeys. cñ dis koninges ban op ia da grewa aldeer byaet ontfingben.

Jt is riucht dat di grewa dine tysdei eñ dẽ wernsdey eñ den tõgbersdey da tre dagẽ also riuchta schil da lyodẽ. alsma oen dae bannenda bodtingh deed. doerma deer naet to eynd riuchta mocht. so betet da tre dagben

fimel tingh. Dat dae ſchelta bodtingh eer ond bigin

Jt is riucht dat dae ſchelte deer bodtingh ne baldet toe mitdey eer ūden bānes bigonnē ba bba ſchillet. om dat ſtryd deerma aldeer gre ta ſchil bi ſonna op gongh.

Jt is riucht als dyoc ſonne ſigbendc is. ende dyoc kw da klewēdene deth ſo ne thoer di fri a freſa efterdam dis deys. an ſtride with ſtaen om dat hy eer gret newas.

Jt is riucht dat di fria freſa ne thoer dis grewa ner dis ſchelta ban tyelda efter ſonna ſedel.

Nota exceptō pemptoria eſt actionis excluſio de c. f. dele. c. conſuluit. Nota tribus modis dicitur aliquis cō tumax. primo quādo pēptorie citat⁹ nō ɔparuit. ſecūdo qñ ɔparet ⁊ non wlt reſpōdere. tertō quando ɔparet ⁊ pter cōſenſū iudicis recedit. hec omnia vi. in c. ii. de do. ⁊ cō. ſʒ ple. ī l. ɔtūacia. ff. de re iudi. in glo. Jtē nota ſi ali quis citari debet ⁊ non inueniatur ſufficit ut citationis edictū apud eccīaʒ uel domū ſuā publice ꝓponat. Ex̄ de do. ⁊ contu. c. uenerabilis.

Jt is riucht dat da lyoed deer dae bodtingh ende dae fimel thingh balden babbet dae thoeren efter dam dis konynges ban tyelda. in dat ieer. Dan need mund ende berre betteringa.

Jt is riucht bweerſoma een wif an nede nipt endma dat claget da frana ſoe ſchelma ber fol gia mitta ieſga tida fordel deer bio bīna is. Eñ di frana ſchel beer fregia. boſe deer kōme. bor willens ſo on wil lēs. bockera bio dā ſpreckt. ſo ſchel bio ides frana wald weſſa tria nachta. truch da need. deerma aldeer clagbet

Raptus.

Dis tredda deys aegbse di frana oen dē werf to bri
gben ende tweer stenen to setten ber willa to barien bi
da ena steue stande ber megbēn ende bida ora ber man
Jef byo ti da man geet so brucke se dis mānes mit wil
la om dat byo ber ledena wald aegb. Jef byo to da me-
gen geet so schil bise twede ielda: Ende brād eñ breek
tielda ende tachtich pond berē eñ lyodē iaen . Eñ dera
allerlyck deer aldeer in bitingeo wirdet brād eñ breek
tielda eñ mit biara baedlesene beta so huā soma dis iel-
kirs bitiget dat bideer mede an folliste were so schil bi
mit twam pondem beta iefta sexasū ontsuara. Nota
de raptu mlierz qui ꝺmittit cū puella uiolēt rapit xxxvi
q.i.c. de raptoribus §. ex hac. et tūc demū ꝺmittit cū ipse
raptor non despōsauerat ꝑmo puellaz xxxvi.q.i. lex illa
z q.ii. de puel. si quis ỽginē. ex. c. cū cāz. idez si uiduaz uel
scīmonialē xxxvi.q:ii. raptores c. si quis uiduā Secū
dum canones excomunicatur ut xxxv.q.ii. Si quis uirgi
nem secundū leges decapitatur. Eciam raptorē ad eccīaz
fugientem secundum legem non defendit ut in. Autz coll
iii. de mandatis ꝑncipū §. neqz. n. hdmicidas. Nec etiam
potest esse matrimoniū raptorz z rapte. eciam si illa cōsē
tiat. C. de rapto. virginū l.i. §. i. Et ī veteri lege qui spō-
sam uel uxorem alterius vi oppressit lapidabat xxxiiii
q.iii. non satis. Hoc uerum est de iure ueteri hodie secus
est si prior disensus transeat in cōsensū. Ex de rapto. c.
fi. Sed qui uirginez solutā oppssit soluebat patri quīn
quaginta dragmas argenti. eam uxorem habebat c.q.ii.
denicz uel pater cā cadez pecunia dotatā alii in mar-
moniū dabat c.q.ii. tria. Sed q̄ defloranit caz uolūtariā nō
tenet ducer nec maritare h notat io. ī sūma confesso. li. ii

ti.ꝺ de rapto.q.vi. Nota io.in ſũma in loco allegato Quid de eo qui deflorat ꝺginem ſolutã nũquid tenetur eam ducere uel maritare ſecũdũ ꝙ uideť dicť decretal. Eť de adult.c.vlti. Reſpõdeo ſecũdũ guil.ꝟ ſup ꝺbo ꝫ bere poteſt. Si deflorat ipſam uoluntariã non teneť eaz ducere uel maritare. Si aũt inuitã uel ꝑ dolũ inductam ad cõſenſũ in foro pñiali iniũgẽda eſt ei ꝙ ſatiſfaciat uel ꝫponat cũ ea ad penã aut ꝑdicte decretal. nõ teneť niſi ī foro cãz. Et gloſatores exponãt eã de raptoꝝ qui ſedu cit eã a domo patris ꝛ detrahit ꝺginem per uiolentiam

Van belghene ende hof guede to delane:

Jt is riucht dat oen da himrick deer dis ſantz ẽde dis koniges. eñ des huiſmänes lãd oẽlenth ende leyt. dat byt dis fiarda ieris dela moet. al ſoe fyr dat di clagere deer ſe. deer dat oppe dae belgem bringe. dat dyo icertale om cõmen ſe Ende biit mit ma ra riucht dela ſchil. dan bit langera aldus oen deeld ſtaen ſchil. Soe ſchil bi to da tinge efter toelfta dey tin ghes biginna. ende ſyn lãd meta mit riuchta wirde. mit ſine tiuchmãne ief ſe ſine eed nellet õtfaẽ. dat bi da tige alle fiowꝺ tigia ſchil. to da fiifta tige ſoc is by nyer dine eed to ſuarãe. eñ ſyn deel to nimane. eñ toe winane. ſoe biit bilia ſchil iof bit ſo comt. dat bi da fiif tinge eer dae feſta nact tingia moge. ſo moet bi inder feſta. aefte bã le da. om een hemrick deel. al ont bit fol bitinget is.

Van belgena ende hofguede to delane.

Jt is riucht om eenre hemrick deel deerma bi ginț itta fiifta tinge. efter tolefta dei. dat di ſch elta moet õme ſaun nacht aefte ban leda al tida fiifta tige. al õt dy mẽſing eed ſwerrẽ is. Soe iſt riucht

dat di aefgba aegb toe delane: dat bya fchillet itta band bi zbinna. bi euē nacht bi finte benedictus buppa der clefie: fchellet bya alle deeld babba: truch dat dyo kwoenden field fchil dat aegb di fchelta. toe bānē dat fet alfoe laſte. Soe iſt riucht dat di schelta. dat fregia fchil. ber bya fo deen babbe als bim di aefga deeld. ieffe alſo naet deen babbe. So aegb bi aller buſekem tweer fchelligen wr to delen: So aegb di fchelta: dae biwyſda bota. toe monien: fyouwer tingb om ſaun nachta. ende dat füfte thīgb to biara fordele. eñ deer to tigiane da bā. Soe iſt riucht iefma da acht fchillingē naet wt achtia moet dat di aefgba. fchel twa pond dae grewa toe dela ende dae fchelta y fchellingen. Soe iſt riucht dat bi da boete it aller manlikū mit ſonderinga eed winna fchil.

Jt is riucht iof di bemrick oen deeld is ont ſumeris nacht ſo is dera allerlyck. deer des weygeret da grewa twa pond fchieldich. Aī tinge om eerwe

Jt is riucht ief dae lyoed enich on. toe delane.

Dividendo. willich se. dat bi dela nelle. ſo fchil di fchelta dis onwilliga deel waria. ēde mitta williga an field fara eñ da bemrick deer mede dela. Aan eerffeip toe delane

Jt is riucht. al deer di fria freſa op een eerwe tingbia wil dat bi an bannena tingb cōma fchil mit ſine tingbmanne. ende fchil greta mit aefte greetwird. ende bitigia bim des dat bi een eerwe an ſyn

Fmil. ercife. re wer babbe. onriucht deer bi mit riuchta rema fchil ſo aegb bim di ora to anderien ende fregia bim hweer dat eerwe lidſe. Soe aegb bim di aefga toe delen dat bi dat eerwe wiſe mit ſteue ende mit tinge. dat tiuch fchil weſ dis ſelua deys wr ſaun nachten op dat eerwe.

Van forkapa land da fryõden dat nyer to bisitten.

Jt is riucht dat hi bim dis selua deys hi midda moern bi sonna op gongh. mit twam schelten ende mit saun synre buren ende mitta aesga eñ mit dis andera bura saun mitta aesta tinge ladia schil. toder land wer to sine fordele. Ende di aesga aegh him to delane dat hi inden field fare ief hyt wara wil. iof hi naet comma wil toder landwer. so is dat riucht. datma esta tinghia schil. dat een tingh dat oer dat tredde ende dat fyarde. itta fyfta tinghe dine ferd. deer oen wi na alsina mit riuchta land riuchte schil Vã graetheit des forkapa guedis.

Jt is riucht. dat neen man syn eerwe foercapi a moet. hit ne se syn eerfnama moede. Him ne dere hõgher. Jefta heer need. Jef dat hy also fondich se. dat hi dat land rema wil ende syn sonda bet tria. Soe aech hyt syn erfnama toe bieden. dae fyaerda penningh lichtera dan hit wird se. Jef hit aeck ymmen capet. buta dis eerfnama mode. Als di odera man sterft deer dat eerwe seld haet. So aech di eerfnama een ferd oenda gued. ende eerwe. ende di odera nene fya fellighа

Hoc ius habet textum pro se leuitici. xxv. Vbi dicit Si attenuatus fuerit uendiderit possessionem potest redimere ꝑpinquus. Sed lex ꝺicit. C. de. ꝺhen. emp. l. dudum ꝑmis cõsortibus concessũ erat ut ex̃neos ab emptione remonerint ꝑmũ tenet in frisia ⁊ utẽtiũ moriꝭ ap ꝓbat. iiii. di. leges dicũt sic secũdũ Cinũ sr. C. q ꝙlibꝫ ꝑt ẽptorẽ ꝙrere ⁊ uẽdere. Sed lex nõ ꝓhibet ꝙn ꝑmiores ⁊ vicĩores pñt ẽptores expellet ⁊ rdimet. ad boc. ff. ꝺ ꝺhẽ emp. l. q offi. ff. ꝺ mio. xxv. an l. si ẽptõez ꝑ uicioribꝰ facit

ff. de lega. ii. l. si emp. Et in cõstitutiõe fredrici impatoris de feudis p quos fiat iuestura post pncipiũ 7 ibi ī gl.

Ende di odera nene fia follinga. i. pecuniã uel soluti onẽ. Quia pecuia a pecude i. q. iii. totuz q. Itẽ ō rʒiurʒ. ea q̃ cõtra ius fiunt li. vi. C. de legi. l. non dubium. C. de pactʒ. l. pacta que cõtra leges. Hwcerma ketel fange

Jt is riucht. Di oeer to dae owaen schil. strud tigia wil oatmet lessa bi greta ne mei. toe dae ketelfangh oan fyower eynsa. ẽde fioertiẽ sta trimone penningh ief syn kempa. oenda ordel bifalt. soe schel bi dat twibeet beta. ende dae grewã twa pond dis ruef ferda. ende twa pond dis stryd ferda.

Jt is riucht. Alsma to lessa stryd tingbia wil. dat di oen tingere neen kempa winna thoer mẽ di bal dere schillen winna ende deer schellet se bede oẽ iechta

Alt is riucht dat di aesgha deer dat stryd mede bitinget is. dela schil. dat dat ordel: oenda kerke walle schil wessa todes baud stoed. deer dy deeckma to geed. bit ne se. mit dis baud presters oerlef dattet. se itter capella. deer di schelta da bã wrlath deer dat stryd mede bitingbet is. Huma ontingia schel fã

Jt is riucht dat di ketel oen dae. da kampa kerck walle bigia schil buta dis widelis werp onda walle. ende di prester op da bof wal staẽ eñ dat ordel wya. with anc schillingh pẽninga. soe aegh di kempa. buta bof wal toe staen. ende al stede in to faen Als oi stryd eed swerren is. so aegh oi schelta. eñ di aesga. eñ di pster. eñ fyowẽ dis konīges orkenẽ. bya saũ dis tredda deis. da band to schoyẽ. binna dae kerka dae tremitta pster. ende di ena mitta schelta. eñ mitta aesga. ioe

se act sanct. soe is di pſter nyer. eñ dae tree mit him dae band to belanc. so dae tre to wrbaernene. wirt hi schou uet to beelre band. so schil di ora dē meeneed festia. Eñ da grewa twa pōd iaē. eñ wirth by baernd soe schil hi ia da grewa twa pōd dis stryd ferda. ende twa pōd dis raef ferda: eñ syn deckē ia beer ende beed. iefta mit sine fia lesti ende den meneed festia: Nota bec est rō quare aque buliētis uł frigide sit, pbibitū. ſ. ne sors cadit sup inocētez ii. q. v. cōsuluisti de purgatiōe wlgari p totum Item nota wlgaris purgatio dicit q̄ sibi wlg⁹ iuenit. ſ. p duellū aqua z ignez ut ex. de purgatiōe wlgari p totū Triplex ē rō quare hmōi purgatio, pbibet pma quia facta fuit iuidia fabricāte ut in c. mēnā. ii. q. v. z. c. cōsuluisti secūda quia deus in ea tēptari uidet ut. c. ti. c. vltz: tertia quia plīmū innocens ꝺdēpnat ut: e. ti. significātib⁹: et officiū etiā atletaz bodiet probat: z secūdū leges ut. C. de gladiatis: li. l. xi.

Jt is riucht ief di fria fresa toe stride bitinget wirth. eñ hi queth dat hi a ynlikes guedes soe fula oen synre wer naet habbe dat hi wepē eñ wrichtē wina moge eñ beta iof bit op him falt. soe aegh bit di aesga to delen. dat dit faun synre burē sidsa schillet bida ede. deerse da konīge to bulde sworē: eñ hi bya ra seluis siele. bor hi also graet gued. an synre wer bede dis oeis dama hi mit strīd bigrette. sidset hia hi so graet gued. da hi mit stride bigret ward soe schel hi dat mara strīd oē ghaē sidset hia so graet syn guet naet so schil hi lessa stryd oen ghaen. Nāda stryd ende nā ayder ighghe.

Jt is riucht ief hi toe ene swird kempa tinghia wil dat hi naet lessa bigreta mey. dan tria pōd

ende acht eynsa. Dat is di strydwirdiga schat soe schil di fria fresa. da odera to tingia. een thingh ende dat oder dat tredde. ende dat fiaerde. an bannena tinghe ende toe da fiarda tinge schilma dat strýd weddia. So ist riucht dat hi een burga babba schil. Ende di burga schil alsoe graet gued babba dat hi dine strýdwerdigha schat lasta mey. Also schil hi oender buursehip staē al ont di strýd eed swerren is.

At is riucht dat hi to dae fyfta tingh dat hi di ne strýd eed swara schil. Ende dine weder ee de bera. Soe ist riucht dat hý syn hand op da belligha lidsa schil. Ende di aesga schil hem dine eed stowia. dat hem god alsoe help ēde dae belligha. Soe aegh di aesgha dyn oentingere toe monien dat hi op lid se ief hi riucht habbe. So schil hi op lidsa ende di aesga schil him dine eed stowia dat him god also help ende da belliga. So schil hi swigia. Ende di ora swara nu schil ma him stowia. Soe hi dine eed riucht swerre. ende on meens nu schil hi swigia ende di ora swara Ende di aes gha schil him dine eed stowia dat hi him na birawede oē bae ner oen stree aen gued ner oen eetb fya. Nu schil hi swigia ende di ora swara. dat hi him birawet habbe oē ha ende oen stree. ende oen gueda eetber fya Nu schil hi swigia eñ di ora swara dat hi him so gued naet birawet bab. so tria pōd eñ acht eynsa. nu schil hi swigia ende di ora swara dat hi him so gued birawet bab. so tria pond eñ acht eynsa bit were bettera ief hit scholde. nu schil hi swigia ende di ora swara. So ý ney inue ōnette fulliste sonder riuchte frana wald. Nu schil hi swigia. ende di ora swara. So iemit riuchta dat raef to ieens him naet

beta thoer. nu ſchil bi ſwigia eñ di ora ſuara ſo ẏ nu miſt riuchte to iens mi beta ſchillet. Uan dẏoe ſtriid ede.

U di ſtrẏd eed ſwerren is. Nu iſt riucht dat bi babba ſchil een burga. ief bi di naet burgbia wil. deer him eer burged baet. ſoe ſchil bi him burgia xxi nachta. Di burga ſchel alſoe rẏck weſſa. dat bi dine ſtrẏd wirdiga ſchat. al laſta moge deer ōder gret wird al deer lat was ſoe ſchil bi dae buurſchip boda al ont da etkerē biwixled ſint ief bi dine kempa naet winna meẏ. ſoe aegh bẏt op da belligē toe brīgē dattet him need of naem. ſo aegh bi eſta xxi. nachta ief him des eſta breckt. dat bi dine kēpa winna ne meẏ. ſo aegh bi eſt xxi nachta als da lxiii nachta om cōmen ſint. ſo ſchilma dat ſtrẏd bifiuchta binna dae bā deer bit bīna biſwerren is. ſo aegh di ſchelta dine ker bweer bi dat tigh keda leth. Nu agē bẏa da kēpē deer to brīgē. deer dat ſtrẏd ledat eñ di aeſga aegh bi die kāpſtal towiſē. Di kāpſtal ſchil weſſa lxiii. molles fota breed alē weikes. deer agē da kēpē bīna to weſſē eñ da greet wōeren. eñ di ſchelta eñ di aeſga. bwaſo deer ielkirs in geet di is dae grewa ſchiel dich twa pōd. eſt dā deer di ſchelta bānis bigint. ſo aegh bi di aeſga to delē. datſe bīna dae trim degē dat ſtrẏd bi fiuchta ſchillet mit ſex wepē. nu ſchillet dae ſwird euen lāg weſſa. di ſchelta eñ di aeſga ſchillet da vepē ſchoia iō dis eñ morns ſoe ſchillet dae vepē oēda kāpſtal bidia al ðſe da kēpē brīgz bia ſchillz aiō twa ſwōd babbe ieft een breet dat bi tida odera fe ief bi moge. Dioe leſte betene deer da kempen dis tredda dẏs fiuchtet. dẏo baet dẏo luck betene. dā ſchelma naet fiuchta ors dā om eenneed mōd eñ om een moerdbrād. eñ om een nomels moerd.

Jt is riucht bweerso di fria fresa op een oder
ne een stryd tingbia wil. dat bi cõma schil. een
tbingb. ende dat oer. ende dat tredde. ende bin
na da trim tigbé schil sine stedé alle naemna ief bi se hab
ba wil itta fiaerda tingbe: aegb bya nene ferd iefta dat
strid bi wedia. iefta dat fyfte schil itb sine fordele wessa
om dat tigblase.

Jt is riucht alsma dyn fria fresa toe striõ tigia
wil eñ di oera da wta babba wil dat bi bina trí
degem cõma schil ief bi dae wta babbe wil ief
ma bim deer mitta striid bigret: so schil bi sprecka ende
sidsa: bi ne tboer bi dis schelta ban: bor iecht wird: ner
seck wird dwaen: ner neen tinger ontfaẽ om dat bi deer
buis ner bof baet

Jt is riucht dat bi sine schelta naemne schil deer bi
to tiucht ende sine nesta buren: Soe aegb bim syn
aesga deer to delane: dat byt op dae belgum wita moet
Bweer syn buis eñ syn bof se: bit ne se dat bim di schel
ta mitta tiuge in balia wil: iof oi schelta: bim bil yout:
so aech byt op da belgem to swaren ende di aesga aegb
bim dyn eed toe stowien: bweer syn buis eñ syn bof se
Mu schil bi sine bura tweer babba deer bine burgie eñ
datse al soe ryck se: dat bya dine stryd wirdiga schet al
lasta mogbe: ief bim di schelta bana leth: dat bi aldeer ã-
derda schil. Jan land bera nyer toe witane.

Jt is riucht ief di landsata queth dat bi dat lãd
toe a beer ontfensen babbe. Dat di bera nyer
is toe witane op da belligbem: boe langbe dae
forwerda se. soe di landsata: Jan riucht des frucht
bare vrouwes deer di man bigrauen is.

Jt is riucht. Aldeer een man of l vuich wirbt ende ber dat wyf al wrmeth. dat byo wr dat gref. quaen fchil. dat byoe een berthe oen ber babbe. deer by oen ber bytylet babbe. eñ byofe alle twe ent. Nu fchel di eerfnama ber dat gued eñ dyn fitma bifella. to ber riuchta deytingh fo is di riuchte deytigh tyen monaden. nu fchil byoe binna dat ieer. ende binna dae dey dae berthe byrecknia nu fchilma ber dat gued bifetta oenda band. mitta fchelta. eñ mitta aefga. eñ mit des koninges orkenē. eñ mitta aefta tinge. Ende brickt byo dyo berthe naet fo fchel byo dat gued alfo gued op anderda. fo byoet ontfengh. nu aghē byer twa wyftoe biwarien uan aydera konne een. dat byo naet eerges ne dwe. Aleck fchelletfe waria tween maen fan aydere kē ne een. datma ber naet onriuchtes dwe. nu fchellet bya fyf dat gued nettigia ont dyo bertte bireckened is. dat dyo berthe libben oen dyo wrald coem. Jef bya om da berthe fanet. Jef dat wyf queth deer uandes eerfnama ballem warade. dat dat kind naet libbende oēda wrald coem. Nu bya da berthe iechtet dat byo deer were. nu fint dae twa nier. op da belghem oen to bringhane. dat dyo berthe libben oenda wrald coem. Soe aecgh dyoe frowe een ferdban oendae guede. dat ber nimmen naet rawie iefte act onriuchtes dwe. De poſtumo. Dit is riucht. Nota in ſex menſibus ꝛ uno die poteſt qs naſci ꝛ ad decimū menſem finitū. Jn auctꝫ. de reſti. et de ea que parit in undecimo menſe §. viuū ſiquidē coſt. iiii.

Dat gued an ſeta bifella. ff. de uent. in poſſ. mitten. l. i. §. ſed ꝛ ſi qnis uentrē Jien monadē langh Per decez mēſes ꝛ duos dies pt mkier portaī filiū i uētre ſuo ꝛ nō

De ventre poſſeſſ. mit

plus. Ut notat accursius in dicto §. viuum siquidem su per uerbo perfecte alleg. ff. de suis ⁊ le. here. l. intestata §. fi. ⁊ ibi uide. ab ānūciatioē dnica. ut uterus uirginalis fieret tēplū diuitatis habitauit cristus cc. ⁊. lxxvi. diebus ⁊ natus fuit ex ca altissimꝰ psalmista. bō natus. Ende ibbende oenda wrald coem. Nota etiā si nllaz uocē emise rit ut in manibꝰ obstetricis decesserit ut ī dicta l. iii. C. de postu. here. in fi. secꝰ si mlier pepit abortiuū. Instz. ō ex here. li. §. i. ff. de ō. signi. l. qui. mortui. Uā enis ouir landis guedes mānes daed.

Jt is riucht iefter een ouirlādich mā sterft. so aech oi frana dat gued to ontfaē ieer eñ dey to baldene iof deer enich synre efter comt fā syn eeruen. binna ieer eñ bīna oei. dae eerfnamē toe iaen. ief deer nūnen comt oi frana nym een deel. ende di ora deel to godes tyenst. De rbus pegrioz vide. C. mūia ō suc cel. auctz. oēs pegrini et aduene libere bospitenī ubi no luerint ⁊c ut patz in textu. Ende oi ora deel toe goe des tyenst. Jtem libere apud eos qui uolunt sponte sus cipere liberam habeant testandi facultatez dummodo le gittime testentur. C. de i n o i. testa. l. si quando ⁊ nota de sacro sanctis ⁊. l. i. Oi fria fresa is nyaer toe witā ne of bi aefte tingb balden babbe.

Alt is riucht ief oi fria fresa trya aefte thingb babbe socht binna dae ieer. Soe mey oi frana naet nyer komma. soe byt op dae belgbū wy ta moet bor bi dae socht babbe. soe bi da naet socht bab be.

Ef oi schelta bitigbet een man dat by syn tingb naet socht babbe als by mit riuchta schulde. soe

ſchil by hem twiraſum onſwara op da k'ghum.

Van ſchácoe ende wrbleſt.

Efma cẽ mã oetb wr.cer.cñ ouir ſcheer ouer me
et cñ ouir delta. ſo ſchilmet mit twam ſchillingen beta. alſo langb ſo bit naet of lat is. wirt bit of lat ſo ſchil bi oyn ſchada foerfulla twyſchet: Ende da grewa twa pond to ferda. Schillingb. De bis ſolidis qualiter ſunt intelligendi uide ex de maledic.c.ſtatuim⁹ i fi. Et de iniurȝ.c.olim ſup uerbo uſualis moẽte. Jtẽ infra hoc libro de iurȝ.ſinodal'. in titu.de pena adulterãtis ꝛ ibi glo.inferius.etiam ad hoc. ff.de.lega.i.ſi ſeruus.§.ſi numerus

Van mene thingb riuchte toe bowe.

Efma een man tida bow op claget ſo ſchil di grewa da ſchelta bieda.dat hine to bow bodie.ſo ſchel di ſchelta da bãnere bieda.dat byne to bow bodie.ſo ſchel di ſchelta da bãnere byeda dat hi dine man toe bowe bodie tweer dagben aen ſyne bura andert. Jef by dan naet komma wil.ſoe aegb him di ſchelta.dis tredda deys ſelff toe bodyen oen ſynre bura andert. Jef by dan ieta naet komma wil. ſoe aegb by bym dis fyaerda deys. thi dae bouwe wrberich toe thyoegben. Soe aegb bym dy aeſgba twae pond to wrdelane. om dae wrberichniſſe thi dae bow. Soe ſchel dy grewa dae ſchelta: ende di aeſgba byeda: dat ſe toe ſyne fordele faere: Ende deer twa pond wt toe achtiane: oen ſynre bura andert: Jeff bya moeten: ende thoe bow thoe bringbaene: Jef bitb ymmen werth Soe aegb bym di: Aleſgba aller liick: twae pond thoe wrdelane deer bit werdẽ. Huma een mã ferdloes deth

Ayogen werua aegbna him to bodien. ende tria di
ſchelta wrberich to tiogben. mit ſaun des koninges or
kenen. cerma him mit ruchta to brand eñ to breck. oc
la moge ief bi des alles wrberich wirt. ſoe aechma bim
to ſekane. mit bere eñ mit brād. ende als bi barnd is ſoe
aegbi grewa of bi deer is diē aeſga to bānē dat bi riuct
dele. ief bi grewa deer nact is. ſoe aegb bi ſchelta dine
aeſga to bannen. dat bi riucht dele ſo aegb bi aeſga bim
ferdloes to lidſen eñ ſyn gued ſo aegb bi aeſga to delen
dat bi ſchelta dat eerwa bifaen ſchil to beerna eñ to lyo
dena band. al ont bi tingbet beerna bulde eñ lyoda. mit
ſo deenre boete als bi wrberd baet. bit ne ſe dat bi bet ti
gia moge ief bi nact tinget binna ieer ende bīna dei beer
rē ende lyoda bulde ſo aegen beran eñ da lyoed. mitra
eerwe to dwaen deer biara wille ſe. Ferdloes. De
boc nide in libro. rodulphi impatorꝫ ibi. dit ſint da fion
uer ſlettelen. Dit is di odera. Et nota q̄ condēpnato in
actione pſonali. ſ. ſup debitꝫ pecuniariis debēt p̄mo capi
mobilia bona p iudicem et tradi actori ſecūdū debiti q̄ti
tatē. quibus deficiētibus fiet executio iīmobilib⁹. tercio
pcenitur adnomina. ſ. ſuoꝝ debitoꝝ ⁊ ad iura reddituuꝫ
⁊ ad ea q̄ ſibi debēt. ff. de re iud. l. adīopiā. §. p. ⁊. §. i uēdi
cōe cī ut li. ñ cōteſtꝫ. c. quoniā frequent §. fi.

Jefina bi ſonna ſchyn nact ladet.

L deer di fria fria freſa truch claghe toe bow
bodet wirt. eñ bi to andert comt. eñ greet vōd
wrnipt. ende bi dat wert alſo langh. als dyoe
ſonne ſchynt ſo thoer bi toda dey efter ſonna ſedel bor
anderda ner ban tielda. ſoe ſchelma him nyes bodia als
ief by eer nact bodet were. Exceptio dilatorie de boc

wide de offici. deleg. c. cõsuluit. Ende spreckt hy dat dyo sonne al onder da eerda is. Excipiendo sed si tacet in exceptionib⁹ valet, pcessus contra ipsum factus.

Van wrbericheyt des bowes.

Ef di grewa een mã bitigbet dat hi wrberich fãda bow ging. eñ dat hĩ di aesga twa põd wr deelde. eñ hy hi nenis weddis bitiged. so is hi nyer twy rasũ to õriuchtane dã enich ban to ontfaẽ so ne thoer hy deer an nene riucht staen. om dat hy deer onbodet coem

Van thinge ferst toe da bouwe

Efma eẽ mã to bow bodet eñ hi deer greetwird wrnimpt. ende nacht ferst iaret. so aegh him di grewa nacht ferst toe iaen. sonder aesga doem ende hi syn andert to iaen. dat hy dys moerns comme ende an riuchte stande. Van da lettera ferste.

weersoma een man to bow bodeht. eñ hi deer greetne wrnimpt eñ hi to hand to riuchte wil staen ende di grewa dan ferste wil. ende haet him syn andert toe ioun. soe ne thoer hy neen iowa ner neen wrheergens beta. want hi deer an riuchte staẽ wil Soe schil hy deer mit riuchta dana gaen. sonder schada iefma hi fora op sprecka wil. so schilma hi nyes bodia.

Efma da bannere inda boedschip duustsleken iefta bloedresena deth. Iefta oera enich. deer hy mit boetschipe wt ladeth. soe is syn boete twybeet. ende dae grewa twae pond iefta sexasum ont swara. Duma da tinge alle moge for wisa.

It is riucht. Aldeer een stryd mit schelta ban ende mit aesga doem seend is. ende di onspreker in een oderis schelta ban beth anden odera

ſpreckt. Ende bi bim to ſtride ladet. So ſchil bi quaen bine mogbe bim naet to ſtride laya. om dat byt bim eer to ſochte bi des ſchelta ban deer eer diſſem waes. eñ bi dis aeſgba doē eñ āda bura e beer Dat bi mit. xii. edē ke ſtigade eñ di aeſgba dat deytigb deelde. Eñ ick dae alle to dae bewyſda deytigb taecb alſoe aeft eñ alſoe riucht dat ick nu mit riuchta. naet thoer toe icens di toe ſtride ſtaen. Jeftu des biſecka wilt ſo weddia ick di alſo deen tincb als di aeſga deelt. So deelt bim di aeſga dat aefte tincb of bi libben is. ſo ſchil bit ſidſa di ſchelta. deer wr bim da ban latb. ende di aeſga deer da eden ſtowad Jſt dat bia libbe ief bia naet ne libbet ſo ſchillet ſaun dis koninges orkenen. deer binna da bā ſettē ſē aller lyck ſwa ra een ſonderinga eed. dat byact mit agenen ſagē eñ mit aren beerden. dat di aeſga da eden ſtowade ende bim da laden alle taegb. bi des ſchelta bā. ende bi des aeſga doē Ende ſoe ſchillet ſaun ſwara fādis koninges orkenē eñ foerfulla des aeſga doem. Ende ſwara dat biact mit ae genē ſagen. ende mit aren beerden dat di aeſga. da eden alle ſtowaō. ſo ſchillet bya ſaun ſidſa. een a fara. eñ ſeg folgia dat bya deer mey weren. dat byt bim eer to ſocb te bi des ſchelta ban. ende bides aeſga doē. ende dat by bim tolef eden weddade ende da alle taegb. alſo fyr ſoe biſe bera wolde ende nu mit mara riucht ſtaen ſchil. ſoe dan biſe ſlita ſchil. Uan dada tinge wt to riuchtane

Jt is riucht datma mit des dada tiucb naet fora ne waria mey. bibalua om fiouwer dedē. Dyoe ene om een ſtryd. boer bit biſeend ſi ſoe bifuchten. Dat oer om eē eer we boer aē bit bitiget ſe ſo naet. Dat tred de om een bodel deel bor bit bi eer to ſocht were. Dat

fyaerde om een hof ferd. Van tinge binna enis oers epenbere ſlaet.

Jt is riucht Jof oer ymmen in oderis epena ſlaet ſprecka wil oen ſyn eerwe. ſo ſchil bi hē to cōma mit twira tele ende mit aeſga dome. ief bi oer in oer wil. ſo ſchil by bim keſtigia mit. xii. eden iefta toe een ſwird kempa dat ſchilma bitingia. mit aefta ban Ende mit aeſga oeytingh. Van tiuftiga gued toe ne L oerma eē man ſyn gued of ſtelt ende kan. mitta frana comt to ſines bures buis. ende oer I ſeka wil ſo ſchil bi oerlef bidde eñ dat gued naēna der bi ſeka wil. ief bit ſoe deē gued ſe. datmet moege oēder band biluka iefta onder dae ſchaet bibiella. ſoe ſchil di frana in gaē. eñ ſaun dis koniges orkenē mit hē. Al gri- pēde cermē eñ ongert ende ōbroket. ende berfoct dat bi neen gued in oraga moge. deer bya mede ſchadigie da ō ſchieldiga māne ief bia dat tiuftigade gued deer i fyndet Js bit wollē claed eñ onfarwed. ſo moet byt to ſine oē wke tiaē. ief bit linen is. ſo moet byt to ſine eckē tyaen deer dat flax oē woex deerma dat claed of makede Soe ſchillet ſwara tweer ſynē burē dat bi alſo deen lād beed deer dat flax oē woex iefta da ſcheep bede. deerma dae wolle of ſcheer. ief bit wrocht gold is. ſo moet byt to ſi ne inwke tyaē. ief bit onwrocht is. ſo ſchil byt toe ſine warēde tyaē iefta toda tolneda merked iefta toda field

Eſma een gued binna enis. farende manne. mannes buſe in ſynre camer bifaert. Ende oer eē reeck hol i is. eñ bit ſoe deen guedſe datma bit deer i werpa moge ſo is bi nyer ſexaſū op da belligē to witen eñ ſchaedlos dat gued wer to iaē dā bi tief aegh to weſſē

Jef bit binna ſine huſe biduluen ſe iefta datma bit fynt binna ſine tredda ſlette ſoe ſchil hi ſchieldieb weſſa ieftа een ſchiedigra wina ief by aeck neen ſchieldigra wit ſo ſchil by dat gued ceenſchet ende dat oder weder iae Ende da frana deer dat gued binna ſine banne nimen is dat weder ield iaen wr al ſine bindé deer ierich ſint ende bi binna ſine dorem bact ſo is dat weder ield iiii eiſa ende fyoerteenſta trimene penningh. Twiſchet. Res furtiue in duplū ſūt reſtituēde inſti de obligꝫ q ex maleficio naſcūt §. pena z loquitur de furto nō maifeſto Quia actio furti maifeſti eſt q̄drupli ut in §. predicto. Quaꝫ puit manifeſtū magꝫ q̄ occultū eū clam facta magis ſūt punienda ff de āminiſt tuto l nō eſtimo ſed ymmo magꝫ delinquit q palā q̄ qui clā ammouet ut. Inſti de vi bono rapto in pnci unde magis puit ff de offi pt l diuus cōcordat xiiii q v penale. Et hec que dicta ſūt ad pene pſecutionē ptinent. Inſti de oblig q ex maleficio naſcūt §. vlti. Quia qui furaꝫ tenet in q̄druplū eū ipſa re ſecūdū accurſiū ibi fur ō iuꝫ autēticoꝝ p furto nō ſuſpēdit nec occidit nec membꝝ ei abſcidit ſed alit caſtigat in auct ut nūli iudicꝫ §. furto ſed ātiquo iuꝫ ff furca ſuſpēdit ff de pe l capitaliū §. faōſos §. craſſatores. Sed ſecūdū cōſtitutiōez fredrici ipatorꝫ ſi q̄s q̄nq; ſolidos ualēs uel ālio furatus fuerit la q̄o ſuſpēdat ſi minꝰ ſcopis z forpice excorieꝫ z tōdaꝫ ut i lege fredrici de pace tenēda ut tuēda i c ſi duo boies §. ſi q̄nq; ſolides ſed ſecundū leges furtū maifeſtū ē q̄drupliciꝫ reſtituēdū ut eſt. Inſt ut ō. Itē ſi ꝓpterea nō facꝫ furtū q̄a timēs ne uidearis ut ne iudicerꝫ itꝰ i corde feciſti rē furti tērꝫ q̄uis in nil tuliſti tērꝫ quo ad deū nō quo ad boiez cū rē ñ tractaueris

ff. de acqren. poſſeſſ. quia ſolo alio furtū nō ꝓinittit ſcōm leges ut ibi dicit. Van tiuftiga gueden to ſekane.

Ef di frana mitta lyoden een tiuftigada guede folget. eñ bi to enis mānes huus comt. ſoe aech byt to bariane baet bi deer in ſeka wil. Jefma bim deer weert mit wighe ende mit wepen. ende by dat binaemde gued deer naet in ſeka moet. ief bi biſecka wil dat bi da ſeeckniſſe na ne werde. So ſchil dat bitiugbe di bannere. ende ſaun ſynre gaelioed. Als bit di bannerē tiugbet baet. ſoe ſchilbi dat gued iefta alſoe graet gued weer iaen. ende da grewa twa pōd. Pena recuſātis Qui negat iquiſitionē ſi furtiue ex pſūptione iurꝫ reus dicit furti Ex de pſūp. c. nullus. So ſchil dat bitiuge da bānere. Nota unus ſolus licet deputatus ſit ad officiuꝫ non eſt teſtis ſufficiēs. Ex de ꝓba. c. quoniā contra ſtam

Van bodel tinga to da huſe.

Ef een man in een bodel tingia wil. ende deer een ſibbe ra binna is. So ſchil by da fiower thingb alle tingia bi aefta deytingben to da fyfta tingbe ſo aegb bi dae iferd iof by moet. Jof by naet moet. ſoe aegb di ſchelta dine waegb in to breckē eñ bim deer in toe brīgē ief bi moet alle da deer bī wareth mit wych ende mit wepē. dera is allerlyck. da grewa ſchieldich twa pond. eñ ief by deer in moet ſo ſchil bi alle bifara flette tinga. ende ief di ora baet da tawa. ſo baet by deer mey bibaldē ſi bodel eñ ſi gued ief bim deer tawa breck. ſoe aegb di oētingere. een ferd oenda gued. dat bim nīmen aet onriuchtes dwe. eñ di ora dat gued rema. Uā bodel toe bitingien binna

Ef ymmē oen oderis bodel tingia wil. dae ieer eñ bi ſit ieer eñ dei ōbitīget. ſo ne thoer di ora bī

to nenis riuchtz ſtaé om dat hi ieer eñ oey werloes was

Nota annalem ꝓſcriptionē.heres habet annuz ad de liberandū an uelit adire hereditatem uel repudiare. L. de iurz deliber.l.cū ātiquioribꝰ ⁊ hoc eſt uerum cum nō petit ōliberatōnē. Si uero petit ⁊ hoc ſi ab ipatoꝛ habz annū. Si uero a iudice hz nouē mēſes ut. L.e.l.fi.§.ſed quia ⁊.ff.e.l.i.§.ultz. So ne doer. Inanis eſt actio q; à infra annū non egit ergo neglexit ipſū quia infra tēpꝰ ſtatutum a iure nō egit ⁊ iura nō ſubueniūt dormiētibz ſed uigilantibus .⁊ quia tanto tpe dormiuit nō eſt actio ſua audienda nec ſibi ꝑ iudicē ecciaſticū uł temporalem ſubueniendi. Ai bodel riucht dinc ſibſta in dat buis weerſo een bodel laweged is eñ di to wiſane ſibſta mit tinge toda buis comt.ſoe aegh di aeſ ga.dine alre ſibſta in to delē to da forma tinge Als hi in cōmen is.ſo aegh hi een ferd oēda gued.an fa- ra flette al ōt hit bitīget is. buckera biara di aeftera eer wa ſe eñ buckera fā biarē deer dat biradeth dat hi aefte ra eerwa ſe.ſo aegh hi dine ferd oēda gued. So aegh di aeſga.i. Judex terre ex pte poteſtatz ⁊ iudex ꝓpetens bñs mex ⁊ mixtū ipiū utz. iudex ordinariꝰ loci ubi ꝛs be reditarie ſt̄ ꝓſtitute mittit ī poſſeſſiōez. L.v ō berdi.agi oz.l.i.⁊ notaꝫ. L. de edic.diu.adri.l.iii.§.ſancimꝰ ſr̄ vbo cōpetēti iudici Wen alre ſibſta. Aerū ē ab iteſtato ue nienti ſecꝰ in berde ſcripto q̄ ꝓmo mittēdꝰ ē in poſſeſſio- nē oiz rex teſtatorz q̄ fuerūt ipiꝰ tpe mortz teſtatorz ut ī dicta.l.iii. L. de edic.diui.adri.toll.li.vi. L. Wuecke ra biara di aeftera. Jd ē miſſus ī poſſeſſiōez uel ātea uel detinēs uelꝺicēs. Ende buecker fā biarē. Jd ē poti ora iura ex ltis,ꝓbatiōibꝰ oñderit ut dicta.l.ul.§.ſin aūt

Lde edic. diui adri. tol. Aā la wede bodele.
weerſoma een bodel la wiget neuē eñ niftē. Eñ
bia euen kne ſint als bia toda fordel cōmet. ſoe
agē bia ī to farāc eñ des boedels to moniāc mit
aefta orkēſchip fā dam deer kamer eñ kayē der warade
So aech bi di aefga to delane. datſe agē to weddien. el
kerl yck orem riucht bodeldeel Als bia dat riuchte boe
deldeel bi weddet babbet. ſoe ſchelles foerd draga gold
eñ weed iof bit deer is. ku eñ ey ende biara quick fia eñ
inka eñ anderke. So agē bia indē field to farāne. eñ dat
eer we to delē. dat fyrſte aller aerſt. eñ dat neſte all leſt
dat ſchillet bia bina ſaun nachtē deen habba al to da bu
ſe. bit ne ſe dattet bī need of nime. deer ſchil bia di ſchel
ta to bāna. dat biaet alſoe dwe. dat ſchil weſſa dis win
ters als des ſūmers. dat ne mei wrfaē. fira ner feſta mer
deer ſchilma tigia om ſaun nacht om een bodel deel. ief
dis buirblicāde guedis aetforlorē is. deer bi eer aynlike
oē ſiner wer bede. da bi alier neſt oē ſonda liue was. oē
ſchepena weed iefta oen wrochta golde. iefta oē fyow
fotada ſchettū. ſoe ſchil bi deer kamer ende kayē wara
de. dat winna. iefta foer ful deel nima. bit ne ſe dattet bī
an needraef of nimmen ſe. Ende iefma deer enich ſchiel
da aefchet. willet bia iechta. ſo ſchil di ſwara. deer dat
gued aefchet. dat bi dat oen dat meenbodel io. dam deer
da kamer ende kayen biwarade. ſoe ſchil di ora ſwara
dat bit dat ontfingh Ende in dat meenbodel biwarade
Hu mei fordera neen ſchiclda iechta. deer kamer ende
kayen warade. dan by mit ku eñ ey ielda mei. eñ binnia
da balken mit bodel. ief bi fordera iecht. ſo ſint da crfna
men nyer dine ker to babbē bor hia onſwer dā bia ielde

Ueddia ſchil riucht bodedeel. Primo mobilia de im
mobilia ſũt diuidẽda ut. C. quo. bono. p totũ. Inſtitz ỏ
int'dic. §. adipiſcẽdũ. ff. quo. bono. l. i. Dat fyrſta aller
aerſt. Nota q in iudicio ſunt ignoti pus expediẽdi. Alen
ſchepna weed. Nota q bona hereditaria tpe mortz dere
licta integralit' ſunt p̃ntanda. Jefta foer fol deel ni-
ma li. vi. C. de rey ãmoto. p totũ. C. de iurz. deliberan. l
ſanti. §. ſimili mõ. Dit is di bodel eed.

Jt is di riuchta boedel eed deer di ieen ſwara
ſchil deer kamer ende kayen warade. ſo aegh
by op to nymen mit ſiner winſter hãd. ſine wi
ſtera hara. ende deer op toe lidſen tween fingerẽ. mit ſi
ne fora hand. ende ſwara dan. ẽde di aeſga ſchil bim dẽ
eed ſtowia aldus. Dat hyo nabbe oenda meẽbodel bel
lẽner bidereth. oẽ ha ner oen coern oen field ner oẽ terp
oen wepen ner oen weed. oen gold ner oen ſteente. oen
ſeluir ner oen ſlayn pẽningen oen beer ner oen heed. bi
nia oer eerda ner buppa oer eerda. alſo gued ſo fio wer
pẽningen alſo bruke y liues ende ledena ende alle der ha
uena deer y nu habbee. nde foerd winne ende alſo mote
ioe tigia quick ende bern. ende bodel. ende al iu we haua
dat ioe god alſoe helpe ende ſyn helligha als y dine eed
riucht ſwerre ende ommeens bit ne ſe dat y io bet biten
ſa mogbe binna ieer ende bina dey. ende riuchta den eed
Ende betterie den eed to ienſt dyn deer hyoen wr brit
ſen haet. Uã fordele in da cladem under aefte ſidem
efter des oderis dade.

Jt is riucht hueckera hyara ſidena deer linge
ra lywet ſo aegh bi tria da beſta claen. oen toe
habben. alſma dyn andera toe der molde bifalt

Als hya dat bodel delet. so schil hi da nima to ienst dat beer weed. ende deer ne schil oc̄ wessa goud noch seluer ner palef treda ner weed ner worma. ief hyara een quet dat him bodel oec la weged fe. so schilmet wt reda mit ta koninges orkenē alset deer in kōmen is. oen schreppe na weed iefta oen wrochta gold. Iefta oen fyower foe teda schet dat hyt binna ieer ende bina dey in dat meen bodel coem. Van bodel to delane.

At is riucht hweer soma een boedel dela schil dat met also dela schil alsmet samanade. Mit tes koninges orkenen. Id est tabellionū siue notarioꝝ publicoꝝ qui iurāt suū officiū fidelit exercere, p utraque pte de his q̄ audiēt ⁊ uidebūt Ex. de pscript. c. ad audien. de psūpt. illud ī auēt. de tabel. coll. iii. L. de tabella. l. iii. li. xt. ⁊ vi. gl. sr̄ vbo publicaꝝ. psonaꝝ. L. de āmistr. tut. l. tutoꝝ uel curatꝝ. ⁊ sufficit unꝰ tabellariꝰ uel iudex ordinarius ut ibi in gl. Et. L. ubi de hērditate agi oz. l. i. ⁊ L. de edic. di. adri. l. iii. §. sātiꝰ sr̄ vbo opetēti iudici.

At is riucht tida meenbodel. Ief oi man queth dat hi si eer we seld habbe eñ i dat meēbodel brocht so schilmet hi forfulla ief hit mitt wōe hi wi sa mei oēda buirschip oer hit seld is ief dyo frouwe q̄th dat hio dat her seld habbe mei hioet awa āda buirschip deer hioet haet so schilmet her forfulla. Ief dat bern dat queth dat hit syn seld habbe. so agen dae bern dat seluc riucht ief hia da helpe habbe oēs buirscip deer hit sield is als deer to beert. Uā dī deer ō willich is to delen.

L deer een bodel bitiget is eñ hiara een on willich is syn deel to nimen. soe aegh di frana dī on willi gu deel to nimen oen torp ende oen fielda. ont hit toda

huis cõme. so aegh hy toda huis dine deel to nimen. En de to warien wr al. Di schelta schil biade him self to riuchta anderde.

At is riucht hweersoe di schelta een tingh halt

So schil hy riuchtes bieda aller mãlikũ. ief him ymmẽ aet bitiget. lada ende bota. ief him ymmen aet op to spreckẽ haet. soe schil di huuskeerl dae bãnere bieda dat hy dine schelta aeschie. so schil di bannere quaẽ her schelta ick aeschie io. ende banne io deer toe mit mines hera banne. dat y disse manne riucht andert iou we. Jef hy naet wil so aech him nũmen to iaen. lada ner bota ner nimmen syn lada tielda.

Jt is riucht. An hwelka han soe di aesga comt eñ

hi ymmẽ aet op him to sprecken haet. soe schil hy anda selue banne. aller manlikũ iaen lada ende bota. ief hy moet neen doem dela.

Uã sõderinga fordela ende dis aesga riuchtes.

Jt is riucht. An hwelka bãne. so di aesga een mã

aeschet dat hi him aldeer schil ia lada ende boeta bit ne se dat hyt hi willa ferista wil.

Es di grewa in dat lãd comt eñ hi wrherige lioed

seka schil. so schil di syn fana fera. deer dyn mena ferd dis landis feert ende biwareth.

Jdeken heet di forma aesga deer dyn aerista doem deelde in freeschа merknm.

waso een hors to da slacht so is syn liues riucht

datmet ielda schil mit trim eynsẽ eñ mit twã schil lingẽ dyn ferd beta. bit ne se dat di ora quaen wil. deer dat hors aegh. dat hi deer mara schada oẽ schyn is ende hi deer õme kestigia wil. Dis hirstes bote dis liues boe

de hael eynse. Dis oxa bote dis liues twae eynsa. Der ku bote dis liues tritich pēningē. Dis ferliges bote dis liues acht penningē eñ twa eynsa. Ende. ii. schillingben

Uā da tweer konigen. Kaerl. eñ. Radbod. di ferd

Al di konigh kaerl. ende di koningh radbod fā deenmerkū in dat land comē da bisette el lick syn oerd eñ syn eyndi fraēkera gac mit een heerschielde. eñ elkerlyck scide dat lād were syn. da woldēt wise lioed sena. eñ da herē woldēt bi. fiuchta da wysdma da soē alsoe langh datmet op dae tweer konigen gaf. buckera biarē deer. orē an stille stalle wrstoed. dat byt wōnen heed. da brochtma da beren to gara da stodē sc een etmel al ōme da leet di konigh karl syn hādschoech ōtfalla. da rachtē hi di konigh radboed Da spreeck di koningh kaerl. ha ha dat land is myn eñ blackade. Aldeer om baet syn oerd bachēse. Dweer om spreeck radboed. da spreeck kaerl y sint myn man worden. Dae spreeck. rabboed owach deer baet syn oerd wachense. Da foeer di koningh radboed wta lande. eñ di konigh kaerl wolde tingia. da ne mostere. bwāt deer lediges landis so fula naet was. deer hi op tingia mochte da seyntere i da saun selanden ende betet biarem. dat bya him won een fric stoe. deer by op tinghia mochte Dae caepeden bya mit schat. ende mit schillinge oeldema nes. deer tingadere op ende layde da da fresen to fara him. eñ beet dat bya riucht ker. als bya balde woldē da baden bia ferstȝ to biara foerspreka. da io by biarem oerlef. dis ora deis beet hi datse to fara dat riucht coem da comense. eñ kerren foerspreken. xii. fāda saū seelāden dae beet by datse riucht kerrē. Dae byiaradē se ferstis

Dis tredda deis het hise cõmen. da tagen se needschyn
Dis fyaerde deys also dis fyfta also. Dit sint da twae
ferst. ende da tria needschyn deer di fria fresa mit riucht
ta babba mey. Dis sexta deis heet hi datse riucht ker
ren. da sprekense hya ne konden. da spreeck di koningh
Nu lidse ick io toe fara tree kerren bor iemna lya wera
se. datma iemna deye. dan y alle ayn wde. ioff datma iẽ
na een schip iow also fest ende also sterck deer een ebba
ende een floed mey wrstaen. Ende dat sonder rema eñ
roer. ende sonder tow. da kerren hya dat schip. ende so
len wt mitta ebba also fyr datse neen aland syaen moch
ten. dae was hyarem leed toe moed. dae spreeck di ena
deer fan wydeken slachte was. dis forma aesga ick hab
heerd dat ws hera god. da hi op eertrike was tolef ion
gheren bede. Ende hi self di tretteensta were. ende coẽ
to hyarem. hi bislettena dorem ende traeste se. ende leer
de se. Noe bidda wy naet dat hi ws een tretteensta sein
de. deer ws riucht lere. ende toe lande wise. dae folense
alle op hyara kne. ende beden inlike. dase da bedinge be
den deen da sagense een tretteensta. oender stioerne sit
ten. Ende een axa op synre aexla deer hi mey toe lande
stioerde to ienst straem ende wynd. Dase toe lande coe
men da worp hy mitter axa op dat land ende worp een
tura op. da ontsprongh deer een burna. Aldeer om haet
dat to axenthouc ende to eesweye comense to land. En-
de seten om dae burna. Ende haetso him di tretteensta
leerde dat nomen se toe riucht. ooch ne wistet nimmen
haet di tretteensta were deer to hyarem commen was
Al soe lyck was hy hyarem elkerlyck. dae hy hyae
ren dat riucht wysd hede. Dae weren deer mer toelef

Hyr bigynna dae saewe herre d'magnus wroem haet ||

Aldeer om schillet aldeer oer inda lād wessa tretteē aes gē Ende hyara domen schillet hya dela to axenthouc eñ to eeswey. Ende hweerso hia en twa sprecket. so agen da saun da sex in to halien. Aldus ist lādriucht aller fresena. Hyr bigbinnet dae kerren oeer. Magnus kaes thoe roem.

Jll y bark ya ēde letet ioe sidsa. Fanda aer sta kerren oeer da fresen kerden da hya toe roem oen fridoem bierongben. Ende da dat fryd op heuē ward. twisscha romera beren ende oē koningh. Kaerl om oes pacus leo aegben oeer romera beren blyndet beden. Da brochtma da nakena fresen alla fara hose aerst foerslayn worden. da binettent da fresē mitta liue eñ efter bifuchtē hyact mitta bāden mālike da hya romera burich wōnē. Aln oera tredda tyd dis oeys dada romera berā wr biara mocs werē da brochte mag nº oeer di freesna fana oreger was syn fana opoa alr ba gista thoer oeer waes binna roem hoe leed dat koningh kaerl was. eer werēse alle nakē fresē. da beetse di konig alle berē. da baedma da berē gold eñ goedwob. da baed ma da beren aller likū syn breda schield mitta rada gol de to bislaē. da baedma da beerē allerlikū. to settē i een sōderiga rike eñ datma oeer of doch tyenade alsma een wieldigha koningbe schulde. Alle dae ieften oeer di ko ningh baed dae wrspreck. Magnus. ende kaes een oer baei bettera. Ende alle fresen oen. Magnus ker iechtē

Ade kaes dat alle fresen fry beren weer di berna ende di oenberna alsoe langh. soe di wynd fanda wolkenen wayd. Ende dyoc wrauld stoede. Ende will let wessa mit kerre dis koningbes baga bera nat ben.

Dae baedma da beren gold. Simile respõsuz fuit romanoz dicentiñ. Nõ auz habere. sed auz habentibꝰ gloriosũ est. Qui enĩ auro pecuiaqꝫ capitur uelud abiectus inte viliſſimos ꝓputaꝫ. Nota ꝑ ciuitatenſibus ꝙ nullus ciuis ꝑ debitis cõciuis ſui debeat moleſtari eſt caꝰ. ll. C. ut nullus ex uicariis ꝑ alienis uicarioz debitis teneaꝫ. l i. li. xi. C. ne uxor ꝑ marito autꝫ. Et oio ꝙ aliuz ꝑ alio ſe cũdũ formã pignoratõis exigit totũ idipſũ ꝙcqd ſicut ĩ ꝙ druplũ reddit uim paſſo necnõ ꝛ ab actione pro qua tali a ꝑſumit cadet. Dec autẽti. eſt ſũpta de corpe. ut nõ fiant pignoratões. §. i. colꝫ. v. Dit is di oera ker.

L deer eefter kaes. Magnus den lettera ker eñ alle freſen oen ſine ker iechten. datma da freſen da boltena witta. fãda bals ſpãde. ende ſe ymmermeer. wolden weſſa fry beren di berna ende di onberna. alſo langb ſo di wynd fãda wolkenen wayd. eñ dioe wrald ſtoede. ende willet weſſa mitta ker. dis koningbes baga bera natben. Dit is di tredda ker.

Ae kaes. Magnus dine tredda ker. Ende alle freſẽ oẽ ſine ker iechtẽ. datſe neen konigb ſchiel da bagbera ne gulden dan riuchten buuſlaga da ſchelta bet ne ſe dattet dũme lioed oen da bãnem biarem wrbre de. ende bxaſe dã õtgulde. Datſe neen konigbſchiel da. Impator exemit ꝟ friſones a ꝛbutis ſpeciali ĩ iſſione babes ar. ò cen. c. cũ uenerabiꝫ ò decis. c. tua. xvi. q. i. decie ſunt ꝛbuta. ii. q. iii. §. poteſt quo ad mediũ dant ecꝫ aliquos denarios in ſignũ ſubiectionis. Eẽ. de cenſi. oĩs anima ꝛ facit ꝙ diciꝫ in lege opinꝰ. C. de ꝑſcripti. xxx uꝫ. xl. ãnoz. et ꝙ reges ualeant dare ꝓuilegia libtatis ꝓbaꝫ de ꝑſcriptꝫ auditꝫ.

Dac fyaerde ker.

Ale kaes. Magnus. dine fyaerde ker. ende alle
freſen oen ſine ker iechten. Ende kaes een bet
tera. Dan alle da ieſta deer di koningh baed. datſe neen
himelſchielda bagbera guld. dan riuchten deeckna dac
pſter. deere da baud ſtoed biſunch. bit ne ſe dattet oume
lioed oenda banem byara wrberde. Ende byaſe da ont
gulde. Dit is di fyfta ker.

Eer efter kaes. Magnus dine fifte ker. En alle
freſen oen ſyn ker iechten. Datſe neen beerfero
fordera folgia wolden enich bera dan aeſter toda wiſe
re. ende weſter toe da flee wt mitta ebba. ende op mitta
floed. om datſe dine o wirra wariet deis ende nachtis to
ienſt dyn noerdkonick. ende to ienſt dyn wylda wiſing
mitta fyf wepen mit ſwird ende ſchield mit ſpada ende
furka ende mit etkeris oerd. Dit is di ſexſta ker.

Al kaes. Magnus dine ſexſta ker. Ende alle fre
ſen oen ſine ker iechten. Datſe byra a yn riucht
balda wolden. binna byaera Al yn ſaun ſeelanden bides
paws ende dis koningbes ieften. bi riuchta banne ende
bi aeſgba dome. Ende bi papena ordel. als byae beden
tween leken to folgerum. Al yn ſaun ſelanden. Nota
friſones non ſunt citādi ex̄ coz terras. Nō ꝙa ad bella
publica auc̄te gerenda citari nō pñt ex̄ ſuos fies ergo mł
to min⁹ p utilitate puata ocor. in auc̄. ut ōnes obedi. iudi
cib⁹. §. iii. coll. iiii. En bi riuchta papena ordel. Nota
ſacerdotes ꝛ clerici uocādi ſt̄ ad arduas cās laicoz ꝛ co-
rū pſilio tc̄tari dñt ꝛ expediri deu. xvii. c. zex̄ q filii ſt̄ lti
c. puerabilē ad fi. ꝺ dicit ſi difficile ꝛ ābiguū apud te indi
cū pſpexer; it̄ ſāguiez ꝛ ſāguiez. cāz ꝛ cāz leprā ꝛ leprā ꝛ

Iudicium inꝯ portas tuas uideris uariari surge ⁊ ascen
de ad locuꝫ quē elegerit dominus deus tuus ueniēsqꝫ ad
sacerdotes leuitici generꝭ ⁊ ad iudicē qui fuit illo tempe
querēsqꝫ ab eis qui iudicabūt tibi iudicii veritatē ⁊ faci-
es quecūqꝫ dixerint tibi ⁊c. ut ibi Dit is di saūda ker
Ae kaes. Magnus dine saunda ker. ende alle
fresen oen sine ker iechtē dat him di paeus leo
ende di. Koningh kaerl. een breef wolden iaen
ende een insighel deer hya mostē oen scriwa. Saun ker
ren. Saunteen kesta Fyower ende xx. landriuchta. En
de xxxvi. sindriuchta. Dat oerlef io him di paeus leo
Ende di koningh. Kaerl mitta monde. ende eft wedda-
dent hya mitta handē een heylich biscop seet eñ screeft
mitta banden. ende. Magnus spreckt mitta monde. wt
taefla deer god self bede ioun moysi op da birghe to sy
nai. Dae dat breef reed was. hoe froe dat manich fresa
was da gingben se alle gaer. toe fara diin paeus eñ dyn
koningh staen. Dit breef ioe him di paeus hoe hage hyt
hyarem bifeel. hi betet dat dae fresen. dat also herde bil
de als hya dine cristena nama habba wolde. ende datse
da suderna riucht ende hera. herich were. wāt hya alle
in dat noetdsche koningbryck heerden ende alle heydē
weren.

Ler aerst dae him dat bref inda hand coem da
hoef op. Magnus een leysa. ende sangh. Crist?
onse nade kyrioleys. Da reemdē se des konigh
kaerlis ende al romera land. Aeck bond. Magnus oen
syn stef dis koninges heerteken boed alle da folke trou
were. dat alle fresen weren frygheren di berna eñ dioen
berna. Also langh soe di wynd sanda wolkenen wayd

Hyr beghynt dae saunctayn hestā

ende dyo wrald stode. Dat breef brochte. Magnus bī
na fresciba merkū. Dat lestma. in almenū in site michels
doem. deer to der tyd was ramed mit bolt eñ reyl. deer
was toder tyd binna freesland ielkirs naet manich
eer lestma wta breue. vii. kerren. xvii. kesta. xxiiii. lād
riucht. Ende. xxxvi. sindriucht. Alle fresen to lof eñ toe

Nō wrot dae fiestha
dyen synt

Hyr biginnet da saunteen kesta//erem

It is dyo forme kest dat aller mānick syn
seluis walde also langhe als hyt naet foer
wrocht habbe Nullus reb⁹ suis sit spo
liandus nisi legittīe corā iudice conuictus. Fas est uni-
cuiqz disponere de rebus suis q̄lit'cūqz sibi placet. ff. Si
quis apn. man. fue. l. ii. C. de dona. Si q̄s argen. C. man
da. iure mādata. C. de actio. ꝛ obliga. l. sicut. Quilibz ē
arbiter ꝛ moderator in re ppria. ff. si quis apnte maū fu
erit. l. ii. xiii. q. ii. c. placuit. Sed aliud de sepult. c. de bis
in si. Also langh. De boc. ff. ꝛ. C. de bois dāp. p totū
C. de here. l. manithcos. in auē. de nuptz. §. ingratitudo
Van frede alle goedes huesem.

Jo oder kest is alle godes husem. alle godes lio
dem. ferd bi. lxxii. pondem. Ende dat pond schil
wessa bi saun penningen agripsera pēningen dat sint co
lensche penningen. want colen beet bi alda tiden. agrip
pina efter alle da wrald neyda koninge deer da burich
stifte. hy heet agrippa to riuchta nama: Dae was dyoe
monthe alto fyr. ende oi penningh alto sweer. da kerrē
da lyoed een nyara mōtha. ende een lichtera penningh.
leyden da lyoed. Toe ienst dae twa eñ sauntich ponda
waest bare bilowad: lxxii. schillingen reynades slachta
iefta kanga slachta. Ende tria pond da frana dat is. xxi

pond. byr is alſo manich ſchillingh des koniuges ban.

Alle godes huſem. Doc ius uidet extractū C. de his q̄ fugiūt ad eccleſiam per totuz. Ex̄ de emuni. eccl. Jnć alia de for compet. oqueſtus. xviii. q. iiii. cōſtitui⁹. Alle godes mannē. Exceptis publicis latronib⁹ ꝛ populatorib⁹ agrorū. quos nō defendit ecclā. ſed licite extrabūtur. Jn auć. de manda. prin. q̄ ſi delinq̄ns coll. iii. Ex̄ de emuni. eccīaz. c. inter alia. Nota q̄ uiolat emunitatē eccīaſticam duplici ratione punit. Primo eſt excoicat⁹ illo facto ſi bona rapiēdo uel furādo ſubtrahit eccīe. xvii. q. iii. c. nullus. Secūda pena relinquit arbitrio iudicis ꝛ dabit pſone uel loco ubi deliquit uł cui emunitas eſt leſa. ex̄. de ſen excoi. c. prochianis. Nota bona eccīaz ꝛ locoz rligioſorū ꝛ pſone eaz eadē gaudent p̄uilegio ꝓcordat. infra penultimū ius ſinodale ꝛ xvi. q. i. Si mulier. cx̄. de pigno. c. ex litterꝫ. in glo. penul. Et de cenſi q̄q̄ in vi. ꝛ xii. q. ii. c. eccīa. Et de p̄uilegꝫ. c. licet li. vi. Nota ubicumq; certa q̄titas pecunie ponit in lege. ut eſt ſolidoz denarioz ſēp intelligendū eſt de moneta uſuali currēte p terrā. ff. de ꝛ ben. empti. l. impatorꝫ. Ex̄ de cenſi. ex pte. ꝛ de maledicꝫ. c. ſtatuimus ꝛ de iniurꝫ et. c. olim ſr̄ vbo uſualis qa. l. debet eſſe loco ꝛ tempori ꝛ patrie ꝓueniens. vii. d. c. erit ut pꝫ eciā ſupra quid ſit lex in prī.

Jo tredde keſt is dat aller mānick oenda ſimen biſitte ōbira wet. bit ne ſe dat met bem of wine mit tale ende mit reden ende mit riuchta tinge. ſo dwere als bim di aeſga deelt ti riuchta doem. ende ti lyoda landriuchi iefta ney nedem

Jaeſga aegb nen doem. bit ne ſe dat bim da lioed kerren babbe. ende by to fara dyn keyſer to roem ſwer

ren bābbe. So aegh bi dan to witē. alle riuchtlika tingh dat sint kesta. ende landriuchta. So aegh by to delen da fynden. als da fryonden om dat bi swer to fara dyn key ser to roem. alle wesem like. ende sine tredkninge. Ende als di aesga aec nympt ōriuchte mede. ende wrlowade pēningen so ne aegh bi neen doē to delane. om dat oi aes ga bitcykenet oi presten. want bya sint agen der cristen beed. bya schillet belpa dam. ende dyn wei. wisa. deer bi self naet belpa ne mey. Item quod nemī facieda est i: iuria in re ppria uel possessiōe sua hoc ius scriptū ē. In sti. de intdicz. §. rtinende cū. §. pmoō aut possedēdi. L. ō eden: l: qui accusare: L: de rei uindicati. l: fi: ff: si usuf. pe taī. l: utifrui: L: de peti: beredita: l: cogi: L: de pbati: l: ii

Onbira wed: Eī de resti: spo: c: olim: Unde quilibet licitū est mouere bellū p defensione sui z rey suarū: nec hoc pprie diciī bellū. Sed defensio: Eciā si eiciaī de pos sessione sua. licet ei in continenti pugnare ut ibi z: ff: de v: obli: l: ptiu9: L: vñ vi: l: i: ff. de u: l z vi: ar. l: i: §. qō igiī Et innocz: de resti: spolia cū olim: Simile ius inueniri p in pmo iure ciuili qō diciī lādriuchr. Datmet bim mit tele. L. de pbati. l. possessiois. Ende deer aegh nē aesga. Hoc sūptū est. L. de iudi. l. rē nō nouam Deer dis edis wille. Nota q pfumiī p iudice ratōe iuramenti i. q. vii. c: sācim9 de pēsūp. c. ad audiencia circa medium.

Ende als di aesga nympt onriuchr: Snia ucnalis ip: so facto est nulla. L. qñ puoca ne vēales. Et inder accu sari potest pena legis iulie repetenda. L. ad. leg. iu. rpet l. iubemus. z munera pcepta in qdruplū rstituat. L. c. ti. l. i. z litē facit suā. ff. de iudi. l. si filius fa. et qui corrūpit causā amittit. L. de pen. iudi. l. i. z. ii. Sed nouo iuī qdru

Jo fyaerde keſt is: Dat hy tyen merka ſchiel-
dich ſe eñ dera merka bi fyouw ellick wedē. eñ
dera weda ellick bi. xii. pēningen deer oen ode
ris wald in ſyn wara faert ōbitīgades tīgbes. buta des
aeſga ledene. ende lyoda orlef.

Jo fiifte keſt is. Datma tredkines lawa ende
alderis lawa mit ded eden bibalde. ſōder ſtriid

Jo ſexta keſt is mit tolef manna edem.
Datma caepland. ende godes buſes land. deer to da bel
ligem ioun is. iefta boked is. iefta caped. balda moet mit
ſaun manna wyt eden. Eñ deer ne ſchil neen weſſa mee
nedich. ner manſlachtich. ner mit boerdome biwollit ner
oen neen ſonda. dat hy. Karina ſchieldich ſe. Ende dae
ſchillet alle kona biara pater noſter. ende credo in deum
ende da ſcrifta. Datſe papē eñ wiſe leken. deer naet
oen ſanne. Jefta caped. De hoc in. l. iubē. C. de ſac.
ſanc. eccl̄. Aeſſa menedich. Ex̄ de teſti. c. teſtimoniuz
quia enormibus crimib⁹. beretici teſtificari non poſſunt

Nota q̄tuor mois corrupit iudiciū. ſ. amore. timore
odio ⁊ munere. xi. q. iii. quatuor de ſinā. ⁊ re iudi. cū eter
ni li. vi. Karina ſchieldich. De karena vide ex̄ de ſpō
ſa. duoz. c. accepiſti.

Jo ſaunde keſt is Dat alle freſen oen fria ſtoe
le biſitte. alſo fyr. ſo ſe fri boren ſe ende fri ſpre
ke babbe dat io bim koningh kaerl. om dat hya
criſten worden. ende benſich ende berich da ſuderne ko
ningh ende klip ſchielda foertege. ende buuſlaga golde
bi aeſga dome. ende bi lyoda lādriuebt ende caped deer
me y edeldoem. eñ biara fria bals want alle freſen indat
noerd konigbryck eer beerdē. oenda grima berna.

xxvii

¶ Dae ſanctuarij hefftey

Jo viii. keſt is dat neen buuſman toe ienſt ſyn
bera to ſwide ne wīne. ende baetſoe dis were.
deerma fandes koninges ballem wrſeyde. and
enich mā. of bit him mit riuchte wrcoem dat bi ſines bā
dis ſchieldich were. dat byt ontgulde ief byt biſeke. dat
bi bē ſikerade mit. xii. mana wiit edē. ſo ne thoer di buiſ
keer to ienſt dyn koningh neen kamp leda. want di ko-
ningh ryck is. ende baet aller kempana. a noegh bi dam.
dat alle kempen fyuchtet. binna dis koninges banne. ſo
ſchil di buuſman anderda. ende aerſt ſwara. iof hit land
riucht is. ſo ſchillet teer efter ſwara fyower edele mā
ende deer ney fyower fri beren. ende fiower leeckſlach
ta maen aldus ſchilma da koningh riuchta. ¶ Buiſman
¶ Hoc poteſt intelligi de iure ēphiteotico. Ł. de iur ēphi.
l. ii. uel monopoliis. Ł. c. li. ut dicitur. Ł. ut nemo ꝑuat⁹
l. ii. ¶ Quilibet tenetur dominū ſuū reuereri nec ipſū exaſ
perare conſilio ſalomonis ne exaſperaueris animum po
tentis. ¶ Sikarade mit. xii. ¶ Mā ruſticitati ⁊ ſiplicitati
pcendum eſt. Ł. de teſtibus. l. vlt⁹. Ł Et poteſt hec lex anul
lari ad multa hic poſita inda landriucdt.

Jo nyogende keſt is. ¶ Datma ferd penningben
ielde. ende buuſlaga bi des koningbes ban. by
twam penningben reynaldis ſlachta. Ende di
penningh ſchil al ſoe wichtich weſſa. datmen mogbe be
ra clinnen in een lewyn wr nyogen fecke buſes. ¶ Wwac
ſo dat riucht wrſitte. ſoe bete bi des keyſers ban da fra
na. mit. xxi. ſchillingen. deer mede to capien omde riuch
ta tins. ſoe agen alle freſen ſaun ſtreta ruū. ende rennen
de ſuder to farane. fyower oenda wettere. ende tria oen
da lande: Ferd penningen. ¶ Nota cauſa pacifice ābn

Ferd penningbē. Meta cā ꝙ acrifice ābulatōis i ſtratis maris z freis ql̄ibꝫ tenetur ſoluere regi nūmū z nō alius niſi ſeruauerit pacem ut .xxiii. q. viii: tributum.

Jo aerſte ſtrete oenda wettere is dio clue. dio oō is dio weſere. dio tredde dioe eemſe: dioe fiaerde

Jo forme ſtrete oenda lande op to . is dat ryn bamerſten ende wt to ie were. dio oder wt to irme garda foerda cñ wt to eemda: dio tredde op to coforda ende wt to ſtarem. Hwaſoe ws dera ſaun ſtreta enich bi naert. ſo brecke by deer oen tien lyoed merck. cñ dis fra na aller bagiſta ban dat is .xxi. ſchillīgen. Jof dae freſen bira eaeplioed deraſaun ſtreta. enich bira wed wt eñ bit cōme fādes koniges ball ēſo aegbinet to nimē. of da buſ laga ende lioda fia eñ deer of biara ſchada to follanc. eñ deer to iēs to wariane. Jo iens da ſaun pēnigē da ſaun runa ſtreta. dat is di tegbeda. deer alle freſe tiēda betet Fiower da himel konigb: eñ tria dae eerd konigb. diſſe pēningē aegb di fria freſa to laſten op dine alter. to der capella deer bibeert. mit witſcip ſines preſters deer bi mit boke. ende mit ſtoele bibot iefta toder baud ſto deer dio capelle wt maked is. dae tree penningbē aegb di fria freſa. ſine ſchelta to laſten deer wr him da ban lath. So aegbſe di ſchelta da grewa deer oen freeſlāde is to laſta ne. ſo aegbſe di grewa to laſtane inda palēſe to roē. foer dine fria freſa. deerſe fan cōmen ſint iefſe deer eefter un men oen ſpreckt foer da fiower pennigen. dat di tegade deerma baet tienda naet alſo laſt ne ſe. Als bi mit ruchta ſchulde. ſoe is bi nuer oenda wiit edem to witane dat him di preſter iechta wille. Jefſe aeck immen oē ſprect om dae tree penningen. deerma buuſlaga baet. dat bi ſo

naet last ne se als hi mit riuchte scholde wil hē di. schel
ta iechta deer wr him da ban lath so is hi fri ende ief by
dis iechta nelle soe is di fria fresa nier. oenda wirthum
dat hi diun bunslaga oenda riuchte also last habbe als hi
to riuchte schulde ti schorte ende ti schielde: ende hi toe
dere teertael naet fora lasta ne thoer. Di grewa deer
oen freesland koniges ban leda schil. di schil wessa ede:
ler bertha boren dat hi dine palemze riuchte fynda moge
ende dine fria fresa ontbalda moge ende dat hi des koni
ges andert naet tielda thoer. stock ner stupa hēdene ner
beftene ner heerheinden men dat hine also fril like toe si
ne lande seinde. Compt hit sandis biscops hallem. soe
aeghmet toe nimane san dae thins ende tienda ende bia:
ra schaeda deer mei toe beten. Ende hwae soe dat deth
soe breckt hi deer oen den alra hagista ban sines frana.
Ende tien hoed merka ban dis frana is een ende twein:
tich schillingben:

Joe tiende kest is: Dat fresen thorē neen heer
ferd fora fara: dan aester toe dae wesere ende
wester toe dae flee: Snudwirth naet fora soe
bya een ionde weer mogen comma oen den owirra om
dat se bya:a land bihalde: toe iensk weeter ende to iensk
dyn beydenna bera: Dae baed di: koningh: Kaerl dat
bya fore aester to hiddes eckere: ende wester to da sing
falle: Da bibildent dae lyoed wyth dine koningh kaerl
datse syn fader pipwyn fora weldighet ne badde: Dat
bya nu ne fareth: ner fara thoeren: neen heerferd: ner sy
nes bannes pligbia: Dan aester toe dae wesere ende
wester thoe dat flee. truch dat schellet: Alle dae fresen
wessa fry:

Hoc alfre kest is. ferd alle woldem ende wesem ende alle warlasem. palmey ende roem fare en riuchta kerckfestrem. ende alle heyliga sind boden ende oen waexna kynden bi .x. lioed merkū. ende dā twyfalda bota deer wi swerren bat bet wych ende wepen. truch ferd ende truch need ende .xxi. schillingen dae frana. Isti ones sunt de iudicio ecclesie quo ad tuicōez z defendendi p sacerdotē. xi. q: i. aliud. Nota iniuric z rapine uidue orphanis z miserabilib⁹ psone illate p iurois ecclesiasticū pñt tueri z defendi. ex de fo. conpe. ex tenor lxxxvi. d. c. iii. psal. Oculi eius in paupem respiciūt z alibi. Orphano tu eris adiutor: in alys causis tñ principaliter spectāt ad foz sectare de hoc optie in gl. p b. in dicto. c. ex tenore z innoc. de offi. delegati. c. significāti. De emēda istaz psonaz dicit ut ex de iur. z dāp. c. olim. L. unde vi. si quādo. ii. q. i. in primis de bis qui ui met⁹. c. fi. Queritur an uidue spectāt ad foz eccie sup hoc potit hē ricus boic istā distictionē. an ad ptectiōez z defensiones tunc dicendū est q spectat ad foz eccliasticū z sic intelligi tur. c. ad mīstratores. xxiii. q. v. regū. aut ad distictiōez z defensionē. z tunc aut qritur de iuria seu uiolentia eis illata tūc eccia pt ognoscere ut i. c. si qs de potētib⁹. xxiii q. iii. Aut aliis iniuriis z hoc duplicit. aut possessoria z tūc eccia pt ognoscer. ita notat inocc. z hosti. de fo. conp in. c. ex tenore. Aut petitoria z tunc ognitio pncipaliter spectat ad iudiciū seculare ita intelligit petrus sāpsona z ita pt intelligi. c. regū. xxiii. q. v. z in c. significātib⁹ de of deleg in glo. Et ob defectū iudic secular bene deuolui tur ad eccias. Palmey romey. Capientes. occidētes mutilātes. istas. romipetas sunt excoicati z p papā absol

uēdi ut i cĕ uagantibus quęz ponit frater otto in additionibus ſuis ti. de ſuia excoīcę. Item excoīcamus z anathematamus omnes illos qui p ſe uel p alios quoſcūqz pſonas ecciaſticas uel ſeculares ad eandem ſedem ſupſuis negocys recurrentes cĕ. xxiiii. q. iiii. ſi quis romipetas z peregrinos ſanctoz oratoria uiſitātes capere aut rebus ſuis ſpoliare preſumpſerit donec ſatiſfecerit comunione careat criſtiana.

Jo tolefte keſt is. Kerckferd. buiſferd. tigferd ende. beerferd. ende alderma ſueſlika trouwa lowed bi. xxxii. reylmerkū dat is achteēda hael merck grate merck. Ende. xxi. leſena da frana iof een ende. xx. ſchillinga dae frana.

Jo tretteenſta keſt is. Jyoedferd bi. x. lioed merkū. ende dera merka ellick bi fyower wedū eñ dera weda ellic bi xii penningen. De coī pace Et de treu. z pace. c. ii. xiiii. q. iii. romipetas.

Jo fyoerteenſta keſt is. Dwaſo of beerneed eñ of oer need comt. eñ een baua baet fynt by ſyn ayn land. ende by bikanna moge ſyn edel ende ſyn eckeren. ende ſyn faders ſtaten. ende ſyn neſta megē naemna. iof ſyu broder ief ſyn baelmond. iefta ſyn ſtiepfader. iefta ſyn athem. i. zwager deer ſyn land worſetb ief worbroedt babbe. ſo aegb bi to farane. oen ſyn ayn gode ende op ſyn edel. wtoer ſtryd mit aller freſena riucht.

De captiuis z poſtlimio reuerſis cĕ p totū ubi eis reſernāt oia iura ſua z poſſeſſioēs rſtitnūt vi. infra i tercio lādriucdt. Et inſti. quib⁹ mo ius. §. ſi ab boſte. v. p⁹ limitiū eciā ibi in glo. Poſtliniū dicitur a limen z poſt quia captus ab boſtib⁹ z ultra limia noſtri impii deductus p⁹

Infra limia ſicut in domib⁹ finem quendã faciũt. ita ecĕ am impii limen veteres eſſe uoluerũt. dicĭ ergo p⁹limiũ qa p⁹ eoꝺ limẽ fuerteb̃at qa amiſſ⁹ erat hec azo. C. c. ti in fũ. ẽ at p⁹limiũ ius aiſſe rei ſcipiẽde ab ẽneo ⁊ ĩ ſtatũ pſti nũ ſtituẽde iter nos ⁊ liberos ppos regeſq; morib⁹ pſti tutuz. ff. c: l. p⁹liminiũ. pſit autem ius poſtlimiũ in omnibus q̃ michi ante captiuitatẽ cõpetebãt uel mea erãt ſiue ſint res nec iura mea amiſſa pſcripcioẽ uel uſucapioẽ ⁊ ſi amiſſa ſunt ſubueĭt michi p reſtitutionẽ ⁊ in itegꝝ oa ta in rem recĭſſoria. ff. ex quib⁹ cauſis ma: l. i. C. de capti ⁊ poſtli. reuerſis. l. ab hoſtibz non ſolũ ꝓdeſt ius p⁹liminiũ ſuerſis ecĕ ⁊ ĩdẽptis precio quia redemptio nõ mutat ius poſtliminy. ff. e. l. ſi captiuus. §. fi: Azo. Oen ſyn ayn gued. Niſi obſtat uſucapio. i. de mobilibus bonis uł pſcriptio. C. de uſuca. trãſformã. l. una. C: de pſcrip: ⁊: uel. xx. annoꝝ. l. fi. C. de pſcriptĕ. xxx: uel. xl: ãnoꝝ. l: pe.

Jo: xv. keſt is. Wwaſo weduen iefta mageden iefta oderis mãnes wyf an nede nymꝑt of byt iecbt ief datma bim mit camp ſchielde wr wint So ſchil byꝝ mit: xii. merkũ ſyn baudleſena ielda. Ende oder. xii. merck dis weder ieldis dat ſint. xviii. mercka ende deer of aegb by to ieldane. xxi. ſchillingen da frana iof byt ſelf naet babbe deer byt meꝝ ielda moge. ſoe agẽ ſyn fryonden toe ſcepena. bi aeſga dome ende bi lyoda landriucdt: Weduen iefta mageden. Nota ad ſabinia nũ. xi: deflorator vginũ ĩfeliciſſie mortaliũ tu ſpelũcaz illam in qua filius dei natus eſt ⁊ ueritas de terra orta eſt ⁊ terra que dedit fructum ſuũ deſtupro cõdicturus ĩgrederis: nõ timens ne de pſepiinfãs uagit ne puerpa virgo videat ne mr̃ domini ꝺtemplet. Angeli clamãt: paſtores

cum rāt. ſtella deſup rutilat. magi adorāt. herodes terrefc. ihcroſoli ẽbanĩ. Et tu cubiculũ vgis vginem decepturus irrepis z uiolas zc̃. L: de epiſ: z cleri. l. raptores. i. i. L. de rapt: vgi. xxxvi. q. i. de raptori. eẋ. c. cũ cām. Hauc leſena ielda. Duta ſecũdũ legez deutro. xxii. L. de rapto l: i. z. xxvii. q. ii. ōnez: §. Itez i leuitico mori debz raptor z oppſſor: et vitā rdimere pt. l. ciclis argenti ut ibi:

Hyara ferd ar. L. de ſepul. vio. l. vltz: ff. de iuriſdicti oīm gentiũ. ſi quis. So agen ſyn fryonden. Lōtrariũ ncz eſt ſecũdũ ius cōe pena enim tenz ſuos malefactores nec ulterius ꝓgrediat mer? q̃ fpaiē delictũ ibi enim ē pena ubi ē noxa. ppinquos ac notos ſiue familiares ſubmouemus a noxa: hec omnia. L. de pe. l. ſancimus:

Jo. xvi. keſt is dat alle freſen agben byara ferd mit biara fia to beten. om dat ſchillet alle freſe weſſa an ſaxena merkũ. wtoer ſtock eñ wtoer ſtupa. wtoer ſcherā. eñ wtoer filā. eñ wtoer ander pinē eñ. wirth by aeck wr wōnen eñ wrdeeld. ende wter wr doemd: oen lioda tinge om twa ded deda ney aeſga doē ſo aegbma ſiin fora bād op dae tingh ſtapale of to ſlaenci ſchelta doem. bi des keiſers oerlef: Haeſ aeck bau deda oeen: nachtbrād ieſta oō moerd deda. bi aeſga doē ende bi lioda land riucht iof bia fia nabbe oeer mei beta moge. ſoe aegh byt toe ielden mit ſine ayna halſe ief biit ōriuchta ne mey: Aeck ielt by alle lyodem oeer bingbet want moerd ſchilma mit moerd beta:

Joe ſaunteende keſt is. Eñ dis konigh kaerlis ieften. eñ aller freſena riucht: dat alle freſen tingie bi twira tale. eñ bi aeſga dome. Eñ alk manick wyte bim ſelf baet bi deen babbe. oenda wyt eden.

¶ nō 4 Sn...
Jny

Wit ne ſe dat hi een wed deen habbe. aen een worpena were. iefta an berena tingbe. Jefta anda banda fynde ſoe ne meyma dera deda nene wyt eed byeda. By twira taele. Judex ſecūdū allegata pciū oz iudicaī. ⁊ nō ſecūdū ꝓſciaz quia ſecūdū boc cēt iudex ⁊ teſtis utz locis ſuis. wyte bim ſelf. Quia nemini licet facta ꝓpria ignoraī. ar. C. ō rei uend. l. ſi quis. Tres ꝓſone oñt eſſe in iudicio. ſ. actor reus ⁊ iudex. Eſt ō vbo. ſig: c. ferus: iiii. q. iiii. c. i. qñq; q̄rta ꝓſona. ſ. teſtz. Aued deen. Hoc eſt notoriū urz. Eſt ō coba. clerico ⁊ mkieris. c. ueſtra. Qua tuor mois ꝺuīciī aliquis: ſ. ꝓ euidentiā facti. ſecūdo ꝓ teſtes ō teſtibus ꝓ totū. tercio ꝓ inſtrumenta de fide inſtrumentoz per totū. quarto ꝓ cōfeſſionē in iudicio fcāz. Eſt de reſti. ſpoli. cū ad ſede. ⁊ ō cobabi. c. fi. ſi. quīto ꝓt addi

. ſ. uiolenta ꝓſūptio. xxxii. q. i. dixit dñs

Jt ſint da. xvii. keſte. deer wi freſen mit wſe fia fā koningb kaerl kapadē. cñ wy mit riuchta bruka ſchillet alſo langb als lādē lidſe: cñ lioed ſe to ienſt berē cñ buuſ mā iof wyt babba motē. deer eeft baed di konīgb kaerl. dat wy alle aefte tigb cñ alle riuchte tigb bilde alſo lāgb ſo wi lywade: ende mā eft mā lywade: alſo lyaef ſo ws godes genade weī ende ſyn bulde. ende wi bibalda will let lād ende lioed. ende bwaſo ws dis riuchtes bira wet ſo wt bi bira wet dis bimelrikes cñ alī nedēa: ende bwa ſo dat riucht bult ſo wt bī epened dat bimelryck ēde alle dio nede. wāt een dei is bettera oē bimelrick. dā op eerd ric. m iera dat ſpreeck di. appl ws berēs i een ferſe of ōer enich mā were deer bede. m. bauda: cñ al da bauda een ſte lē tōga. cñ da tōga al ſprekē. m. iera ſo ne mochtē bia naet fol ſprecka da blydſchip deer god ſunc bouden iaen wil

Ende fanda pinen deer in dae helle sint. meyma naet fol tella. Ende ouir gold ende ouir seluir ende ouir yten eñ ouir drincken so is deer inder wrald naet so swetis soe dat godes ryck. Ende dat bact neen eynd. aeck ne schil let nimermeer eynd habba.

DAcem ⁊ ueritatem ⁊ iusticiã diligite ait dñs om nipotens. Ue illis qui iustificãt ipiũ p mmuneri bus ⁊ iusticiã iust᷒ auferũt. ad quos dicit pphcta pdes omnes qui loquuntur mendaciũ.

DIt is scryoun dat wi alsoe deen landriucht bal de als god self baed. by baed dat wy bilde. alle aefte tingh ende alle riuchta tingh. deer efter badent. al le eerdsche koningen iulius ende octauianus. also beten da eerdscha konigen deer aerst weren to roem. Eñ aeck deer efter byarem weren badent. Bod ioe moysi twae tafela deer oen screuen weren sindriucht ende lãdriucht deer by selua screef. ende alle da riucht deer dae israbel scha lyoed heden. da bya inda westenia weren wãt god al sine lyoed fan egipta land latte. also lath by alle dae ieen to himele deer dat riucht folgiet: Ende bwa soe se breckt. so faert bi toder helle. soe bisluut him god inder helle. als by bislact da egiptera in dat rade mer. da se si ne boldem schadia wolden. alsoe slut him god inder bel le. deer dat riucht breckt want bit god self screef. ende badet sine lyoed allen to balden. als bit bilden da konin gen. Aaron ende samuel. danid ende salomon. ende alle da koningen deer eer cristus berthe weren: ende eft cris tus berthe cristen worden. Di forma koningh was pip wyn ende syn soen di minra kaerl. bi was mira eñ was doch bettera bi leet scriwa trouwa eñ wird dat sint kes

ta ende landriucht. Aleck bilden dae koningen deer eeft
criſtus berthe weren. ende criſten werē: Di aerſta was
Julius ende octauianus. Titus ende veſpaſian⁹ Auguſ
tus nero domicianus maximianus alexander decius ger
manus traianus adrianus tiberius gaius claudi⁹ diocle
ſianus anthoniuus aurelius cōſtātinus iulianus theodo
ſius archadius honorius galecianus ualerianus marcia
nus numerianus theodericus conradus fredericus. diſſe
konigē iowē alle lyodē-keſta. Ēn lādriucht eñ alla lādē
ſyn ſōderiga riucht. Wyr bigīnet da xxiiii lādriuchta

Dat is dat aerſte lādriucht. aller freſena deer
bī di konigh kaerl io. dat alt manick cēda ſi
nē biſitte: oē hauē eñ oē werē. eñ alles deer
bi bitiled haet bit ne ſe datmet bī mit riuchtē
tele ende mit rede. ende mit riuchta tingade of wine ief
dat by tria lyoed tingh wrſere. deer bim fādes konīges
hallem hedenſe to halden. ende to berā. ende nel bi deer
redia ner riuchtes deytinges bieda ſo moet bi habba da
oenferd fan dam deer by oenſpreckt. but ne ſe dat by bie
de fan fyower needſchyn een deer di fria freſa mit riuch
ta aegh. Dat aller mānick an da ſinen ſitte. Cōmodū
autez poſſeſſionis nemī ē auferendū. xii: q. v. nullus. C.
de rei uindica. l. fi. ff. de rei uindica. l. is qui deſtinauerit
Inſtitu. de interdic. §. retinende iuncto: §: cōmodum aūt
poſſeſſ: C: de edendo: l: qui accuſare: C: de petici: heredi
: l: cogi: C: de pbat: l: ii: ff. ſi uſufruc. peta. l: utifrui lex: ii
C: de pbat: dicit: Poſſeſſiones q̄s adte pertinere dicas
more iudiciorū pſequetur nec enim poſſeſſori iucumbit
pbandi neceſſitas eas ad ſe ptinere cum te ceſſante in p
batione dominiū: i: poſſeſſio apud eū remaneat: C: de iu

di: ꝑban: ibi de actore ⁊ reo: Wyoe forme needsbyn is dat him di bannere neen tingb ketb bact: Nota q̄ citatio fit ꝑ uiuā uocem q̄ñq̄: et quādoq̄ ꝑ litteras per uiuā uocem plurib⁹ modis: Nā q̄ñq̄ iudex ꝑprio ore citat ⁊ artat talis citatio citatū: Qñq̄ ꝑ notariū uel tabellionē xxiii: q: v: circumcelliones quandoq̄ ꝑ nūciū publicum ⁊ ꝑsonā iuratā: et quādoq̄ ꝑ partem fit citatio de mandato iudicis uel ubi boc babet cōsuetndo: ⁊ uenire tenetur Sed iurare poterit non fuisse se citatū nec credere debz de facili aduersario uel iimico qui facile mentiē: quandoque ꝑ ꝑconez ciuitatis bec sanius ⁊ lacius uide ī spe titu. de citacioē: §. sequitur uidē qualit̄ sit citatio facienda

Wat him di bannere: Nunquid isti officiali: s: bannere: iudex debet credere super boc dicit accur: C: de accu l: fi: q⁹ non Sz inocē: ō q⁹ sic ex̄ ō ꝑscrip: e: ad audiecīā sz bost̄ q⁹ aribtrio iudicis r̄liq̄t̄ sed spec: tit: de citatione § sequitur uidere qualiter citatio fiat ꝟsicu. Sz nūquit soli nūcio officiali uł executori credit̄ uide ibi Bāner Est nunci⁹ public⁹ iuratus fidelit̄ exequi officiū suuz: ex̄ de offi delega: c. prudentiā. i. r̄ de appella. cū pati argu de ꝑscript ad audiencīā ⁊ talis uocat̄ diuersis noīb⁹ alis quādo nūcius aliquādo missus aliquādo notari⁹ aliquando officiat̄ aliq̄ executor allega. vi. i spe. ti quo. ō

Wen tīgb ketb Id est q⁹ ñ sit citat⁹. ex̄. ō ma. ⁊ obe cī t̄ q̄tuor q̄ citacio ē exordiū iudicy quo ad ꝑpetuādā iur dcōez de offi. ōle. c. gratū §. nos at̄ ⁊ c licz ibi uti cepit ꝟ boc ꝓbat̄ ꝑ ino vic tanc goff ō ꝓb. c quoniā ꝫ flāz Wio oō nedscbū is dat bī sū fiāde dine vei ꝟstorde. boc ꝓbat̄ ff ne q̄s eū q̄ ī ius uocat̄ ui exi ī ꝑn ⁊ l sz eximēdi. § exime rc ⁊ de bis excu sū excep dicit̄ ex̄ ut li ñ ꝟtest c. accedēs ii

ff. de arbi. si cū dies. §. si arbit' ī ꝺ q peto. ff. de iudicꝫ. l. si locus ꝛ. l. longius ꝺcordat. Dat tredde needscbyn is dattet bim wynd of on weer of noem. Hec ꝓbantur. ff. si quis cauc. in iudicio sistendi cā. l. ii. §: si quis ī iudicō sesti ꝓmiserit ꝛ ualitudiez uel tēpestate uel vi flumis ꝓbibi tus sistere nō posset exceptiōe adiuuāt ꝛ vide spe titu. de citatiōe post ꝑncipiū. Dat fyaerde needscbyn is dat by fan syochte also syeck were. dat by naet toe tinge cō ma mogbe efter dam owe by als bim syn aesga to land: riuchte dele. Infirmus ꝓsonaliter citatus uenire non cogitur. Sed tenetur mittere excusatorē de dol. ꝛ contu cū dilecti. §. exspectātib⁹ nec uenire tenet obcess⁹ nec cui mors inuebat. Uel q̄ graui necessitate uel ꝓsecutione uel naufragio urgebatur. de cōsec. di. iiii. by. v. q: iii. Si epis copus egrotans de ꝓcura. querelam. Al soe syeck. Hec heres defuncti infra nouem dies luctus cuocabitur ad iudicium. In auc̄. ut cum de appellatōe ꝺgnos. §. me nim⁹ coll. viii. C. de sepul. vio. auc̄ sed neque.

Deemt bim aeck di aesgba ter band dattet bim need of nimen habbe. Need brand. Need daedel. iefta dadet wima. iefta datter syn iet dytsa schulde. ꝺcer ne aegb bi foer to fellane penningb ner penninges wirden. Hit ne were dat di aesga dat mit riucht ocrs bitella muchte.

Als dyo moeder ber kindes eerffchip forkaped

At oder landriucht is bweerso dyo moder ber kyndes eerwe foerkapet. iefta foer wixled. mit ber fryonda reed. eer dat kind ierich is. als bit ierich se likie. bim di kaep. so balde bitten. ende liker bi naet. so fare bit oen syn ayn eerwe. sonder stryd. cā son ter schulde. So bwaso dat kynd bifuchte iefta bira we

op ſyn ayn eerwe ſo: breckt by tyen lyoedmerck: ende to iens dine frana dat ſint. xxi: ſchillingen ende alle dae lyoed agen bim to belpen ende di frana dat by cõme op ſyn ayn eerwe deer by eer biriuchta aechte bit ne ſe dat bioet ſeld babbe ief ſetb ief wirled truch dera tria baud neda een deer biodis kyndes des liues mede bulp:

Ca⁹ ĩ q̃b⁹ p̃diũ ruſticũ uł ſburbanũ mior⁹. xxv. ãnis diſtrahi poterit. Co. quando decreto opus non eſt vt. l. predium ruſticũ uel ſoburbanũ a minore. xxv. annis alienaꝛ ſine decreto p̃ſidis niſi parẽtis uoluntas ſeu teſtator⁹ ex cuius boĩs ad minorẽ puenit ſup alienãdo eo aliq̃ mãdaſſet ꝺprehendatur nulla ratione poteſt ibi uide. For kaped iefta forwirled Hoc nõ ſolũ mribus ẽinterdictum uerũ eciã ⁊ tutoribus ⁊ curatorib⁹. ff. de reb⁹ eoꝝ qui ſub tutela uel cura ſẽ ſine decreto iudic⁹ nõ alienãdis uel ſ̃ ponendis. l. i. in prin. ubi dicit. Impator⁹ ſeueri oratiõe ꝓbibiti ſunt tutoris ⁊ curatoris p̃dia ruſtica uł ſuburbana diſtrahere que oratio in ſenatu recitat a thedphilo ⁊ clemẽte ꝯſulibus ⁊ ſũt v̀ba eius b⁹moĩ. §. ꝓterea pſcripti ĩ dicũt tutorib⁹ ⁊ cura ne p̃dia ruſtica ł ſuburbana diſtrahãt niſi uidelic⁹ id fieret parentis teſtamento uel codicillo ⁊c̃. Ad idem. C. de p̃di. mino. ſine decre. non alie. i. nõ ſolũ per uenditionẽ ruſtica p̃dia uł ſuburbana pupilli uł adoleſcẽtis alienari ꝓhibent ſ⁹ neq⁹ trãſactõe neq⁹ p mutatione ⁊ multomagis voãtõe nec alio quoquõ ex ea trãſferri a ſuo ꝺnio poſſunt. Poſſũt tamẽ tutores ⁊ curatores mobilia ut ueſtes detritas ⁊ aĩalia ſupuacua uendeꝛ ⁊ diſtrahere ſine decreto iudicis. C. q̃n decre. opus nõ ẽ l. fi. Foerkaped. Quod non licet. C. de predi. mino. l. non ſolũ ⁊ quaſi p totum. C. de bis qui ue. eta. impe. l.

iii.C.si aduersus transac.l.ii:C.de rescin uendi.l.ii.ff:e l.pupilloꝝ.no.q̄ mr̄ pt̄ esse tutrix pupilloꝝ q̄ dum sc̄o ñ nupserit C.ō legz.tu.l.i.z ī autz ibi sigz.z.C.qñ mlic.tu offi.ī autz.ibi poīta So facre bi an.C.ō p̄di mi.l.ob es.z.l.se.z.l.si miōr.xxv.an.ff.ō re eo.q̄.sb.tu.l.i.§.p̄te rea Son ō schulde C.ō p̄di.mi.l.ñ.solū Biraweo dic ut ex.ō rsti.spo.oli z C.vñ vi p.to Dat bi up syn ayn eerwe cōme C. de mod.dicit.l. Si quis a pupillo sine tutoris auc̄te'rē emerit ex vno latere tz ptract⁹ quia qui emit obligatur.sed ex alio latere nō :quia pupill⁹ nō obligatur si est lesus. Wit ne se dat bioet seld habbe. Nota q̄ educatio pupilloꝝ ad mrēz spectat si secūdo nō nupserit:C.ubi pupil educa:l:i.z ff:e.l.i. Ex̄ de quest: infide:c.ex litteris. Wim dis liwes mede bulp Nota q̄ imobilia sine iuramento minoris p ipsū uendi z distra bi ñ possunt q̄ntūcumq; careat tutoz quia p̄ctus est irrit⁹ z nullus ipo iure nisi fiat ob es alienū.i.pecuniā debitaz z tunc causa cognita z inp̄pellacione decreti: C.p̄di :mi l:ob es et:l.sequēti z:ff.de reb⁹ eoꝝ q̄ sub tute:l.i.§.i:z. l.magis puto:§:non passim z se Item ppt̄ alias causas spāles possunt alienari predia minorꝝ puta ppt̄ dotē.C de āmīst:tute.l.lex.§:i.ff:de inī doc.l.ticia. Itē ob necessitatē famis C:de prībz qui filios distra l.ii. Alia enīz bo mis ē cuilibet rei preferēda.C:de sac.san.ecc.l.sācimus in fi ut ob defēciōez pupilli C.de āmīst. tu.l:fi.§ oēz aūt dubitacōez z in q̄b⁹dā aliis casib⁹.nota. C.q̄n de op⁹ nō est per totū de bis vi.dec.ostitut⁹ de āsti.ī inte.sr vbo de bita solēpnitas io an.ibidē ī nouella spe.ti:de.ép.z uēdi §.nunc dicēdū in pri z ii calūpna Dyo forme need is bweerso cen kyndiongb is finsē ende fitered.noerd wr

hef iefta wr birgh. Soe moet dio moder her kindes eer we ſetta ende ſella ende her kynd leſa: ende des liues bi helpa: Dioe oder need is: Jef da iere diore wirdat. ende di beta honger wr dat land faert. ẽde dat kynd hõ ger ſtera wil. ſo moet dio moder her kindes eer we ſetta ende ſella ende capia her bern kv ende ey eñ coern deer ma da kinde des liues mede helpe. Nam cã uictus licet parentibꝫ filios diſtrahere ut di cit: C: de pribus qui fili os diſtra. l. ii. ꝛ dicta l. ſancim⁹ in fi. multoma bona.

Dyo tredde need is. Als dat kind is al ſtoc nakẽ ief ta buus laes Ende dã di tiueſtera neuil eñ calda winter oen comt. ſo faert aller manick oen ſyn hof. ende oẽ ſyn huis ende an waranne gaten. Ende da wiilda dier feket diin holla baem. ende der birgha blii. aldeer hit ſiin liif oen bihalda mey. ſo weinet ende ſcryt dat onieriga kid ende wyſt dan ſyn nakena lyae: ende ſiin huuſlaes. ẽde ſyn fader deer him reda ſchuld. to ienſt dyn honger. eñ wit neuil cald. dat hi ſo diepe ende dimme mitta fio wer neylen is onder eke ende õõ da eerda biſlotẽ eñ bitacht ſo moet dio moder her kides eer we ſetta eñ ſella om dat hio da bihield habbe. eñ hi waer alſo lãg ſo hit õierich is dat hit oẽ forſte ner oẽ hõger naet forfare. Eñ ſyn fa õ deer: An pz uel mz dcbeãt pueros alez. C. diuoz. facto apud qz. l. una ꝛ ĩ aũc ibi poſita C: õ alẽ. li. per totũ. ff: e l: ſi qs. C: v. pupil. edu. l. i

At tredde landriucht is Jef di noerdman enen mã nimpt ende hi wta lãde feerd wt ſo hwaſo ſyn eerwe capet. da hwilẽ. eñ als hi weer comt int lãd ſo fee hi weer oẽ ſyn ayn eerve buta lioda ſchield eñ frana bã fry ſcil weſſa dat hi ſii aeſga dome eñ õbritſe

So hwaso him deer oen meert: so aegh hyt dael yoden to wrfollen mit tyen lioedmerkū: ende tria pond da fria na: dat is: xxi: schilligen dis koninbes han: De mate huius iu: ff. de capti: ⁊ p̄linio fuersis: l: postliū per totū ⁊: C: e: ti: per totū per restitu in integꝝ data in rem feissoria: ff: ex q̄bꝫ cais ma. l. i. C. ō p̄li. fuersis l. ab hosttibꝫ

Ät fiaerde land riucht is. Äl deer fader ende moder hyara dochter iaet oen flette hiara ayn eerwe ende hyoet laet wta liuedgarda. mit capе ende mit wixle. oen een oderne liuedgarda ende her broder dat kera wil. so moet hioet balda mit. xii manna deed eden ief hyt dan aeck naet leta wil da oensprecck so aegh hyt dan to fellane wed ende scholiga bi sextich merkem. De materia huius iu. ff. ō iur. dot. l. iurꝫ succursis dicit q̄ iure succurrendū est p̄ī ut si filia eius moriat in solaciū eius dos q̄ ei dederat sibi restituat ne dotem simul cum filia amittat. Jowt hiara dochter aen flette. Dos ꝓfecticia est sbna q̄dam filie a p̄ē in dotem tradita. ff. de iuꝫ doti. l. profecticia i. Rñ ⁊. §. si quis p̄ī ⁊. §. sed ⁊ si curator idem ⁊ si filiussa dederit sorori sue est dos ꝓfecticia e. l. §. si filiussa ⁊ hec dos ꝓmutari potest si hoc utile sit mlieri. ff. e. ti. l. ita ꝓstante mrīmoniuꝫ ff. de pact. dotal. l: si mlier dotꝫ in fi. ⁊ l. cum maritus.

Ät fyfte landriucht is. Loe hwā soma land ae schet sa anderie di aldere mit riucht taele ende queth. Dit land deer du my of aeschest buppa riucht eñ toe tinge om ladeste dat caped ic fan ene roem farende ende feerde ayn wr birge. bede fel ende flaesch eñ dat fia aldeer mei eñ nerda mitta fia bede seel eñ lyf so aegh bi eefter to farane ende binna fiiftiga wikē toe

Ende da lioed hem deytingh toe iowane eñ by weerto cõmane mit twaẽ roem farem. ende aec da lioed werf to bringane dat bi babbe godes bod forfold. ende bi se mit boke ende mit stola. toder eerda bifellen dat aegh by to bitiugen mit twã roemfarẽ ende bi self tredda. iefta mit xii. mãna deed edem aldeer mey se by siker bi lioeda bo de. ende bi frana ban buta stryd. ende by ne thoer linge ra an warende sitta.

Alt sexta landriucht is. Jefter tweer brorẽ sint ende di ora een wif halet to bowe ende to huis mit boezn ende mit drechte. soe weddat bi syn fader iefta syn moder iefta syn foermõd. riucht suesdeel efter sine degbem ief syn kynd iefta sines kyndes kynd bim wrlibbe. ende dis kindes aldera naet liwet. soewil dat kynd dela sines aldfaders lawa. ẽde syn aldmoders lawa. ende syn fedria nel naet ende spreckt dat by een kne nyer se. so aegh dat kynd bine to winnẽ inden lioed garda toluasũ mit acht fader megen ende mit fiowẽ moẽ megen. ende ief bim friõden breckt. soe moet bi lioed ca pia deer mit bim swerre ief bim syn fedria deza wil.

Ende syn fedria nel naet. Et male filii ꝑmortuoꝝ fra tꝝ succedũt simul cuz ꝑuis suis in stirpes. C. de legitti. heẑ. auc̃ cessante ⁊ in auc̃ de heẑ q̃ ab inteſta. §. sui aũt de functo fratres fuerĩt ⁊ alterius fratris aut sororis pre: mortuoꝝ filyꝰ uocabũt. Dat by een knee nyer se. De iuẑ antiquo insti. de heredi. que ab inteſt. deferũt. §. cum filius ⁊ §. ⁊ q̃zadmodũ. de iuẑ nouo autꝝ. i auc̃ de ſucceſſ ab iteſt uel de heẑ. q̃ ab inteſt. i prin. ru. ex quo eltcit auc̃ poſita: C. de ſuis ⁊ legit. libe. in q̃ ſic habeť in ſucceſſiõe patriſſamilas mortui ſeu filiſamilias liberi eius ſi ſit oi

bꝰ alys latꝫ succedũt. ¶Primi q̃dẽ gradꝰ cq̃lit nepotes ⁊ ulteriores ī ſ'pes. ideſt in eã partẽ q̃ ptes eoꝝ habituri erãt ſi viuerint. unde ſi q̃s ex vno filio unicũ nepotẽ ſuſ cepit. ⁊ ex alio filio ꝑ. tãtũ ꝓcipiet vnꝰ nedos ex uno filio q̃tũ illi decẽ ꝛ eoꝝ ꝓntes. C. deſuis ⁊ leg. li. l iiꝛ melꝰ. C. de le beꝛ auc̃ ceſſãte. ¶Blata dña ſexꝰ i. ſiue ſit ỽ ſiue mulier ⁊ patrie ptãtis. i. ſiue ſit mancipatus ſiue nõ ⁊ ſic ſẽ per primo ſuccedũt deſcendentes ſed deficientibꝫ deſcẽdentibꝰ tunc uocanꝛ aſcendentes. ut in auc̃ defũcto. poſita ſ̃. l. fi. C. ad ꝛculiauum ſũpta de §. cõſeq̃ns autem eſt in auc̃ de beꝛ ab inteſt. venien. ¶Defũcto filio ſine liberis parentes ſi ſoli ſũt ſuccedũt ſalua gradus prerogatiua. ſi pari gradu ſ'pariter uocãt ꝓnis quidẽ mꝰnis dimidia delata. licet diſpar ſit eoꝝ numerꝰ. ſed ⁊ ſi cũ parentibus frẽs ſorores utꝝq; ꝓiuncti defũcto ſuper ſint uocãt cum aſcẽdẽtibꝰ in gradu ꝓximis ut uiriles fiãt porcoẽs Excluſa ꝓ. ſus oĩ dña ſexus ⁊ patri ptãtis. ſexus. i. ita bene ſuccedit femina ſicut ⁊ maſculus. ⁊ prie poteſtatis: iquia non refert utꝝ ſit ſuus uel emancipatꝰ. ubi nulla ſe cũdaꝝ nupciaꝝ ſit menſio. hic wlt dicere q̃ pater ⁊ mat̃ ſuccedunt filiis ſiue ꝫbunt ſecundas nupcias ſiue nõ: viſo eni q̃liter linea deſcendens ⁊ aſcendens admittitur: uideamꝰ de collaterali: Et ſciẽdũ eſt q̃ ꝓmo uocãt ſ̃ in auc̃ ỽ beꝛ ab inteſt: §: ãliquũ ⁊ ſeq̃n: ⁊ ut fm̃ filii in ꝓmo colꝛ ix. Ex quibꝰ elicit auc̃ poĩta ỽ legit: beꝛ: C: in hec uerba Ceſſante ſucceſſioẽ linee deſcendentis ⁊ ea q̃ ſola ſit aſcendentis uocãt ꝓmo ſ̃ frĩſq; ꝓmortui filii in ſtirpem:

At vilde lãdriucht is: datma emes lawa aldefaders lawa eñ aldmoders lawa: edeles lawa eñ tredknia lae wa balde ſõõ ſtrẏd mit xii: manna

ded edem: ief deer enich mã õſpreet: mit õriuchter tale dan riuchtma mit twam ded edem. ende biſitte ſynayn eerue. mit all freſẽa riuchr:

At viiide lãdriuchr is dat ellic eerue mei leda ſũ tredknia mit tvã ded edem: toe dade eñ to dulge om dat hi is mei fã ſine blode cõmẽ. Queerſoma een ban thez wpt op een mã oeer nen vulg ne baet: endma quetb dat hi ſe ſlaĩ mit bamẽ iefta buiſẽ ſo moet hi tolvaſũ on: ſuara eñ nen meer õbrigh vaia: Jeſt een vulgh is ẽdma hiſeckt vis vaed velt ẽdma vis vulgis iecht: ſõ moet ſyn eerfnama ſyn tredknia oẽ leda mit xii mãna wyt edẽ ſo aegma hi to ieldene: vat is lãdriuchr aller freſena: Se c9 ve iure p̃i ut ſupra ſatis ỏclaratũ eſt inda xviſte keſt in alle: ibi poĩtis: Endma quetb: Nec hoc idoneis teſti b9 nec aptiſſis vocumẽtz ap,pbari poſſit: L: de,pba l: ſci ãt cũcti ff ỏ pe: abſen. eẽ ve hoĩ: ex litteris: Endma dis vulgis iecht: Eẽ ar ve hoĩ: ad audientiã ff. ad le: acqui. l. ſi putator. L. quoz appellati nõ r̃cipiť l. obſeruare.

At ixde lãdriuchr is ſoe hwſo vi mã ſine friõd ble va ſiuchr eñ ſe oẽ hi ſiuchtẽ dulgh iefta vaed iefta bede buta ſine ſchield eñ hi bina ſine tredda kne ſe ſo be te hyt vi veer hit veen is truch ſine villa. eñ ief hyt beta nelle ſo ſwẽ hit vi ora oẽda wyt eden vat hyt naet haet deẽ om nee ſeeck ner om alde nyd ner om nener ſlachta villa oers vã vat hi bẽ helpa volde ſo bete hyt veert om ſyn ſchield deen is. ſo vucerſo vi dada is cũ nen dulg oẽ is mit bamẽ ſlagẽ is. iefta di mã buiſẽ is ſo moet hi tolua ſũ õſwra. eñ nen meer oẽbrigh daia. Dicit lex ad le: ac l: q occidit §. fi. ſi ſeru9 nõ mortifez wlnerat9 negligẽtia periit ñ ỏ hoĩ ſz ỏ wlnez iudicať. eẽ ỏ hoĩ c ſignificaſti. ii

c iiii

Nota quilibet tenetur defendere uicinū ſuum maxie amicum ſuū ⁊ ei auxiliū preſtare alias ſibi eſt perticeps culpe. xxiii. q. iii. fortitudo ⁊ c. non inferenda. vbi dicit ā broſius qui a ſocio ſuo non repellit iniuriaz cū poſſit tā ille in uicio eſt q̄ qui fecit uide latius. eꝛ de ſenten: excō: c. quāte preſūptionis ⁊ io. ibidez in nouella de homici in c. ſicut dignum: §: illi autez ⁊ in decret: innoc: iiii: de ſen excom: dilecto li vi ⁊ io in ſumma confeſſ: ti: de homici: q: xxxiii: Utꝛ quilibz tenetur ꝓximū liberare a morte ⁊ ray. de homi. §. in ſumma ar. ff. q̄ me cā. l. iſti §. vlt. C. ad leg. iulia. de vi pub. l. quoniā dic ut ibi ⁊ de hac materia notat inno. de ſen. excō. ſi uero §. ult. in glo inferentem.

Ät ꝛvſte landriucht is. hweerſoma een daed bā te werpt op enis mānes ſchalck. ſoe moet di be ra ōtſuara mit ene wẏt ede iefta di ſchalck ſchil een heet ẏrſer draga. fanda fonte tida hagha alter ief di eerfnama dat riucht nact hera wil iefta oen ſyaen ſo aeg ma hem to helpen mit ſindriucht mit ketelfāgh iefta mit wẏder corbita. dat is ſindriucht deerma mei helpa ſchil da eerma meẏ da rika da onedela als da edela. iefta mit ene kempa op ti halẏane. Jefta kneppa werpt. Non tenetur dominus de familia ſua niſi mandauerit uel ratū habuerit ar. eꝛ de reſtit: ſpo. c. cū ad ſedez aplicā. ff. ō vi ⁊ vi arma. l. i. §. deieciſſe aut is videtur qui mandauit uel iuſſit ⁊. §. ſed ⁊ ſi cum quis alius deiecerit ratū habuerit Noxa eſt corpus q̄ nocet ſicut ſeruus Noxia eſt ipſum maleficiū ut furtū dāpnū rapia iiuria. ⁊ q̄ domin⁹ ñ ſit i culpa oz q̄ ꝓhibeat vbo ⁊ facto ⁊ faciat ōnez ꝛſiſtētiā quā

pt utz in tex. ⁊ gl. ⁊ per doc. in al. c. cū ad ſedez ⁊. ff

Ät alfte landriucht is hweer. ſi fa. fur fe dica. l. i

ſoma een daed del wȳt op een man ſa nīderis boern fan bondes bȳt fan bona eetſele ende fan ſwines tuſſche ſoe moetma dis toluaſū ōzwara onda wȳt edē fora ne aegb bȳt to foräderien. Van rederis boern. Quādo autez aī alicuius dampnū dat ſi motū ſit ad dandū dāpnū ꝫ natura ſui generis teneī domin⁹ uī dāz ꝙ nocuit ꝓ noxa uī ī ſtituere dampnū. Sed non eſt intelligedū de indomitis ut ſī vzſi leones pantheres z alia: quia ſi urſus a domīo fugit z ſic nocet nō poteſt dominus ꝓueniri quia deſinit dominus eſſe dū euaſit. inſti. z ff. ſi q̄dru pau. per to. z p̄t colli. eī de iiur. z damp. c. ſi bos.

At toelfte landriucht is haetſo tuſch deth iefta hoef iefta bona eetſel iefta onieriga kynd iefta mannes wȳf iefta wrbeck deth mitter band iefta oder onwitenda oeda iefta bȳt onda belligem bringha wil oattet hem were onuilla ende on wald. ſoe ſchilma bit al beta mit baluer bota. ende neen ferd oa lioden ner oa frana Unieriga kynd. Intellige oe puero voli ca pace quia pupillo z furioſo ſ̄buenit in maleficiis quia facultatez oeliberandi non habent quō ergo reus conſtituitur qui neſcit quit facit. eī oe oelict. puc. c. ii. oicit ſepe enī ſolz in pueris ſ̄linqui in vltū ꝙ in aliis ꝓuecte etatis ll. oicūt ſeueri⁹ corrigēdū quia pat ꝓ oelicto pueri ſui ñ oz puīri pena pecuniaria in ſpe. ti. de ſen: execu. §. ſequitur nidere v. quit ſi filiuſſa. Uvrbeck deth. Leui culpa p̄cedēte aī. nō teneī. L. ad le. cor. de ſicca. l. iiii. oic ut ibi in gl. Haet ſo bit oeth. Inſti. ſi quadru. pau. feciſſ oicat §: pauperies eſt dāpnū oatū ſine iiuria faciētis nec eniz aīal iniurta feciſſe oici quod ſenſu careat. i. itellectū z rationem non babet.

Ælt xiiiiste lād riucht is. hvaso wida bifiucht ieft ta bira wet. so bete bi ber mit tvifalder bota eñ da liodē dine ferd bi x l yoedmerkū eñ tria pōd da frana dat is xxi schillingen des koniges bā. eñ alle da gelix also lāg so bi mitta ōriuchta rawe sit. soe ielde by da frana xvi schilligen om dat dio vedue is des koniges mondele. Dat xiiiiste landrincht. Hec iiuria ex q̄litate psone est p iudicez existimāda ex de iiur. z damp. da. c olim q metus ca. c. fi. insti. de iinr. z §. atrox z p̄t dici maior iiuria. Nota si qs rez ppriā violēt iuadit amittit, pp etatez. si uero aliena puīet inestimatōe illi⁹ rei z amittit ius quod in ea re habuit si qs i tāta £. uñ vi. Dnriucht bira wed. Spoliat⁹ añ ordine z ī stitui cū fructib⁹ pceptis c i. de ī sti. spo. z ibi in glo. nec tenet rñdē añ ī stitutōez ex

Ælt xiiiiste lādriucht. de or. ogni. c. cū dilectus is. so buaso āderem faert to bou. eñ to buis mit een opriuchta fana ane lioda wōd eñ buta frana bēnenis dōliachtes. dcis so baetsoma deer inoer boff eñ buis deth dat is tuybeet eñ alle datma deer wr deth of deer needē dat sel vessal een ferd eñ een beet. des agen bi da lioed eñ di frana to belpaē ō dat bī di baudlase to cōmē vas. Dwso di mā fiucht to oderz mānes buis eñ di ora bine bīna wōt so baetsoma dā wt fiucht dat schil wesla sōō boet eñ sōder ferd eñ baetsoma infiucht dat is al tuibeet:. Dat xiiiiste landriucht. En to buis. Nota q domū alteri⁹ itrauit p vi tēt sibi actiōe iiuriaz l. lex cor. ff. de iiurz. z l. is q domū. ff. c. z instz. de iiurz. §. sed z lex cor. Tuibeet. De istis iiu. z alys nota ca. ō. prio c. al cū suis pcor. qa loc⁹ tpc z psōa rddūt iiuriaz atrocē. inst. de iiuri §. atrox ff. de iniur. l. pretor §. atrox z l. ult.

Reed w̃. Nota oēs legēs oſa q̄ iura uſ ui ꝑpellere ꝑ mittūt ſalno moderamīe inculpate tutele .c. ſignificaſti ii. ex̄ de homi. ff. de ui ꝛ ui. ar. ar. l. i. §. nim ui

At xvde lādriucht is. Wwſoma uapel tuybeet vepene det eñ ſwte ſuigē of een mā ōſchieldich biit iefta ōriucht rawet iefta ſonēdeis bloedre ſene deth vera elkerlyc to bote is xv eiſa vilma biſecka ſo ōtſwre byt mit fyf wyt eden ende mit een fia eed.

At xviſte ladriucht is ſo hwſo la wa la wiget vdet utoer ſex bādē eñ deer is nen fader ner moder bro der ner ſuſt bern ner bns bern dat betet ōueen la wa ſoe huaſo deer dā ſibſt to is vi nime da la wa ief vat aeck ne ſe ſo dele da oō froidē al like deer hia lyc ſib ſe eñ di aeſ ga nime deer of deer bi fāō deelſcip aeg een pēnigh fā al klikes bād. Huaſo deer ſibſt. L de le beř. auc̄ p⁹ frēs fra trū q̄ filios uocāt q̄cūq̄ gradu ſt̄ ꝓriores ut pes ī gradu pit̄ admittāt ſblata drā maſckoy ꝛ feiay ſolo nāz ōgtio

At xviiſte lādriucht is vat dio. ſpectat ī talibus vedue ner ber kid ne thorē āderda ō lād ner om le tar ner ō meēteel eer dat kid ierich is āders ſchillet hya āderda ō alle ſeckē bi aeſga doē eñ lioda lādriebt De ꝓuilegys viduay ꝛ orphaōy ꝛc. Lā viduay ꝛ pupilloy ꝓcipalit̄ ſpectāt ad iudiciū ſcłaſ. ex̄ de fo cōpe ex tenor inno de off dele c. ſignificārib⁹ ꝛ bē boic ī c ex̄ tēoꝰ e ti ui gł ii. Ner om meēteel. Deli⁹ ui. ifra de boī cōpo in li illo. Anders ſchillet hia. Ar. a ꝓrio ſēſu quod ē in iuſ fortiſſimū ut notat̄. ex̄ de bis q̄ fiūt a ꝑla. c. cum apłica.

At xviiiſte lādriucht is bwſo di mā oderē oen band iefta ā bielde iout ſyn gued ſo is dat alle riucht dat byt bī veō āderda ſchil dis ſelua deis deer byt babba vil

Wit ne ſe vattz bē tria need of nime. need raef. iefta need brand. iefta nacht tiefta. ende vatſe buu rkuud. ende gae kuud vat hem ſe gued ra wed. iefta baernd iefta ſtelliē ſo ne thoer hyt him naet anderda. bwant nimmen anderis gued fora waria mei van ſyn ayn gued. ſo haet ſo vi mā oderem iout op trowa ende wd. ende riuchta fia mon wayntet of minret. bede al euen. ief bit alſoe comt vatma ſyn buis in breke. ende ſyn gued nime. eñ vat aldeer me ve wſtolen wt. ieftma vine tief mit ruchte biradic. ſoe iowe hyt weder ende frome vae manne ield ende di oe ra helft nime vi grewa. Nota. exē: ve vpoſi. c. i. licuit aūt vponēti p uolūtate ſua vepoſitū ſuū ſuocaz hñcūqz qz vi iuz nſi ē. d. i9 nazala z ff: e. l. i. §. eſt apud z §. pe. Zie cēmodate uel vepoſite rei ẽſtitutio et res veterior facta reddita no uidetur ff. e. l. iiii. §. iiii: z exē ve vepoito c. bo na fides. Anderda vis ſelua veis. He ſit in mora als tenetur ve fortuito ff. e. l. ſi in aliam §. fi. Need raef. nacht brand. Fugatur iuſticia ſi uiolencia inferatur: ff. locati l. ſi res merces. §. uis maior niſi ſint. in volo. cul pa. uel mora. uel minor reſtituendus fuerit. uel pactum interuenerit. vel ſe obtulerit. ſeu precium interuenerit. hoſt. z azo in ſumma.

At nyogbenteenſta land rincht is. Jeftma een man bithygbet. vat hy een famna aen neve ny men haet. Jeff hyſe iecht ſoe ielde hyſe twede Jef hy biſecke. ſoe ontſwerre hyſe achtaſum aen vae wyth edem. Item nota ve raptu uirginum. ve mate ria huius iuris. Eciam uide ſupra ve iure pretorio.

Wit is riuchte bweerſema een wyſan rcoe nimpt z Et eciam uide ve materia eadem in da fyfteenda keſt z

At xpste landriucht is hweer so oi man fluchte oen beerferd so bete bi oi man twybeeth om dine lioedferd. ende ta pond dae frana om dis koninghes bā. Twybeet. De boc. isti. de iniur. §. atrox ex psona dicit enim iniuria atrox ut si magistratui aut senatori iiuria fcā fuerit. ff. de iniurz. l. de iniuria

At. xpiste landriredt is. Jef oi noerdman nymt een man ōtankes. ende bine sines ōtankes wta land feert. ende bi oen een torp faert eñ buecke ne schade det. dat bi een torp baernt iefta wyf nedet. iefta man slacht. ende baet so bi eueles oetb. ende als bi da na fliucht iefta dat by leesd wirth. als bi weer ī dat lād cōme. endma him dat toe sidse anda lyoda warue. ende an bannena tinge so quetb bi dattet also se. oeer ne baet bi oen britsen. bor schelta ban. ner aesga doem ner konī ges ferd. ner lyoeda wirde. bwant by oeda als him syn bera baed da bi syn schalck was. so schil bit syn bera al beta. Syn a yn schalck waes. Seruitus est cōstitutio iuris gentiū q̄ quis alieno iure ꝺ̄ naturā subicit. serui aūt ex eo appellati sūt q̄ impatores captiuos uēdere iubent ac p̄ boc seruaī nō occideī solēt q̄ z mācipia dcā sī qa ab hostib⁹ mau capiūt. istit. ꝺ iu. pso. §. seruit⁹ z. §. serui. isti q̄⁹ mois ius pa. po. sol. §. q̄ si ab hostibus captus fuerit pens q̄uis seru⁹ hostiū fiat z tkes si ruersi fuerīt oia iura pstina rcipiūt. Als him syn bera. Dñs ul pater p̄cipiens teneī obediens excusaī. ff. ꝺ ac. z obli. l. seru⁹. ff. ꝺ re iu. bis dāpnū dat qui iubz dare ei nlla culpa ē cui zc

Lkes wines weetma dat is acht pōd acht eīsa eñ acht penige. Enis edeī wines weetme is c. pōd. ff ꝺ rligi. z sūp. fu. l. at si quis. §. bec actio ꝺ dicit q̄ sūptus

defūctoꝝ prāntur ſecūdū dignitatez defūcti ſic a ſiki uicia datur mulieri. ſecūdū eius dignitatē ⁊ ſecundū uiri facultatez ſi nō nupſerit infra ānū luctus. quia uxor ſenatoris amittit nomen dignitatis ſi ſcdō nubat viro minoris dignitatis ⁊ īferioris. L: de digni. l: mulieres: L: de nup: l: cū te eꝛ de fo. cōpe. c. ex parte. b. in fi. glo. vlti. de ſepul: is qui li. vi. ibi archi. eſt ar. ff. de ẓli. ⁊ ſūpti. fu. l. ac ſi quis. §. hec actio v. equū autē accipiť ex dignitate eius qui funeratus eſt ⁊ ſequitnr ſtatim ꝑ modo facultatum ſumptum fieri oportere.

Alt xxiiſte lādriucht is to bwā ſoma lād aeſchet ſoe andera di aldera eñ ſpreckt dit land deer du mi aef aeſchest onriucht ende to tinge om ladeſt dat lauede mi myn aldera myn aldfaō ēde miin aldmoder ief ief ſe nomia ſchil ic namē ſe wel deelt mi aeck di di aeſga to ene wilt eed dat dve ic fora ne thoer ic anderda.

Alt xxiiiſte lādriucht is aldeer een wiffe onfuchten ende bio mit eenre berthe ſe ende bio ne babulgh ner daed ner daedlika deda ner daedlika bloedreſen ner bloedri īnēda deda ende bio ſo fūr wreueled ſe in oer da bīnena burch dat dio berthe daed ſe ief bi ſe iechte ſo aegh biſe toe ielden mit ield eñ mit wrield dat ield als viſe lioed lowiad. ēde dat wrield bi xii. merkum ēde ber liues bote mit ſaun ieldū iefta viii pond viii eynſa: eñ viii pēuigen ief bi aeck biſecka vil ſoe ſikerie bi hem mit xii wyt edē iefta bi gōgh niogē ſcherē ief bi diſſe ordel nēthera dwaē wil ſo bi wiſſic bi hī enis berſchīſes kē pa dat ſchilma bīna trīm etmelū bifiuchta iefta een ſoen dwaē als viſe lioed quaed. deer godlic ende nadelic ende eerlick ſe ende riuchtelick. Fan trowa ende fan wirde

ward bimelriick ſtift ende af wde wardet aeck forfold
Alſo waerd dat aefte oen eerdrike:

Alt xciiiſte lādriucht is buceríoma een mā biti
get dat bi nachtes habbe farē mit barnenda brā
de ende mit gliāder coele toe enis ſikeris man:
nes buſe: ende bim al ſyn gued of baernt deer by bacth
to bou ēde to buis oen werx iefta oen wre. deer bi dine
lichame ſchulde of feda ende dae ſiel of reeda. ief bi des
iechtā ſe ſoe cōme bi itta fiow bernū mit tien merka we
da ende domie dae lioden ende itta herdſteed mit ſyntre
baudleſen: ende ielde dae manne ſyn gued twifald ield
als bit ſyn buren mit bim oen brīga willed ief byt biſect
ſoe ſchil by to aller berna likera ſyn lādriucht ōtfaen eñ
ſtrida mit ena beſchinſa kempa. Ende dat fyfte om dt
ne herdſteed: wirt by mitta riucht wr wonuen. ſo aegb
by ſyn baud toe leſen mit tolef merkum. ende oder toe:
lef merck om dine herdſteed ende da man ſyn gued toe
ieldane twifalda ielda. ende mit wr ielde. deer wr toe
ieldane tria merck dae liodem om dine liued ferd Tria
merck dae belligben op dine frana alter om dine banne:
na ferd: Tria merek da ſchelta ende dae aeſgba om bia
ra ban ende byara ſtwe unſlitande ſe: Jef di oera deer
di moerd nacht brand oeen is aeck mit wytemende mit
wirden biradet wt oenda liued warue dat by een arra
moerd deda efter der ora oeen habbe dat bi dat vreke
ende dat moerd oeen habbe om een andere deda ſo ſche
de dat di aeſga bi ſine wyſdome ende dae lyode nei bia
ra riucht ſoe iſſet aller berna aeck een merck dyoe herd
ſteed dyo fyfte aldus aegbma dae lioden biar a ferd toe

Byr bigbinnet da acht doemen: beten

Dy aerſta doem is. Wweerſo een ioncfrou een aefte bigaen ſchil ſoe ſchil hyoe tolef ieer ald weſſa. Soe mei hyoe en foermēd tzieſa. ende ief dat ymmē wrſprecka wil Soe agbet di aeſga to riucht to wiſē dat hyo dat aefte moge bigaen. Nota ſponſus ⁊ ſponſa fieri poſſunt qui ſunt ſeptē ānoꝝ. ſedꝫ ⁊ uxor fieri nō poſſt niſi ſunt. xiiii. annoꝝ. Soe ſcil hyo. xii. ieer ald weſſa Etas ad mrimoniū ꝫbendā in feia ſecūdū. ll. ⁊ ca. eſt. xii ānoꝝ. ff. de ritu nup. l. minorē notaꝫ de deſpon. in pub. c i. in glo. ii. ⁊ c: ꝫtinebaꝫ. ſed in maſculo. xiiii. e. ti. ⁊ c.

Dy ora doem is. dattet kynd aegh ſyn re moder lutters laen toe taen xii. ieer al on me. aller iera lyck fyf ſchillingben alſoe fyr. ſoe hyoet bihot habbe oen weemd fā acht ſecken deer hyone fā echt toe hodene. fan fyore ende fan wallende wettere. fā ſade. fā ſlate. fan borſes houe. ende fan hona etzele. ſan ſwynes tuſch. fan ſchettes boerne. ende fan hondis bite: ende fā ſcherpa wepen. Alls hy ſine breyd halet. bit ne ſe dat hi zwara wil. Dera acht ſekena een deer hyone nact fan hot habbe. ſoe mey hy bihalda da ſextich ſchillingen bit ne ſe dat hi ſwara wil. als hi ſaun ieer ald is dat hy ſyn gued moge bigaen ende biſtaen ende bireda. ende di aeſga aegh him dine eed to ſtowiane. ende hi iouwe dā ſyn re moder. xxxv ſchillingen. ende hi weſſe dan mond ſyn re moder. Soe mei hio mitta lutteris laē capia ende ſella ende oen iefta iowa. ſonder des mondes oerlef. eñ iel kirs haet hyo nates wald. oers dan ber ayn ledena.

Dy tredda doem is. Dat di landſata aegh toe wi tane mit een ede. hwaneer hi da beer wrgulden

babbe da forma twa ieer: Dat tredde ieer is di lādbera nier to witane bo lange biara centale se als bi bim dera beer iecht. Soe aegb bi dine ker bor bine wrdriwe dan bine sitta leetb.

Ȝ fiarde doē is Dat alle la wa agē foerd to gaē als bia dēden fan adam ende abrabam ende fan ysaac ende al biara iongberen al ont dine lioed lika dey utz: Ȝnsti. de bere. ab inteſt. §. ī: in auc̄ ī e. ti ī pn

Ȝ fyfta doem is. dat dae weseken nyme bara aldfaders eñ aldmoders la wa mit mara riucht dan se agben wrbeck toe gbaen iefta oen dae syda.

Ȝ sexta doem is datter nimen aegb sines stiep: faders ner sines stiepmoders la wa deer ō aegb di balfbroder mit cenre band to ti faen ende di folbroder mit twam bandem toe tbi faen toe syn folbro ders la wa. L. ꝯia de succeſſ. l. affinitatis iuř nulla suc ceſſio permittiř z l: victo: Aegb di balfbroder. Dicit azo in ti L. coīa de succeſſ. Sciendū est igiť q̄ si quis de ceſſerit siq̄dem sint ibi aliqui deſcēdentiū illi omnibus p̄ latis. ſ. ut si ex uno filio aliquis esset in decimo gradu cō stitut⁹ super sit tamen cuz filio defuncti admittāť z erit succeſſio in stirpes in auc̄ de beř q̄ ab inteſt defe §. si quis igiť z §. si autē. Si uero nullum deſcēdentiuz ſlinquat uo cātur primo aſcendentes z primo pater z mater cuz qui bus z frēs defūcti uocantur qui ex vtroq̄ pnte coniuncti erant illi. Ȝtem uocanť consimiliť fratruz filii. si uero př z mř nō supsint sz auus z auia přni z mźni dicimus q̄ cū eis admittāť p̄dicti frēs z cōsimiliť fźm filii. Si aūt sunt frēs ex utroq̄ pnte cōiūcti tātū z nō supersint cōiūcti ex

utroqꝫ nō ſuccedūt cum aſcendentibꝫ imo repellūt ꝓpter eos. Si uero aſcendentes nō ſupſunt uocantur ꝓmo fratres uᷣni cōiuncti ⁊ cōſimiliter frm filȳ. Eis autē deficiētibus optinet regula prioris. prior erit in ſucceſſiōe ſublata oim oꝛña ſexus patrie poteſtatis ⁊ ꝯgnatiōis in auc̄ de bere: que ab inteſt. in ꝑn. ⁊ nt frat filȳ. §. reliquū. C. d be. legi. auc̄. ceſſante ⁊ auc̄. poſt fratres fratrū ꝫ filios ſic eſt de iure. Sed friſones aliter ſeruāt de cōſuetudie ym mo uerius ex corruptela quia fratris filius ex utroqꝫ pte non uocatur cū filio ad dereditatē aui ⁊ auie. Sed ſolus filius cum filia tāq̄ ꝓximior in gradu. hoc repete s̄ i ſexto ⁊ ſeptimo lan oꝛiucht.

Ȝ ſaunda doem. isdat dioe folſuſter nyme der broders lawa ende der half broð nyme ſe half truch dat biara odera ieldera bin al fraēd was

Contrariū eſt uerū de iure auc̄toꝝ de bere. ab inteſt §. reliquū ⁊ ſe. C. de legit. bere. auc̄ ceſſante.

Ȝ achtenda doem is. hweerſo di man geec fan ſyn aefta wiue to enis anderis mānes wiue. eñ bi deer een berthe oen tiled. bi des fiandes ſpōſte. Ende dio berthe dan waxt eñ wrſlain wt. dae ield eñ da lawa. aeg dio frowe. deer dio bthe bi des fiandes ſpōſte ōdrein vard als of bioet mit berre ledē vōné beed eñ dio nene fia follinge deer da berthe tod vrald droech aldus iſt riucht alder vrald ende ewa'der freſena.

Ef een man bact ōaefte bern teyn. ende bi dā iout gued mira iefta mara. ſo motē da bern lawigia op biara bern al to da tredda. alſoe motē bia lavigia op biara folbroð eñ op ſyn folſuſtera iſt dat bia fā ene line bern ſe. ſo bya dā des bilio wet. ſo moet dat flotieftige gued weer in al

deer bit is wt cõmen. Oen aefte bern teyn. Nota li beri aũt naturales tãtũ. ꝛ nõ ltmi. oc quibz hic loqtur ab ĩteſtato ſuccedũt patri in duab⁹ ũcys cũ mže eoꝝ .uirilit boc dico uxore ꝛ ple legittĩa nõ ſupſtite in auč q̃b⁹ mois naturales efficiũt ſui §. diſcretis ꝛ ibi ui. pleni⁹. ꝛ in bonis mrnis ſuccedũt in totũ. inſti. ad ſena conſul. orfici. § nouiſſic. Spe. ti. de ſucceſſ. ab inteſt. v. nunc de naturali um. az in ſũma de naťa li. No q̃tuor ſũt genera filiorũ. ſ. legittimi ꝛ naťales ut nati de legittio mžimonio ut xxxii q. iiii. liberti. alȳ legittimi ꝛ non naťales ſz ciuiles ut adoptiui ut ex de ꝺgna. lega per totũ. inſtit. de adopti. alȳ naturales ꝛ non legittimi ut nati ex cõcubina q̃ in uxorẽ ꝑt haberi ff. de ꝓcubi. l. i. ꝛ ii: De bis loquit hic. Zil ȳ ſũt nec legittimi nec naturales ut ſpurȳ mãſeres ꝛ nochi hi in nullo ſuccedũt nec ex teſtamẽto ꝑmo aliq̃ ꝺſquũ. C. de iceſt. nupc. auč ex con plexu. C. de natu. libe. auč licet De mat iſtoꝝ ꝛ eoꝝ ſucceſſioib⁹ ꝛ alimẽtis a pntib⁹ preſtãdis ꝛ eoꝺ. ui. in auč Quib⁹ mois naťales efficiũt §. diſcretis ꝛ hoſtȝ in ſũ. ti. de ſucceſſ. ab in teſtat. ꝛ ti. qui filȳ ſũt legitti. inſtit. ad ſena con. orfi. §. nouiſſime. Sciendũ ecȝ illos liberos q̃ wlgo q̃ſiti ſt ad mris bẽ̃ditatẽ boc ſe natus cõſulto admitti. wlgo q̃ſiti ſt q̃ nõ bñt. certũ prẽȝ ul cui⁹ pater wlg⁹ ẽ. inſt. ò nup. §. ſi aduerſ⁹ mktomagis naťalis admittit. C. ad ſc. cõ. orfi l. pen. vel wlgo q̃ſiti ſt q̃ certũ prẽȝ ſz illicituz puta. q̃ ex coitu nati ſt q̃ lege dãpnãť. ſ. ĩceſti. adulterii: nepbarȳ. ꝛ tles nõ ſuccedũt in arg̃ q⁹ mo naťa. effi. ſui §. ſi ꝛ ſi wlgo q̃ſiti ſt ꝑcati ex ꝓcubina ul ex coitu nõ dãpnato ſuccedũt i totũ ꝛ ꝑi duab⁹ uncys ñ exſtãtib⁹ lrtimis ut ĩ §. diſcretȝ ꝛ ſicut ſuccedũt naturales liberi pntibus quãdo ꝛ in quãtũ itu ꝛ ĩ tãtũ ſucce

debent parentes liberis naturalib⁹ eȝrio ⁊ prãnt alime
ta ut dcõ §. discretis ⁊ C. de natura. liber. l. ulti. ⁊ in auc
ibi posita licet ⁊ sicut naturales succedunt matri sic ⁊
primioribȝ linee mne ⁊ eȝ sic intelligit ff. unde cognati
l. hac parte ⁊ l. si spurius ⁊ minister ⁊ dcõ §. nouissime ⁊
ibi bona glo. Spury autẽ manseris ⁊ nochi nec pri suc-
cedunt quia iura agnacõis non habent ut notat hosti. in
sũma. ti. de consang. ⁊ affi. post ꝑn: nec alicui ex linea pat
na si quid tki rlinq̃t rstituendũ est soboli ltime aut fri so-
rori aut patri uel matri. Si ꝑdicti nõ exstant aut exstant
dissimulant uel tacuerit. i: duos menses inadit fiscus res
tales ⁊ torquet amasiã ut ueritatẽ dicat de ꝑbus sibi uel
alys relictis in dicto auc. licȝ §. fi. C. de natura: libe. l. i.
beres inscit⁹ si talibȝ legatũ tacitum cõferat q̃tã suam
amittit. C ad le. falci. l. eciã ff. de usu cũ quidẽ §. in tacito

Hyr bigbinnet da acht wenden:

De Ale fresen tigbaden toe ieens dyne. koningh
kaerl hor se mosten alle secken mitta wyth
edem fan wisa: da noem hy em: sex weer off
deer alle fresem froem ende fere was

At aerste is bweersoma bi liachta dei ende bi schi
nende sonna tweer beer fanen op riucht eñ tween
beer kedden mit oen ledena to gara laet: baetsoma deer
riucht oen dulgen iefta oen daden dat dis al iechta se.

At oder is: iefma ane mũrbere bifucht mit fade
ende mit schrede. ende mit falscher muntha an si
ne schrene iefta an sine schate an sine bigherdele
an sine budele so ne mcima dera deda nene vyt eed bieda
ff. ad le. corne: de falsis l. quicũq; nũmos aureos partem
raserint partem tinxerint uel finxerint ⁊ si quidem liberi

fint ad beſtias dari. ſi ſerui ſupmo ſupplitio affici debẽt
le. ſe. L. c. l. i. ꝛ. L. de fal. mon. l. i. ꝛ. ii.

At tredde is. iſter een wed deen an een worpe
na waer. iefta an bannena tingba. iefta an dae
belliga ſinde ſo ne meima dera deda nene wyt
eed byeda.

At fyarde is bweerſoma een wyf an nede nipt
endma bia bifynt binna doram ende binna drō
pel. endma bya deer wt wint mit lioda tuangb
ende mit frana ban ende byo wopen ropende is. ſoe ne
meyma dera deda nen wyt eed byeda.

At fyfta is. bweerſo een man oderis gued ſtelt
oender neyl tyueſtera nacht binna dorem ende
binna drompel endma oen him dat fynt oẽ ſyn
banden: an ſine boeſme. iefta an ſine becke. ſo ne meyma
dera deda nene wyt eed bieda bwant di bondena tyaef
ne mei nene ſchieldigra baria. ende dis iechtiga ne mey
ma naet biſecka.

At ſexte is. bueerſo een mã fiucht op een oderẽ
liachtes deis mit igge eñ mit oerde eñ mit ſines
ſelnis hãden eñ alſoe fyr oenfiucht datma him
een ſynre ſex ledena binimpt dattet gerffallich wirt. ief
ſyn lyf. ende bi fan dana geet mit blodiga wepen. ſoe ne
meima dera keda aeck nen wyt eed bieda.

Am pſidere dz decanꝰ i ſiodo accerſitz adiſe aſ
ſeſſoribꝰ. þmo dicat ātip B. vei ſcẽ ſps. v. emitte
ſpz col deꝰ q̃ cor. diñ q̃rat a circũſtātibꝰ ſi ſit tpc
ſiodalia exercendi. qꝰ ꝓfenſientibꝰ. ſic ichoat noce teuto

L le da deer to diſſe godes huſe to find be. nica
re da! adie ic foerd. datſe to ſinde cũme: iefma ſe

oenſpreckt datſe ſindetic ãderde. Ferd ban ick mi ſelm ende mine mannen. ende alle mannem to da ſinde eñ fan da ſinde fanda buſe ende toe da buſe dat enich man ode ren wald iefta onriucht owe dat wrbiede ick bi da ban ne. Ferd ban ic diſſe godes buſe. ende alle godes buſen oen. alſo dena guede als redelick in dine wethem beert ende riuchtelic in commen ſe. dat him nimmen oeer oen dwe wald. iefta onriucht dat wrbiede ick bi dae banne ſind ſlitane wrbiede ick. wnbleſt wrbiede ick. alle oeer we ſoen wrbanne ick efter dam dat bit toe claghe cõmẽ is. Wa fogeden to diſſe baudſto. ende to da capellẽ oeer byr wt maked ſint. dae ladie ick foerd. ende monia ſe bi dae eede oeer ſe ſworen. dama ſe thoe foegbeden kaes Joff dit godes buis. eñ diſſe capellẽ oeer al byr wt ma ked ſint. All ſoe tacht ende timmerad ſe oen bowe. ende oen boff werum. oen yrſen. ende oen eke. ende oen tee ke. oen doerem ende oen drompelem. oen boeckum en de oen byldem. oen tzyelken ende oen corporalen. oen gbarem. ande oen alter leckenen: ende alle ſecken. oeer dae beren dae preſteren. tbi dae goedes tyenſt byboeff ſint dat iẽna ſe ōbanplichtich ſe. Alle dae ienne oeer to oer baud ſtoe iefta toe dae capellũ oeer al deer wt tacht ende timerad ſe eniges ieldis ſchieldich ſe ina wax ſchot ina buter ſchot ina oeechma ina mira ſchot iefta iua ma ra ſchieldũ. oeer monie ick alle lioden to datſe diſſe goe des buſem biara ſchielda eer oer clage bitellic. alſo fyr ſo ſe onbanplichtib willet bliwa. Weinde puocet ſca bios cũ nenerit dicat eis Jck monie io bi da ede oeer y. ſworen dama io tida riuchta kaes ende bi iuẅ ſeluis ſe le dat y da wd ſidſe ende da leyne lete ende wrogie wa

baet y witen deer wrogelick is . se bit oen britsen fyra
Ænd an betta manslachten hoerdom iefta wrhoer wilig
a iefta tawerie . bwaso byiouna lioden iefta wida lyo
den rawet . iefta onfuchten babbe . dat y se ws foerd bri
ge . bi disse selua moninga . so monie ic al iu we lioden by
da ede deerse da bimel koningh toe hulde sworen ende
bi biara seluis sele . so baetso bia bet witē dā iēna datset
iēna brige . eñ iēna ws foerd bringe . alle falsche clage eñ
alle ōriuchte wrogige da wbiede ic bida bānc eñ spreck
deer biboef se . eñ wi willet iern riuchta als wi best con
Item mādam⁹ pacē nobis ⁊ socius nostris. nē eñ mogē
siue saūlis nobīscū synodū sacȝ uisitātib⁹ in exitu ⁊ redi
tu ⁊ in omnibus requisitis sub pena xx. mercaȝ.
Item omnibus ⁊ singulis sacȝ synodū uisitantib⁹ simili
ter pacem sub pena x. mercaȝ aureaȝ.
Itē q nullus ꝓponat actōez ciuilē sb pēa quiȝ solidoȝ
Itē q nll's ꝓmittat isilētiū l tumultū sub pēa quiȝ talenti
Itē q nll's uiduas pupillos ⁊ orphanos uexet aut molest
tet i ꝑsois aut i reb⁹ in iudicio sclari sb pēa quiȝ mercaȝ
Item manda⁹ omnib⁹ ⁊ singlis ꝑsonis ⁊ curatis quibȝ
cūqȝ nob sbditis uniuscuiqȝ coȝ insolidū ut ꝓuideant eccle
suis suis de legittimis ⁊ iuratis aduocatis infra quidenā
in mediate seqȝtȝ snb pena quinqȝ mercaȝ.
Itē mādam⁹ curatȝ ⁊ aduocatȝ omnib⁹ ⁊ singlis ut ꝓui
deāt eccīs suis in tectȝ ⁊ edificiis ceteris ⁊ ornamētis in
calicib⁹ ⁊ corpalibȝ ⁊ pall' altarȝ i missalib⁹ ⁊ cereis ⁊ ce
teris q̄ spectāt ad ornatū diuini officii ⁊ clausuris eccle-
siaȝ in debita custodia facīmētaȝ sb pena quiqȝ solid' añ
omniū sanctoȝ. Itē mād⁹ curatis ⁊ aduocatis ut faciāt
nob debitā denunciatōem ꝛnp⁹ synodalibȝ nisi de licentia

nostra amplior eis fuerit facta ꝓrogatio sub pēa quinq; mercay unicuiq; eoy i solidū. Itez manda⁹ oībus z sigu lis debitoribus eccīay pīsbiteroy z ceteroy quoycumq; ut soluāt eis ante festū oīm sanctoy sub pena solidoy ni si ꝓlixores inter se habuerīt dies z cōuentōes. Itez man dam⁹ oībus z singulis curatis z aduocatis ut soluāt nob cathedraticū secundū modum consuetum ip⁹ sinodalib⁹ sub pēa unedy talenti. Item manda⁹ oībus z sigulis ubi q; p totum sinodum cōstituty ut reficiant uias publicas ad eccīas. fossas eccīay. Et tillen z setten teutu. añ p⁹sio dalia sub pena solidoy.

Wyr bigbint dat syndriucht int gbemeen.

It is syndriucht. als di biscop sine synd keda vil. eñ bi sine boda an dit lād sent. so schilma sine sino sex vikē eer keda eerma ne balde. soe schilī self cōma ief bi mei ief bi naet mei. so schil in cōma syn choer bis cop mit breue eñ mit īsigel eñ mit een guldena fingbliin Ende sidsa dat syn bera also sieck se: iefta suð wr birgb dat bi toda setta sind naet cōma mochte. so sel syn choer biscop sidia all' aerst op dyn wrberigba deer di decken wrberich brocht baet tria ieer. ende niogben finden. oi decken schil vessa fri eñ freesch eñ fulī bthe borē eñ syn vyed ende syn riucht onforlorē ende enis leka soen. sol aeg syn sind di band pster to kedē. ende da lioed to seka ne alle huismāne. ēde als di biscop tree dagē sindet baet so schil bi setta ene deckē ende bē syn ban bifella bi trim schillingen. so schilma dis deckēs sind. xx. nachta eer ke da eermen balde. Nu agen da lioed. eedsuaren to setten da schillet vessa fry ende freesch ende fulre berthe boren

Ende alſo bioechdedich dat hi dis biſcops bā bēta mey. ief hit oen him falt ende ſyn lādriucht ōforlorē. Eecd ſuara. Eſt teſtis uel nuncius iudicis ꝛ comitatis iuratus ꝛ pſona publica cui credit ratiōe iuramēti. eī de pſcrip. ad audientiā in citacionibꝫ ꝛ ōnūciatōibꝫ illoꝝ crimīnū q̄ ſūt notoria. L. de accu l. ea q̄ iiii. q. iiii. §. aliquādo ff ad ſc con turpil. l. ab accuſatōe § nūciatores ꝛ uocat aliquā do officialis deputatus ad crimina denūcianda iudicib⁹ ut in c. cirtūtelliones xiii. q. v. Hodie iſtoꝝ ſunt ꝛ alii vi delicet ꝛ pſbiter ꝛ aduocati teſtes ſiodales q̄ deferūt cri mia epis ſiue decanis xxxv. q. v. epis ei de teſt. cogen c. p terea. ſpe. ti. de accu. §. i. hic ſcias. Soe agen da lioed ende di pſter to tziesē ende oē dine ſind to brīgen nu aegh him di decken to fara dine ſind dine eed to ſtowien. als hi dā dine eed ſwerren baet. ſo aegh hi di deckē een ferd bā to duaen hi des biſcops bāne dat hi nimmē dwe vald iefta ōriucht iefta aet eueles ſprecke iefta dwe. om wro ginga hine ſchil des biſcops bā bēta ende tuibcet da eed ſuara ſoe ſchillet da lioed dine ferd ſterkia. bit ne ſe dat hyt habbe forwrocht mit ſine bandem iefta mit ſine mō de. ſo aegh di buiſman ſine ſcluis deda to witen ende fyf ſynre buren to folgien. baet hi da eedſuara deen habbe als hi naet blicandis ne baet. ſoe ſchil di eedſwara bida laden laya ende hi dae boten als een oer leeckmā. ſoe ne ſchil di eedſuera naet wrogia hine habbet achtet mit ſy ne preſter ende mit ſine buren.

Ālet ſo di deckē vrogbet buta da eedſuara. iefta di pſter. iefta āō lichte lioed. ſo ne thoerma da ȳden neen ādert io wa bodō to iecht vird ner to ſeck ȳd ner to nene weerȳd cōma. aldus iſt ſindriucht aller freſena.

Ef oi eedſwara enichne man wrogbet om ſibbe ende bi dat ſibbe nact birecknia mei ſo is bi banſchieldich.

Ef bi enichne man wrogbet om ſonendeis fira ſo is oi fria freſa nier to witane toluaſū; oenda belligem dā bi aegb enich bā to beté. iefta enich brifchoed to ontfaen ief bi ōſchieldich is. ſinte maria al ſo. ſinte michael. ende alle godes belligen alſo. apoſtolo rū fira. ende ſinte laurentius fira ſexaſū.

Efma een mā wrogbet om een onbinaemd moerd veer bi veen babbe oēda wine eñ bi ves biſecka wil ſo mott bi toluaſum onriuchta ief bi ſchieldich is.

Ef oi eedſwara wrogbet om een reefraef. ief bi biſecka wil. ſoe is by nyer toluaſum to onriuchten dan bi thore enich bagbera ordel oen gaen.

Ef oi preſter ende oi eedſwara wrogiet enich man om een alter raef ief bi vis biſecka wil truch ſine onſchield ſoe aegb bi vis toluaſum onriuchta.

Ef oi preſter ene leeckman bitigbet mit ſine fria foeged dat hi bim bira wed babbe. leſſa iefta mara. al ſo als byt bi wirda wil ief biſe iecht. ſo ſchil byt ſaun beet beta ief ta ſexaſum onriuchta. Jef oi leka da preſter een faxfägh vetb ſo ſchil byt ſaun beet beta iefta toluaſū ōriuchta.

Ef oi leka dae preſter bitigbet eenre quader veda. Soe aegb bi bim mit ſine fria fogbed mit ene eed toe ſikeries iefraeen beetb beta.

ef oi vecken enich man aeſchet dat by ſyn ſind naet al ſoe ſocht babbe als hi mit riuchta ſchul ve. ſoe ſchil by ſexaſum onriuchta. iefta ſyn bā betba. Jeff bim vy vecken bytbigbet dat by bem vis forma, veya wrberich were ſoe ſchil by bem ſexaſū

onriuchta iefta ſyn ban beta. Dis ora dèls al ſoe. Jeff bi bim dis bitiget dat bi bim dis tredda deis wrberich ſe. ſoe is di decken nyer mit papen ende mit fiower leec mannen bine toe bitiugben dan by dae lada ſe to bieden Soe bwaſo tree dagben berich anda ſinde ſtinſen baet ſo ne thoer by dis fiarda deis. bor bod ner bã tyelda

Ef di deckẽ een wyf aeſchet. ende ber des bitiget dat bio een man to wrboer babbe õder ber aefte manne ief bio dis biſecka wil. ſo wil ber dio paepbeed ende wiſe leka lioed finda een baud ordel ſo ſteet ber aefte man ende queth. bioe ſeſe onſchieldich ſo is byſe nyer mit ene eed to ſikeriane dan byo dat or: del oẽ to gane: ief biſe naet ſikaria nelle. ſo ſchil bio ſelf oen da ordel ſikeria. ende ieffe god ſikered. ſo aegſe ber aefta man weer to nimen. Jef bioſe aeck wrbaernt ſoe aegb bi dine ker bor biſe bangie. ſoe biſe baudie. ſo byſe drinſe. ſo biſe baerne. ſoe moet biſe fiarda keſt. iefta toe bim nima ief bit bim di wiſa preſter reth

Ef dy decken enich mã aeſchet. eñ by deer naet to ãdert is: ẽde bi ſine boda aldeer ſeint. eñ dat needſch yn aldeer biut. eñ queth dat bi ſo mogẽ de ne ſe dat by deer comma moge. iefta dat bi wr een oñ wad wettẽ were cer di ſind ket ward. ende bi dat oppe da belligem wil bringa. ſo ne thoer bi fora wrfaen dan toda neſta ſind deer bi aldeer balda ſchil.

Ef binna da trim ierim da decken ymmen wrberich wt ſoe ſchil by dyn man dis fiarda ieris da biſcop bringba Ende di decken ne ſel neen man toe ban duaen. ſoe ſel dy biſcop dis fyarda ieris aller aerſt findia op dyn wr berigba man. Oer di decken wrberich is alle dae

trēe dagen ief hi him eer naet bikanna wil. soe schil him di biscop efter him laya. toe trim tzierkū al oeer hi dine sind halt. ende ief hise wrberich wirt: so schil him di bis cop efter him laya to da stoel toe vtrecht oeer schil hine trēe dagen laya. ief hi oeer naet cōma ne wil. so aegh hi ne dis fiarda deis mit riuchte toe han to duaen. ende ief hi oenda banne sterft. soe ne aegh him neen prester to bi sellāne. ner neen liacht wr to barnene. neen pater noster wr to syongane op neen hof to lidsane. Syn gued oeer hi haet dat schil oen hof wara alle gader.

Eff een man een bern thilet an een wiue. Ende hyse naet iechta nelle. als hit boren is. soe schil hyoe her wed iaen op dyn oeer hyoe op seyt eer hit enich prester aegh toe depen. Jeff een wyff staet an dae synde. ende quetb dat hy des bernes fader se: iof hy dan quetb. dat hy se nae toe wyne wan. Soe is hy nier oppe dae xii. scheran to onriuchten dan hioet op hi se toe brīgen. ief hi hi wrbaernt soe aegh hyt bern toe ontfaen ende dine mena eed to festiane ende dae han toe betane.

Ef een wyf her aefte man aeschet anda banda synde. Soe aegh him di deeken mit layngben toe andert to bringane. iof hi mei. iof biseka vil soe is hyoe nyer mitta aefta tingb: ief hyoet hat be hine toe winnen. dan hise dera aeftenga toe entgbaen: ief hy dis riuchtes al wrberich wirtb. soe aegh hyo dine ferd oen dae guede.

Erg schoerna ferst is. xlii. nachta. Ende dan di man toe synre baudsto toe commane mit syne fyore. Ende mit syne yrsane mit syne socken

ende mit ſine waxe. ſyn ambucht to berane wytat to ny mane. lyc miſſa toe capiane ordel wyenga toe winnane mit twam ſchillengen. ende da ſchere inda tzierka to ga ne. Hand yrſen aldus wrnacht to dragene. ſine lyc miſſa to berane. Corpus dñi to nimane: ordel wyenga toe ienſt een to winnane mit een ſchillingh penningha. Hu ſchelma dis tredda deis da band ſchoya di preſter ende ſex man mei bim fiower fandis balum. eñ tween fandes wines balum fandes deckēs balū di p̄ſter eñ tween man mit bim. ief bia act ſanet ſoe ſint nier dae fiower da bād to belane dan da tree to wrbarnene bit ne ſe dat al dioe meente anders blya wil. Hyr biginnet da ſyndriuchta

Dat ſynd riucht gaf ws di pacus leo to roem Ende beet dat wyt bilde alſo feſt als wi di ne criſtena nama balda volde. ende wi da ſu derna riucht berich wolde weſſa bwant wi freſen alle noerd beerden ende beiden weren.

Dat is riucht bweerſo een viiede ſtoe is ende di preſter een wyeden alter baet ende deer lyc fel linga ende kynd kerſtinga ſint ſo aegh aller ma na lyc ſyn deeckma toe iowane tida godes buſe deer by bina ſetten is: Deer aegh aller preſterna lyc toe ſyndia ne tria ieer al ōt dis biſcops ieer cōmet mit mara riucht dāna dis deckens ban bera thoer. iefta dis pueſtes

Is fiarda ieris aegh di biſcop to ſidiane. ief by comt eñ ſine ſind ſchillet alle buiſmā ſeka ief im mē da p̄ſter wrberich is bina da trim ierem. ſo weg di biſcop all aerſt deer wr toe ſindiane. eñ ief di biſ cop dis fiarda ieris naet ne cōt: ſo ſel di p̄ſter dis fiarda ieris ſidia als hi dede da tria oer ieer eer di biſcop coem

At is riuct dat da capl'la papen da bifcop tienſ' a ſchillet mitta baud preſter. al bi dio deer bya deer gued to ledet. ſo ſchillet bia dē tienſt duaē of da deeckma deer bya nimet. ende di deer neen deeck onfucht di ne thoer neen tyenſtdwaen.

De ſchilma riuchta aller aerſt. dat deer to clage comt. Als deer is wrwordē di lyck wey eñ di tzierckwey dat hi nact is fiow molles foten breed dat da fiow mogē dine fyfta to kerka drega dine dada toeder molda biſtedigia. dine heidena criſtē dwaē dat ſelma riuchta al nei dae riuchte iof ney grata godes nedē deer ne ſit allegad nene lada weder ſcrioun Deer ſchillet veſſa reed fiower uegen toda godes huſe to dae quika ende toda dada. hit ne ſe dat hit ſtande bi een beer wey. ſo mei di beer wei weſſa ende di tzierck wei ende di lyck wey al een wey. Jefta by ſtande an ene ſtedis o were datma mogbe comma mitta ſhipes boerde toe da wyda bowe. Aldus iſt ſynediucht alre freſena.

Ls deer een ſtryd is op heuen. een ontyd an paeſcha moern. an pynxſtera moern. ende an criſtes moern inder tzierka. ende dat helligbe corpus domini britſen is. di tzylick ſtirt is. dat fōt britſen. da helligba biriind. e nde di preſter toe dae bloedis wt ryn ſlayn is. ſoe is deer britſen. munitas ende. faeri legium. Soe is dy eugbel ire. ſoe ſchelma om dae open berā ſonda dae bermſcheed ontfaen. ende dae ban beta mitta alra bagiſta ban mit twa ende ſauntigba pondā a gripſera penningben. Doch ſoe ſchellet da frēſen nede na nieta. deer undeken di forma aeſga deelde ende efter him. berdrick biſcreef bi des paeus bergbneſe dat deer

ymmer ſcholde ghaen wr hals ende wr haed di pennīg deer toe der montha nye were. Alldus is dat ſindriucht aller freſena.

weerſo deer fuchten is inda godes huus: ende deer naet blicande is. iefma hit bikanna wil. ſo ſcilma hit beta da bā mit tria eñ ſextich ſchillē gha. ief hia ſe aeck naet ſchieldich ſint. hor ſo hit faxfan gen ſint. ſo duuſt ſleken. duuſt ſteten duuſt werpen. ſoe is di huuſman nyer bine to fikeriane tuaeñſauntigaſum mit ſine fiower fachtū oenda belligū dan hi doꝛ daia ſid iefta enich ordel iefta oētingh dā hi dat bete deer hi naet

ueerſoma claget dat deer farē ſe in. deen babbe oer dine vedeles vp eñ dioe viiede eerde epened ſe eñ een reeſraef deē ſe eñ deer oē britſē ſe facrilegiū eñ muitas ſo e thoerma dera gretene nen āōt iowa hit ne ſe datma ſuigic ſacrlegiū eñ grete muitatē ſo ſchil dat or del dela een papa eñ tueer lekē ſo is hi nier oēda belligē toluaſū to ōſuarē ſo aeg hi to daien ſind iefta ordel iefta enich oētingh dreet hī dera ladena ſo is hi dis rawis alle ſchieldich ſo ſchelr̄ ō da ſōda da hmſcheed ōtfaē en ō da bā beta mit. lxxii. ſchillengen. ende dat reeſraef ſaū beet

Hec actio ſiue accuſatio locū bꝫ violato ſepulchro ciui um nrō ñ hoſtiū. i. quoquomō fcā ōterioꝛ ei⁹ ꝺdicione. q̄ diruto ſepulchro ꝛ lapſo ꝛ ſtatuta ō moūmēto euulſa ſiue ſit applūbata ꝛ affixa moūmēto ſiue ñ ꝛ daꝛ actio in factū ꝛ itꝺictū q̄ ui aut clā ꝛ ꝓpetit beꝛdi ſepulchri. Si autē dñs nēo ē cūpetit ageꝛ uolenti ff. c. ti. l. i. ꝛ ii Est eſt pena uiolatris cētū aureoꝝ qui aūt inhabitauerit ducentoꝝ aureoꝝ ff. ꝛ C. c. tit. in pluribus locis. Est ꝛ ecium crialis actio inſtituta quo ad uiolatores ſepulchroꝝ. nā

ſi corpora ipſa extaxerint uel oſſa emerint huiliori qui
dem fortune ſuꝑmo ſupplicio afficiant̃ honeſtiores i in-
ſula deportant̃ ꝛ religant̃ aut in metallū dampnent̃ ff. e.
l. ult. Cetera uero plura uide in ſūma azonis e. ti.

weerſo di preſter claget dat hi bifuchten ſe op
da fria fielda ende oen him britſen ſe ſacrilegiū
ende munitas. So ne thoer hy dera baga grete
ne nen andert iowa bit ne ſe datma ſwigie ſacrilegiū eñ
grete emuitatem. ſo ſchil dat ordel wiſa een papa ende
tweer leken. Soe is hi nyer oen da andert toluaſum to
ont riuchtane dan hi to dayen aegh ſynd iefta ordel ief-
ta enich oentiuch breckt hi dera ladena. ſo is hy al ſchiel
dich. So ſchil hi da bā beta mit twa ende ſauntiga ſchil
lingen ende da papa ſaun beet. Patronus non plus
uſurpare debet in uacante eccleſia q̃ ſit a iure permiſſū
Sed q̃ ſtatutū eſt ad defenſionē non debz extendi ad de
ꝓſſionem. ex̃ de peniten. c. in quibuſdā circa mediū. Maz
ſi quis ſuum prelatum occiderit uł mutilauerit ſi ꝓpon⁹
ꝓuatur iuꝝ ꝓnonat⁹. ſi uice dominus uice dominio ſuo. ſi
uaſallus feudo. ſi aduocat⁹ aduocatia ſua ſi beneficiatus
beneficio ſuo debet ꝓuari debet ꝓuari ꝛ heres uſq; ad q̃r
tam generatōez. non habeant illa beneficia. nec heres ſui
poſſunt ad ſacros ordines ꝓmoueri in eccleſia ſeculari
nec in religionem habeant prelaturā niſi diſpenſatiue. ꝛ
ſic nocet irregularitas ꝓueniens ex delicto alieno ꝛ eſt
ſpeciale in hoc caſu. hec uide in. c. all. in mediate s. Per
cutiens clericū romā petit. Excipiunt̃. etas officiū ſcola
ludus pellere uim ui ordinis ignarus ſoror uxor filia mr̃

weerſo di preſter claget om ſyn faders gued ief
ta om ſyn onbānena gued ſo ſchilma him dis aer

sta dey anderda iefma wil ende iefma naet wil. soe schil dat ordel andert wisa een papa ende tween leken to da nesta synde to iecht wd iefta to seck wird iefta to riucb ta wera wird

Als di pster clagbet op dine buusman om dine saunda dei deer by schieldicb is to delen wr di ne daeda deer by gued fan nimen baet. soe mey bi fordera neen pronda aeschia. Clagbet bi dan om tria offer een an cristes moern. een oð an paesba moern. dat tredde aen pinxstera moern. So schilmase bim iowa al so fyr so dat buus rekende se. ende by babbe kv ende cy dat is syn paeplica pronda. soe ne mey by fora om neen offer clagia. Claget di prester om fyower seel moninga een an bwita tornsdei an guede monēdei ā site michaels dey ende an alra seleua dey. soe ne mey bi fordera neen seel moninga aeschia. Als by clagbet om disse saun ting so schilma bim dis forma deis anderda iefma wil iefma naet wil so schillet ordel ādert wisa een papa. eñ tweer leken ayder to iecht wird. iefta to seck wird. so is di pst nyer dat binaemde gued in to winnen. mit sine custer ō dat by alle dagben ita ende drincka schil of sine paeplika pronda.

Als di leka bitiget da prester dat bi bim een de da babbe deen. soe is di prester bim nyer toe si kerien mit sine fria foget deer bi kaes dae bi di ne alter ōtfingb dan bi aegb dine field ferd toe beten eñ da leeckman enicb bota breckt bim dera ladena so weet bim sine foged alle schieldicb. Baet bi bim bira wed de ra fyf sinena een iefta dera sex ledena een so ne moet by efter dam to neue alter neen missa syonga. neen dada bi

fella neen heidena cꝛyſten dwãẽ eer hi dine paeus ſocht haet willen ende herfoet ende hi veer hꝛocht haet breef ende inſigel ſo is hi ſine ſondena ſiker. ſo ſchillet him al le lioed deer eefter herich weſſa. Cleric⁹ per ſe uel p alium nomine ſuo perpetrans homicidiũ uel membroꝝ mutilacõem efficitur irꝛegularis ex̃ de cle pug. in duello c. i. de raptorib⁹ c. in archiepiſcopatu ī fi. ꝛ non ſolũ mutilatio ſiue trũcatio ſed ſi manus uel pes areſiat ex delicto clerici. ipſe efficitur irꝛegularis.

Lſma wꝛoget eden deer ſwerꝛen ſint om land caep om ſeluir om goud om ſlain pẽningẽ ō ſtãdena huis om quick om wepẽ om weed. eñ om alra banda gued. ſo is di huiſman nyer him ſelf toe ſiker ien ende fyf ſynre buren him toe folgien dan hi aegh toe dꝛyen ſind iefta ordel. iefta enich oen tiugh. breckt him dera ladena ſo is hi dis mena edis al ſchieldieh. ſoe ſchil hy om da ſonda da hermſcheed ontfaen. ende da han heta mit. lxiii. ſchillengben

weerſo deer fuchtẽ is wr ſette ſoẽ. eñ wr ſwerren eden. ende wr keſten mod. ſo ſelma da hañ beta mit. lxiii. ſchillengẽ. ſo ſchillet ſe om da ſō da habermſcheed ōtfaen nei hiara preſters reed. eñ ſeka dine paus willẽ eñ herfoet. ō dine ſwta ſuẽg inō criſten heed aegh hi nẽmen ielkirs neen hermrcheed to ty ſcry wane wãtſe habbet forwrocht godes hulde eñ ſynr hel

wſo enis mãnes kempa howẽ wirt eñ gena mit ſtryo wr wōnẽ. ſo aegh hi ſelf dine meneed to hikãnen ſōder wrogiga. eñ di decken ſynre hã monia iefmet hikanna wil hwãt da wid eñ golias oy ne forma camp fuchten om twira konīga wilker aldeer

om aegh ellick man syn selues deda to witen. om dat di camp is vera fyf ordela goves een. vera trina beta ende vera twira caldera

weerso een man of een wyf wrwönen wirdet mit wett cãpe. ende dattet hi comt mit riuchte soe sintse vera veda alle schieldich wantet him god op wysa baet. Hu schilma da ban beta mit. lxiii. schillingen. Umme da tzus ordel also

weerso een man ichta wyff bya baernd bat bet anda wallẽde wege om een önaemd moerd. off ta om moerdbrand. so schilma him ordel sikerĩ ga wisa ander wallenda wege. so is hi uter sikeringem dã hi aeg to daien sind eñ ordel. Um dat bandyrse al so Duella ⁊ purgacões wlgares. s. ferri cãdentis uel aque buliẽtz. sũt bodic phibite qa deus tẽptat ⁊ inocens freqnter pdẽnatur. ex. d pur. wlga. p to. et si ekicus duellum suscepit uł optulerit ponat. d de pugĩ du. c. i. ⁊. ii

naso hi baernt ida ketelfãg. so sciller da bermsc beed ontfaen om diue mena eed eñ da ban beta mit. lxiii. schillingen. Nota q secũdũ iura solid⁹ et aureus idem sũt. L de suscep. ppo. ⁊ archa. l. quotiens li. x. ⁊ L. de veteris numisma potest. l. solidoq li. xi ⁊ libra auri pstat ex lxxii. solidis. i. aureis instit. de pena

weerso een man goves riuchte te. li. in fi. gz. fibrect. eñ octauian⁹ ende moyses ewa. eñ alder wrald. dat hi schettẽ wluat so aegh hi di riuchter tre kerẽ to iowẽ als hi liwet habbe. en eetmel al om mit tuam hieldem spand. dat hi dis da wird iechte veer by veen habbe. Ende dat by dine ker habbe. bor hi sine machta by tac lyne off snyde Ende syne sonda betterie

Soma een kolck delue deer dat quick in moge ende dat ma bim alles nida bringe: Jefta dine tredda ker datma alle dat beer gadrie fanda febettena ſtirten. ende makie een band ende bỳndē aldeer mei ende baerne. Hoc ca ſu armantur iura at gladio feriātur inſt.ō pub.iudici §. Jtem lex iulia. C.ad le.iuli.de adulte.l.cum uir nubit in feminam.ff.ad.le.cor.decicear.l.iii.§. qui boiem libidi- nis ⁊ in auc. ut non luxurient cōtra naturā.§.ulti.col.vi

weerſo ſibbe ſiden ſint ende dā biara ſōdē riou wē ſint.ſo ſchillet ſe gaen toe bỳara decken eñ biede hī riuebta bā tree ſchillīgen.dat biſe ſche da wil.ief bỳſe ſcheda nelle eñ bỳ mara gued babba wil ſo ſchillet ſe gaen to bỳra preſter ende ſchedet biara ſelf Elkerlyck orem wrſwara.ende di preſter ſcil dine ecd ſtowia.ende neen ban ſchillet bia da decken iouwa

weerſo ſibbe ſiden ſint.ende ſe to gara ſittēde ſint eñ di eedſwara ſe wroget eñ bia di decken ſcheda ſchil.ſo ſchilletſe om da ſonda da berm ſcheed ont faen ende da ban beta mit tria eñ ſextieb ſchil līgen. Et mulier ꝑ cauſa licita a viro ſuo diuorciatiō ꝛcipiet dotē ſuā integre.⁊ etiā ꝓcipiet ꝺmodū oim bono rū q̄ ỳ ⁊ ipa ꝺit acq̄ſierūt ⁊ ꝺpauerūt eꝫ de dona.īter uiꝫ ⁊ uꝫ.c.i.ubi ō hoc ⁊ c.ii.⁊ filii eoꝫ ſi bñt erūt lr̄imi ſi alt ꝓntū ignorauit ipedimētū ⁊ bāna fuerit ꝑmiſſa filii ſunt

weerſoma een mā biclaget om lr̄mi.c.cū inter een ōnaēd moerd ſo is bi nier toluaſū to ōſwa rane dā bi aegh toe daiane ſid iefta ordel. iefta enigh oētiugh brect bī dera ladena.ſoe ſchil bi beta dae bā mit trim merkē eñ dine liued ferd als bit riuebt is.eñ dat moerd alſo dỳore.ſoe een manſlabta.

weerſoma een fron we wroget dat bio een wr
hoer, oeen babbe ſoe aegbſe her foermond to ſi
kerien ief biſe ſiker weet breet her dera ladena
ſoe weetſe her foermond al ſchieldich. ſoe aegb di foer
mond dine ker. bor biſe fille ſo biſe baudie mitta ſwird
deerſe ōō gbigda ſe dat aefte bigbing. ſo biſe to bī nime
nu. bia ſe ſikeria nellet. Soe ſchelma ō dae ſōda. da bm
ſcheed ōtfaē. ende da bā beta mit tria eñ ſextich ſhilligē
De pena adulterantis mulieris L. de adul. l. gratus
dicitur ꝙ ſi maritus adulterantem cum ſua vxore interfi
ceret ꝛc̄ So aegb di foermond dine ker bor biſe bau
die. i. ſecundum antiqua iura. Mitta ſuirde L. de adul
te. l. quāuis in fi. ꝛ l. caſtitati hoc bodie eſt ꝛuocatū ꝑ auc̄
bodie ibi poſita. So biſe to bim nime. Daia ei remitte
re ꝑt adulteriū. eſt ō iu. iurā. c q̄zadmodū ; xxii. q. i. ꝙ aūt
weerſoma claget om een aeſt dat bit to britſen
ſe endma bit riuebt greta ſchil. ſoe ſchilma bit
aldus greta. dat dio frie freſinne coem oen dis
fria freſa wald. Mit boernes bluud ende mit bura oen
bleſt. mit bakena brand ende mit winna ſangb ende bio
breydelike ſine beſma op ſtoed. ende op dae bedde her
res liues nette mitta manne ende an moerne op ſtoed to
tzierka ging. kerckſtal ſtoed alt̄ arade da ꝑſter offarade
ende dat aeft alſo bigingb. alſot di fria freſa mitter frie
freſinne ſchulde. ſoe ſchilma dat aeft birda mit ſaun bu
ren ende mitta preſter oeer dae miſſa ſangb ende dat of
fer ontfingb. oeer bya in dae kerka latte. ende mitts kuſ
ter oeer dae clocke blette. Soe iſma nyer mit diſſe nyo
gben tyogen dat aeft to ſterkien. dan dan bit aegb enich
freſa toe brecken

weerso een prester in een capelle comt mit blo
te ende mit lioda wilkerre. soe aegh hum di per
sona dine alter toe bifellen dae kerka dae stola
dae boecka dine tzilick dine fana. ende alsoe deen gued
als deer binna is. to bibodane deerma godes tienst mey
d waen schil. als hy gode toe iongbista dei anderde wil
dat hyt huede also acftlyck. ende naet wrbuere Toe al
la haechtidū aegh hy toe biedane da halta. ende da blyn
da da siecka da dulgeda dat hi hun ierne bringe. wytat
ende missa bides pauses banne. Js hit aen wetter lande
een schip toe habben deer hi eefter syne gae moge mede
fara to fandiane da syecka. Js hit an gastland een hinxt
to habben deer hi mede ride eefter sine gae toe fandiane
dae syecka. Forma instituendi. aucte domini nostri
ihū cristi z aucte apostoloz petri z pauli z aucte michi
ī hac parte omissa z cōfisa i pñti beneficio te īstituo z ō
iure tibi collato te inuestio z in corporalē possessionem
fructuum reddituū ac oblatiōez oīm p pñtis libri appbē
sionem. supplendo sibi libz ewāgelioz te introduco
tibi curā aiaz toci⁹ prochie z custodiā rliquiaz pñtis ec
clesie omitto in noīe patris z filii spiritus sci amē cantā
do. Te deū z anti. Veni scē spe cū v. de sancto spū Jsta
forma habetur de in. iu. p inno. c. cū qdā. Forma iura
menti. Ego .n. pmitto iuro z spōdeo ab isto die z ī post
ez reuerētiā z obediētiā domino meo dnō epō traiectē.
eiusqz successoribus canoīce sbstituendis ac fidelis ero ī
canoibz seruādis rebz eccie qz pseruādis pensionibus de
bitisqz soluendis. antiquis pēsionibz nō agendo. sic me de
us adiuuet z hec scā ewāgelia z tūc iurās oz ponere ma
nū sup ewāgeliū. ego fū pastor bo⁹ qñ iurat.

At is riucht . Aldeer oi frya frefa ene oder ne to oada flacht. Ende oat bine ielda fchil Soe aegh bi him to biedane. twa pond toe iaen. oat by riuchta ielda ontfaé wil. foe ift riuchte ield acht pōd tien eynfa ende fioerteenfte trime ne penningh. So is oio riuchte meenteel fyower pond ende fyf einfa ende faunda twede pennigh. Au fchilma fe oa megem oela Au fchil oi broder babba een pēd ief bi oeer is. ende ief bi deer naet is. fo aegh bit to numeu fi nes broders foen iefta fines fufters foen . Jef bya oeer nintera fint. fo nima bit oi eerfnama felf. Au aegh oi fe oria niogē einfa ief bi deer naet is foe aegh bit fyn bern iefta fiinre fufter bern. ief bia deer ne fint. fo aegh bit oi eerfnama felf. Au aegh oi eem een bael pōd. ief by oeer is . ief bi oeer naet is foe nime bit fyn bern. iefta fyn fuf ter bern . Jeff byae oeer ne fint . foe aegh bit oi eerfna ma felff . Ende oeer foer toe ferdiane ende toe alle fang gha likum oeer by oenfucht . Au fchillet oae eefter fuf ter bern oen oae fader fyda babba . acht penningben en de tria eynfa . Jeff bya oeer fiut. ieff bya deer naet fint foe nymet oy eerfnama felff . ende oun eed oi eerfnama felff toe fwaren . Au agben oae eefter fufter bern oen der moeder fyda fyff penningben twae eynfa . Jeff bia oeer fint . Jeff byae oeer naet fint. byara bern toe nima ne . ende al deer weder toe ferdiane . Au agben oae oeer oyne ferd eed fwared oyne fyaerda penningh off toe nimen. bit ne fe oat bim fiin ewen knee keftigbia. en oe qwe tzies ou bor ou fwerre ende lethe wella al cuē oeel . Au finter ieta toe fwaren acht freed eden . Au agben oen der fader fiida oae fyouwer fangben elker

lyck xxxviii. penningen aldeer agen bia to ferdiane foer
a. langne ferd ende alder langne ferd. Nu sinter treclin
gan fyower fangen fan synre moder sida. nu agen da fã
gen elkerlyck xxxvii pennigen. aldeer to ienst agen bya
to ferdien. a. langne ferd ende a'der langne ferd. nu agẽ
bi elkerlyck deer him dine freed ceo swert mit sine mõd
kessa ende deer mede da fayte wrtigia. Jef immen dine
fangh nimen baet deer bi mit riuchta naet aegh soe schil
hine twyschet weer iaen. ende mit twam pondem beta
Wwaso dine fãgh nimen baet eñ wer sine euen kne naet
dela wil so sel hy dine fangh tuyschet weer iaen eñ mit
tuã põdẽ beta Allsma enich mã wendat to ielde so is dat
deitig xxi nachta ief hyt lasta mei ief hyt naet lasta ne mei
efta xxi. nachta. ief hyt dã ieta naet mei lasta dae tredda
xxi. nachta nu schil bi itta forma dei iaẽ fiowẽ põd eñ fyf
eĩsa eñ saunda twede penningh. Nu eefta binna een en
de tweintich nachta fyouwer pond fyf eynsa ende saun
da twede penningh. Itta treedda deytingh eft fyower
pond ende fyf eynsa ende saunda twede penningh. Nu
selma entlike freed halda. Soe ist riucht dat hy toe da
lesta dey alle laesta schil ield. ende meenteel. Nu schil
hy dae fryonden monia. binna tria ende sexstich nachtẽ
deer him dae meentele iaen schillet. elkerlyck toe sine
fordele deer dine fãgh sannia schillet. mit twã orkenem
warnet bya se him. ende hy dat dae frana clagbet. Jef
hyt byscka wil. soe schil bit sidsa tweer orkenen dat
hyse moned. Jef bit dae tween orkenen sidsat soe schil
hyt twiischet iaen. Ende mit twam pondem beta

Esma om ane daedne man gretha schil. Soe
sprecktma aldus. ioe sprect dy eerfnama toe

Ende ick ſine wird. Ende by an myne greetwird geet
Dat y ane guedne man ſlayn habbet binna dae alra ha
giſta ferd. dat oullich oen hym oeen habbet. oeer hi lyf
laes fan waerd. ende ban ſchieldich worden. al ſoe oen
riucht buppa rincht. Soe y nu mit riuchta dae ban agē
toe beten. ende dyne ferd toe ielden. brand. ende. breck
toe thyelden. Eerwe ende land toe remen. Dyne ferd
toe ielden mit twya tachtich ponden. tachtich beren en-
de tachtich lyoedem. Soe aegh dy grewa dyne man to
bannen by des koninghes ban. dat by dae gretene iou
we iecht wird iefta ſeck wird. Nu queth di man hyne
thoer aldus gret. hor iechta ner biſecka. nu aegh di grew
wa dine aeſga toe bannane toe een riuchta doem. ſoe
deelt di aeſga dat hi om diſſe daedbante. aldus gret iech
ta iefta biſecka ſchil. Nu biſeckt by. ende biut toe riuch
tane. Nu biut di eerfnama dyne oenbringh. An queth
di man by ſe nyer mit ſine dedladem. oenſchieldich toe
wirdane. ſoe by thore dyne oenbringh ontfaen. nu aegh
dy grewa dyne aeſgha toe bannen dat hi riucht deer oē
deel. Nu deelt dy aeſgha dat by nyaer ſe mitta oēbrig
him ſchieldich toe winnane dan by ſe mitta edem. deer
by byoeth oenſchieldich toe wirdane. Nu di eerfnama
di oenbringh deel is. Nu ſchil by ſwara op dae helligē
Ende naemt dine man deer deer ſlayn is. al ſoe als by
greth waes. dat aegh by toe ſwarane. Nu di oenbrigh
ſweerren is. Nu aegh di grewa dine aeſgha toe banne
ne thi een riuchta doem. So deelt di aeſga dat hi foerd
ghaen ſchel ende weddia twia tachtich pond. berē tach
tich ende tachtich dae lyoedem. Nu hi weddet baeth
Nu ſchil by ane burgha habba deer al ſoe ryck ſe deer

beta moge berem ende liodem twia tachtich ponda. nu
ist riucht dat hi aegh ane ferd nachr ende oei. dat hi mo
ghe lâd ende lioed rema ende sun liif helpa. Nu spreckt
hi foero op dae sex. ende bigret dine sexta nu quetb him
di grewa toe ende wisa lioed dat hi deer mede ne weer
an ferthe ner an fulliste. ner fiuchtende. dama dine man
sloegh binna da alra bagista frede. also onriuchr buppa
rtuchr als i nu mitter baulesene beta schillet ende brand
ende breck tielda. Nu aegh di grewa dine aesgha. toe
een riuchta dome. Nu deelt di aesgha dat neidam deer
hi an dat seck wird bitinget wirth. dat hi da sikeringha
habba schil dine schelta. deer him dae ban wr lath. ende
dera tolua saun ief hise baet. soe schillet se tiuga dat hi
deer mede ne were. an ferstener an fulliste ner fiuchtane
dama dine man sloegh binna da alra bagista banne. also
onrinchr wr ruchr. soe i nu mitter baudlesene naet be-
tha ne thoren. Dat is alle riuchr. ief him dera. wtha
breckt dat is biwiis deer him di. aesgha wiisd baet. soe
schil hi mitter baudlesene beta. ieff hi mitter baudlesene
bethb. soe ne thoer hi neen brand thielda. ieff hi naet be
ta nel binna dae aefta deitinghe. Soe aegh di schelta
dine bannere toe biedane. dat hine tweer dagben bod
ie. Soe schel di schelta. dis fiaerda deis hine selua bo
dia dat hi toe bouwe comme. ende laeste. als him di aes
gha deeld baet. Nu aegh di schelta dis fiaerda deis toe
bow te commane. ende dat keda. dat hine bodet habbe
als him di aesgha deelde. Nu aegh di grewa dine aes
gha toe bannene. toe ene doeme. soe deelt di aesgha. dat
di schelta dat tioegha schel. dat hine fol boedet habbe
Ende him schillet sex fulghia. dis koningbes oerkenen

binna dae banne. Au ist riucht dat di greuwa dine aesgha banna schil. thi ene riuchta doeme. Au deelt di aesgha. dat neidam deer hi boedet waes. ende wrbe: rich thioeged waes. dat hi mit twaem pondem betha schil. endma hine eefta tree dagben dat boedia schel. dat hi twae pond bringhe ende dae baudlesene. Soe aegh di schelta dis fiaerda deis eefta toe commane. en de toe kedane dat hine fol boedet habbe. Au aegh di greuwa dine aesgha toe bannane toe ene riuchta doe: me. Soe deelt oy aesgha. oat oy schelta. oat hit yoghа schil oat hyne fol hodath habbe. Ende him schillet fol ghia sex dis koningbes oerkegen binna dae banne. Au dat thyoegh ghinsen is. Au aegh oy greuwa oyne aesgha toe bannane. thy een riuchta doeme. Au deelt oy aesgha oatma hyne tree dagben boed ye. en de dat hy fyouwer pond bringhe ende. dae baudlesene Soe comt oy schelta dis fyaerda deys. ende seyt dat dat hyne fol boedet habbe. Au dat hy hytioeged is ende hy nyoghen hwara bodeth is. So aegh di greu wa oyne aesgha toe bannane thy een riuchta doeme Au deelt oy aesgha. ney oam dat hy nyoegben hwa ra boedeth is toe howe. ende dat een ende tweyntich manna tioegh ghinsen is. Au aegh aller scheltena lyc thi a wine binna sine banne dae branden toe baernane ende dae kedingha toe dwaen. An moerne aeghma hyne toe sekane. thi houwe ende toe huse alsma dis ko nighes fyand schil. hyne schima dan toe brand ende toe breck dwaen. Jst dat hi icta cōma wil. ende beta als hy wrberd haet eer di fana op were. soe mei hi habba dey ende burghia. Jeff hy naet ne comt eer oy fanna op

were. soe ne mey hi babba deyner burgba. mer mitter
ena hand weddia. Ende mitter ander hand laesta. Jef
hy naet betba nelle. Soe aegbmen toe brand ende toe
breck toe dwaen. ferdloes toe lidsen. hem ende al syn
gued. wt dae fordel toe lidsen ende toe wysen. al ont hi
beth mit fyoerteen pondem. ende mit fyoerteenste try
mene penningh. Nu dae fersta dera saun di öebringh
swerren is. Nu aegh di grewa dine aesgha thi banna
ne toe een riuchta doem. Nu deelt di aesgha. dat nu hi
toe brand ende toe breck deen is. ende ferdloes leyd is
Soe hwa soe hine buset. ende howet deer efter nacht
ende dei dat. hi beta schil mitter haudlesene. so hwasoe
siin gued flet iefta flêt buset ende howat dei ende nacht
soe aegh hi dis koninges han toe betane mit twam pon
dem nu aegh di schelta dat ferdloes gued to bisittane to
heerna hand ende to lioda wilker.

Efma greta schil om een lamthe so quethma al
dus io sprect di man to dat y hi babbe deen een
tullich dine middel ende bede da eiden eñ oen
da tullich een lamthe also onriucht wr riucht. soe y nu
mit riuchta agben toe ienst him to beten ende dine ferd
deer mit riuchta deer to heert ief hi him dera onschield
wrmeth soe is hi nier mitta oenbringhe da bota to win
nen dan hise onschieldich to ydane.

Een tullich schima aldus greta dis is hi eft
nier mitta oenbringhe.

Dspreckt dis man toe dat y hine fri oen fingen oen da
fria fielda oen dis frana wald. ende y him nomẽ an iwe
wald ende oen sines seluis onwald. al soe onriucht wr
riucht so y nu mit riuchta beta schillet mitt haudlesene.

Jef by dis ferstis ieret. so aegb bi dat ferst ief bi biut to riuchtane soe aegb by da lada dat sint tolef edē. Jefma bine wil bagera greta so schilma aldus sprecka. ic sprec io to dat y mi laten mit iuwer onriuchter wald to iuwe boue ende to iuwe buse ende y mi deer bilden. ā hestē eñ an heerbe ynden an inwer wald. ende oen miner ōwald nachr eñ dey eñ an cald yrsen spanden'also ōriuchr ouir riuchr soe y nu mit riuchta beta schillet mitter baudlese ne. willi iechta ende beta. willi bisecka dis wil ick yo al so iechta als di aesga dèelt to landriuchte dat y dera. de da alle schieldich sint ief by quetb. dat by aldus gret ne thoer. bor iechta ner bisecka. soe wil ick dine aesga ban na toe ene riuchta dome. Soe deelt di aesga dat bi aldus gret. ayder iechta iefta bisecka schil. Nu biseet by ende biut to riuchtane. nu bi an dat seck wird bitingbed wirt an disse bannena tinge. nu is bi nier mitta schelta eñ mit dera tolua sau bine to iechtane dā di odera se to ōsuara

Aller lyck deer buus ende hof babbet di. ne. aegb aller iera likes een penning to ieldane toe riuchter konigb schielda. Aldeer by ryckera is aldeer aegb by tree penningen toe iouwane alsoe soe bi babbe fyf inbeemde schetten ayder tam ende'vderitam it sinta walburga missa da syn clawa oender eerda foel.

Dine buuslaga aegb di schelta to ontfaen in siue ban ne bwant bi dis koninges foged is ende dis grewa. dis koninges schielda deerma buuslaga baet di schil wrgul den wessa eer sinte bauo ende ẽmigius missa. ende ief bi se wrberich ende wrberich'halt. soe schil bi ayder dyne buuslaga twischet ielda. en de mit twam schillingben be ta iefta sexasum onswara.

Æt is riucht hwamso di ſchelta des bitiged dat
hy ſine huuſlaga habbe bihalden. een icer ende
een oder. ende dat tredde. da riuchta koningh
ſchielda ief hi dis riuchta koningh ſchielda naet kanna
ne wil. ſo a gh hi him. xviii. manna eden to ſtoyen ende
to ſwaren. ende deer efter al tida oen orkēſchip andert
toe laſtene ieffe di huuſman naet ielda ne wil. ner diſſe
edē tiaen. endma him op tiuget een tiugh ende een oder
dat tredde ende dat fiarde. ſo aegh hi toe laſtē. viii. ſchil
ligē da ſchelta om da wrberiga bā. ief hiſe naet weddya
nel ner efter laſta ſo aegh hine dat fyfte tingh. toe ſyne
fordele to lidſen. ſoe aghē dis koningbes orkenen in to
gaen. ende deer wt to achtiane da wrberigha ban ende
da hi wyſda bota. ſoe hwaſo dat wert mit wiche. eñ mit
wepen ſo ſchil hy mit twam ponden beta. Ief hit aeck
nimmen ne wert endma dat hiſlut. ſo bant di ſchelta hy
ne aeſga toe ene riuchta dome. ſo deelt di aeſga dat hit
wita ſchil di aeſga deer hit mede bitinged is. ende dera
rolua ſaun hor hi ſe berich dan wrberich. ief di ſchelta
dat bitiuget. oenda tolef ende di aeſga deer hit mede bi
tinged is dat him dis man alra aeftera bānena ende alra
riuchta fyf tiugh wrberich vordē ſe. Alſe dat aefte tiug
tiuged is ende di tin gloſe ſege ginſen is ſo aegh di ſchel
ta dine aeſga to bannane ti een riuchta dome. ſo deelt di
aeſga dat di ſchelta gūgha ſchil to da fordele aldeer dat
huis bilitſen is. Alle riucht iſt dat hi dine vaegh in brec
ka ſchil ende neen ſletten inda huſe. ſo deelt di aeſga tiē
ſchillingben da ſchelta om dac wrberigha ban. ende dae
gre wa tuae pond dat is riucht dis wrberigha ban deer
hyr bitingbed ſint datma ſe aegh to laſten.

At is riucht.bneerſoma een flo wer foted ſchet an raef nymt ende oi man vis biſecka vil.ſoe is oi man nyer.ief bi oine ſchelta baet eñ dera tol ua ſaun bine to bitiugen . ſoe bi oppe va belligem ſe toe ontgaen.ende ief bi vis tiuges breckt ſo aegh vi bim ſex aſum to ontriuchtane. Jef bi bitiuged virt ſo is dio bote da ſchelta tueer ſchillingben va grewa twa pond

At is riucht . elkerlyck veer een kaſe deth bin na va buſe iefta een raef ief bi bitiuged wt ende iechtich biradet.ſo iſt tuybeet ende vae ſchelta tweer ſchillengben ende vae grewa tuae pond.

Ek bitigie io des vat y diſſen mā een buiſraef deen bab bet binna va buſe alſoe onriucht buppa riucht.als y nu mit riuchta to ienſt bī beta ſchillet dat raef dat eenſchet ende dat oer ende da ſchelta tueer ſchillingen. ende dae grewa tuae pond to ferd .

Le riucht iſt vat di beerwei ſchil veſſa. vxi. mol les fota breed oine aegh di ſchelta ende da lioed mit bāne to balden . Jef oi ſchelta dine bannena beerwey to wāuirke ſchowet mitta aefta orkēſchip. eñ vat wāwck aldeer bitiuged wt ſo ſchil bi beta to iēs oi ne ſchelta mit twā ſchilligē .eñ dus wrnacht ā wke ſtaē eñ dat wāwck ā folla vke brīga tuiſſcha dit eñ wr achte vagē vat aeg oi ſchelta bī mit bā to bifellē dat byt alſoe laſte eñ ief byt alſo naet due ſo aeg byt to iēs dii ſchelta mit tuā ſchilligē beta eñ foerd ā vke ſtaē. Jef by ſyn ban nena wey naet wtſa nelle .ende byne dreuua letb virda ieer enpe dey.ſoe aegh byt to beten to ieens dine ſchelta mit tuaē ſchilligē ende dae grewa tuae pōd. Jef di ſchel ta monet om vanuirck . Soe monet by aldus ick monie

to bi dae ede deer y swerren babbet ende bi iuwer siele dat y dae wird sidze bwae dat wan wirck wirtsa schel iefta dae wita beta ende dat wan wirck an fulla wircke bringbe.

Alt is riucht. Hweerso een lyck wey an wanwo ke is deer ti dae godes buse gbeet. datma deer nei fyf aefta tingb binna fyf dagbem om tingia truch da need. bwantma dat godes buis deer seka schil di beydena. ende di cristena di sondiga ende di silligba ief dat wanwirck deer bitinged wirt so aegb byt to iest dyn schelta to beten mit twam schillingē. eñ dae grewa twa pond. Jef bi eer da tingbe naet toe dome comt eñ bi wrberich wirt. so aegbma dis tysdeys dat tingb toe keden ende des wernsdeys toe balden. ief bi des wernsdeys wrberich wirt. soe aegbma dis deis dat tingb toe keden ende des tornsdeis to baldē. ende ief bi des tornsdei wrberich wirt. so aegbma bit di deis to keden ende des fredis to balden. ief bi dis fredis wrberich wirt soe aegbma dat tiuegb dis deis to keden ende dis saterdeis to balden. ief by dis saterdeis wrberich wt. so aegb byt to beten to ieens dine schelta mit twam schillingē eñ to ienst dine grewa mit twam pondē. Jef bi deer bitioget wirt. soe aegbma oen to faren ende da wrbeergbens of to baliane. comt bi to dome eer di fana op were so mey bi babba dei ende burgba. ief by bidat al ont di fana op were. so ne mey bi deer efter babba dei ner burgba. ief bi dan beta wil als di fana op is so schil bi mitta ena bād weddia ende mitrer ander band lasta.

Alt is alle rucht Hweerso een torp is deer een bemmerick baud is. dat deer een wei om schil

gaen xxvi fotē breed . diin aeg di ſchelta eñ da lioed mit ban to baldē Alle deer īda torpe ſittz eñ diin beemſteed babbet da agen dinē wei to wirtzē. alſo fyr ſo dio bīme rik to cōt fāda wtera ſlaet. eñ di ſcil viii fotē wyd weſſa

Jt is riucht Al deer di ſyl an wā wirke is. ēdma bit di ſchelta claget. ſo is dat riucht. datma bir e aegh to ſcoyane. mitta aefta orkēſcyp. ſo aeg di ſchelta to moniane. bor bit ſe wāwirck. ſo ful wirck Al ſoe tiaēde eñ alſo temende als bi mit riuchta ſeebl. Enō ief dat wāwirc deer ſcowet wirt eñ ſeid. ſo aegh di ſcel ta dine aeſghe to bannane dat bi riucht dele

Alle riucht is bit. Alle deer byr ſcot ſchieldich ſit to diſſe bānēa ſyl. brē balde mit bāne eñ mit dome da babbz allerlyc to iēſt dyn ſchelta wōberd tueer ſchillē ghen. eñ da nw to iowane. eñ tida neſta tīghe to laſtane bit ne ſe. dat hia bede tīghia moeghe. ſo aegh dy ſchelta da. iiii. tinghe. eñ to aller tīghlyckū da wrberiga ban to moniane. eñ da bi wyſda bota. ieſſe diſſe wrberiga bāne. toda neſta tīghe naet laeſta ne willet . So aegh di aeſga dat fyfte tingh to wiſane toder ſee burich tida mena ſyl Jeſſe deer naet laeſta nellet. ſo aegh dy ſchelta dine aeſ ghba to gānen ti een riuchta dome ſoe deelt di aeſga . dat di ſcelta een oenfer greta ſchil. eñ al fyne lād natbē deer aldeer ſcot ſchieldich ſin toda ſyle . ſo aegh di ſchelta di ne aeſga to bānene to ene riucta dome. ſo deelt di aeſga dat dy ſchelta ende dera toeluaſū. eñ dy aeſghba deer bit mei bitīghz is . dat biaet bitinghia ſchillet. dat bi mit wr beriga banne aldus fyr bitīghet is . Nv dit aefte tīg ghi ſen is. nv aeg di ſchelta dyne aeſga to bānene to een riuc ta dome. dat deer to farra gret is. eñ al ſine lādnatē deer

aldeer ſchot ſchieldich ſit toda ſtle neidã oat bia mit wr
beriga banne aldus fyr bitigbed ſint een tingb ende een
oer eñ oat tredde ende dat fiarde. eñ nu dat fyfte datſe
iowa ſchillet da ſchelta ꝛ ſchillīgē eñ da grewa tua pōd.

Efma monet om een ſyl. ſo bigintma aldus ick
monie ioe bi iwe ede. ende bi iwō ſele dat y wōd
ſidſe bor diſſe bānena ſyl. alſo wrocbt ſe mit bo
re ende mit bolte mit eerda en mit eke dat bi ōbanplich
tich ſe ende alſo tiaēde eñ temēde als bi mit riuchta ſchil

Alt is riucht dat toder bānena ſe burich een wei
bina gaen ſchil xxvi fota breed. ende binna dae
wei ſchil weſſa dis dyckes bilde tria. ende ſex
ſtich fota iefma bī deer mei balda mei. iefma naet mei ſo
ſelma deer toe babba oer lxiii fota toe dikes bilde.

Alt is riucht dat da liued deer dine dyck baldet
mit banne ende mit dome. iefſe villet mitta dyc
in fara eñ dat lād wt lidſa dat bia dat mit riuch
te naet babba mogē bit ne ſe datſe dat op da belligū ſwō
re an ene ede datſe deer dine bānena dyck naet lāgera ne
balda ne moge mit boꝛ eñ mit bolte mit eerda eñ mit eke
ſo deelt di aeſga dat ſe naet lengera in gaē ne mogen. nu
di eed ſwōrē is dā ba lettera lxiii fotā en aldeer ſtaē ſchil
let ief da lioed eta een eed biedet dat biane deer naet bal
da mogē mit bore en mit bolte mit eerda. eñ mit eke nu
di eed ſwōren is uu deelt di aeſga dat bia lingera in gaen
ne mogen mitta diicke dan da tredda lxiii foten ſoe ſint
oa lioed nier bim to warane oanſe bim aegb in toe rema
iefta enich tioegb toe ontfaen.

Alt is riucht oatt ſchillet veſſa alle wett gōgen
ſchet to oa bānena oyck eft ſinte benedict oei

bi ſinte ẏalburga miſſa to folla ẏke datma moge deer on der era cñ ōder ſchera Dat is riucht aldeer dis ſalta wetter ingōg wt an da bānena dyck tuiſſcha ſinte. bene dict⁹ ende ſinte urbanus dei. ſo buaſo dine dyck aegh cñ dat ſalte wett in let ende da lioden ſchada deth ſo is dat alle riucht dat hyt beta ſchil to ieuſt dine ſchelta mit tuā ſchillingē ende foerd an ẏke ſtaen Dat is riucht deer mit riuchte des bitiged wt dat ſyn dyck dis ſalta vett's in gōg deda tuiſſcha ſumeris nacht ede lettera euē nacht ſo bact bi wberd to ienſt dyn ſchelta tucer ſchilligen en to ienſt dyn grewa twa pōd ende dus wr nacht an wke ſtaen. ief bi an wke aldus naet ne ſteet ſo aegh bi to bete ne to iēſt dine ſchelta mit tuā ſchillingē ende dae grewa tua pōd ende foerd an ẏke ſtaen ſoe aegh di ſchelta dine aeſga tolbannene thi een riuchta doem nu deelt di aeſga ief bi nelle diſſe wrbeergniſſe beta. ner ſyn dyck wirtſa nu agen bi da lioed oen to farane mit diſſe ſchelta orleff ende diſſe wrbeergniſſe to baliane. nu agē bi da athē to mōiane dat bi an ſine dyck fe ende dat bi vrnacht an ẏke ſtāde ief bi dis fiarda deis naet an ẏke ſteet. ſoe aeghma da brāden wr to ſtecken. ſo aegh di ſchelta dine aeſga to bannene thi een riuchta dome. Nu deelt di aeſga datma om dine bānena dyck beta ſchel mitter haudleſene. ieff hy beta wil. ende oen ſyn dyck faen. ſoe mey hy habba dey ende burgha. Ende ieff hy naet beta nelle eer di fa na op is. ſoe ne mey hy eefter dis. boer dey. ner bur⸗ gha. habba men mitter ena band weddia. ende mitter ander band laſta. Nu hy naet laſta wil. Nu deelt di aeſ gha datmen ſchil toe breeck dwaen. ende ferdloes him ende ſyn gued. Eefter dam deer hy ferdloes leyd is.

Hwaſo him huſet ende howet. ſoe aegh hyt mit twam pondem to betē. ſit hi ieer ende dei ende hi naet beta nel ſoe ſchelmen als dat ieer om comt wta land driwa ende dela: ſoe aegh di ſchelta ſyn eerwe to biſiſten to beerna band ende dera liodena.

waſo des dikes helde delt iefta dyckt iefta mit ſpada greeft iefta mit ploge eerth iefta mit vai ne wrwint dat ſchil hi beta mit dis koniges bā mit twam pondem. ende da ſchelta mit twam ſchillingē

Ef deer een huiſmā clagbet an bannena tinge da ſchelta an ſine banne dat dim een wrſcher deen ſe oen dera meē ſcher an ſyn ailika eerue. ſo is hi nier deermet op ſprekt to riuchtane. ief hyt bikanna nelle. hit ne ſe datma bim bitiuga moge mit ſaun attbem. ief hi bitioged wt ſo aegh hi da ban to betē to ienſt dine ſchelta mit tuā ſchilligen.

Ef een huiſmā een ſchet oē eenz meenſch nimt eñ hi dat naet bi wiſa ne mei dattet enich wrſch ſe ſoe iſt een raef So aegh hy dis ſexaſum toe ontſuarane ende ief hyt hi kant ſo ſchil hyt tuyſchet beta.

Ef een mā ō eē ouer delta claget ā ſyn ailka eerue ſo aegma dat to biſchoiē mit des koniges orkenē eñ mitta lād natē iefma dat biſchowet dat hi da wdelta deē babbe ſo aegh hyt to betē to iēſt dine ſchelta mit twā ſchillingen.

Ef een huiſmā to ene tige op ene odera claget dat ſiū eerue duluē ſe eñ mit raef deer of lat eñ hyt bitiuge mei. Alſo graet ſo hyt achtia vil mitta lioden ſo aegh hyt bitiogede raef tuyſchet beta. to ienſt dine clagere dae ſchelta tweer ſchillingen. ende da grewa twa pond.

Ef een ſchelta dat clage cōt datter een gued ſtellē ſe. eñ ief hi dā ſeent to iēſt dine tief. deer dat gued nimē is. eñ

ende bine da ſchelta naet ne ādert ſo vil di ſchelta greta
Ł bitigie io dis dat y to iēſt anē tief ſeēd babbet deer io
gued ſtellē baet. ende is mi naet ſo ādert als bi mit riucb
ta ſchulde. ende babbet mi birawed mines riuchtis ſoe
gued ſo fiowō eiſa ende fiorteenſte trimene pēnig. alſo ō
riucht wr riucht ſo y nu mit riuchta to iēſt mi beta ſchil
let. ſo aegb bi aldus gret aider iechta iefta biſecka ief by
ontſuara wil ſo ſintet ſex eden.

Āt is riucht als di tief fiſen is ēdma bī da ſchel
ta brickt. ief bī di bals wrdeeld wt ſoe ne aegb
di ſchelta dine tief bor bīgia ner blīda. ſo aegb
di bānef bī to byndē eñ toō galga leda ſo aegb di mā dy
ne ker bor bine ſelua buc ſo byt mit fine guede winne
Eft een fynd fōdē wt eñ deer nīmen eft comt binna ieer
eñ bīna dei. ſo agē di ſchelta half eñ di mā half deren fō
den baet. De reb⁹ iuentȝ ſecūdū. ll. vi. inſti. de rer di
niſi. §. theſaur⁹ ⁊ ē theſaur⁹ pecuia ab ignotȝ dnis uetuſ
tate tpis abſcōdita ut ibi in gl. Ł. de theſaurȝ. l. i. et ſi p
artē magicā inuenitur tūc cedit fiſco ut in dcā l. i. al's nil
habebit ſcultetus. Jure autē canonico q̄dq̄t inueniſti. ⁊.
non reddidiſti rapoiſti q̄ntū potaiſti feciſti quia plus nō
inueniſti xiiii. q. v. ſi q̄dq̄t. Sed iure canoico ⁊ nouo iure
bona incerta uel certa qñ ñ exſtāt bii q̄b⁹ faciēda ē reſtitu
tio diſpēſāt ī uſū pauperȝ ſeu eccieȝ p epm l' ab eo miſſū
ex de iudeis c. cū ſit ibi donec ī uſū pauperȝ xpianorȝ ſecū
dū, puidētiā dioti. epi duertāt ⁊ ō pe re c ſi epſ li vi ī gl'.

Eft een ſchip an dine ouir comt ēdma bit pēda
wil. ſoe aegb by to gaen mitta ſchelta eñ mitta
tolnē eñ to iariane datt bī dine roder iowa wil
eñ ōder pād ſetta wāt bi pāois to ienſt. bim ſchieldich is

Jeff bi dera ſchielda biſeekt. ſo is di ſcipman nyer mit
ene ede. wr ſine ſcippes boerd to riuchtane. ſoe hi thoer
L oeer tueen maen om een eerue pand tielda
en tua ſpreeket. eñ hi ayoer dera neſtera wernana
wrmet. eñ dat byt an werrem bede ieer eñ oei. ſike ende
onſand. eñ hi to ſine buſ. eñ to ſine bowe binette riuchte
lic ende onraeflic ende dat wil ick alſo ſterkia als di aeſ
ga to ladriuchte oeelt Au oeelt hi di aeſgo. bockera fan
biarem dera toelua ſaun. oeer him oppa dae wara ſetta
wil. ſo ſchil hi ief hi ſitte moet. Dat is riucht dat di ſeel
ta dera ſega mõia ſchil eñ als dio ſege ginſẽ is. eñ di ora
oppe da vara ſet is ſo aegh di ſchelta dine aeſga to bãne
ne ti ene riuchta dome ſo deelt di aeſga dat hi oeer op da
wara ſet is. dat di ſchelta aegh hi oeer een ferd to bãnen
dat him nimen oeer an ra wie ner naet ẽriuchtis oeer an
due. Au hi oppe dat eer we cõmen is. mit ſege eñ mit bã
ne. ende mit dome. nu is dat riucht. dat hi alſo ſitta ſchil
ieff hi naet ſitta moet. ſo hua him oenſprecka wil. dat hi
ſchil byne keſtigia. iefta op tingia. iefta hi ſitta leta. Jef
di ora quet. dat dat eer we ſyn ain ſe. eñ di ora quet dat
tet ſyn ſe. oeer eer oppe dat eer we ende opda wara ſit.
Av ſe bede dera aiulikera wernena wrmettz. nv aeg di
ſchelta dine aeſba to bãnane to een riuchta dome. Aw
oeelt diaeſba dattz wita ſchillet. ſaun oes koniges orke
nen in der himeric oeer dat eer we leit. nuſe hi wyſd ſint
eñ aiõ hi oes wrmet eñ wt biot da orkenẽ. nu is hi nier
mit ſine orkenen oeer eer anda wara ſetb is. dã di ãtera
A ſchil di forma ſidza bida ede. oeer by da konin
gbe ſuoer to bulde eñ hi ſiner ſeluis zele. dat hi da
wird ſidze. dat dy man oeer oppe dae wara oes eer wie

ſet is. dat by dat eerue mit mara riucht voer ayn aeg. eñ mit mara riucht veer op ſitta ſchil. voer ain. ſo byt bi ie ma ſchil. So ſchil elkerlyc ſidza vera ſex mit ſonölinga moningbem. dat bi riucht ſeide. dat veer by byr om dat Eff een frowe ber ves foermeth. dat eerwe ſeide bio oen ber manne voercoft babbe half be eñ half bovel. ende trymene ſyn ain. la wiged eñ öla wiged. ieff di eerf nama ves biſecka wil. ſoe is bio nier. byne to iechtē mit ſaun orkenen dat ſchillet weſſa fiower an ſyner ſida. eñ tre an ber ſyda. dan di eerfnama mitta ſeck wird ty öga ne. Nu iſt riucht dat dio frowe ſchil dat ber half i briga ieff bio dat trymene babba wil. Jefma veer om mon nia ſchil. ſo ſprecktma ald⁹. Je monie io bida ede veer y da konigh to bulde ſuoren. eñ bi iwer ſelnis ſele. dat J dae wird ſidze. bor diſſe frowe an diſſe māne foercaped babbe. half be. eñ half bovel. ende trymene ſyn ain. ende biſe mit cape āda wara latte. eñ bio nv anda wara ſitta ſchil. mit mara rincht dā bioet enighmā rema thoer Nu ſchellz da ſex folgia. eñ da ſchillet elkerlyc ſidza. mit ſon verlinga ede. veer bi da konige to bulde ſuoer. eñ by ſy ner ſelues ſele. dat bi dae wird ſidze. dat dis man riucht ſeide. nw. dat veer bi byr ſeide om dat eerwe.

At is riucht. iefma een bera oen ſpreckt dat bi babbe een man to mee eñ to mele. ende by bim babbe eeſna ioun. dat bi veer foer āderda ſchil ſo baetſoma bī op ſprect. iechta. iefta biſecka. beta. ieff byt bicaent. riuchta. ief byt naet bicaent

At is riucht. ief een buuſnata ſyn bera off ſtelt ende bi des iechtich wrwönen wt ſoe ſchil by beta toe ienſt ſyn bera dat een ſchet eñ dat oder

So ist riucht dat di bera foer syne buusnaet. da schelta dat weer ield iouwa schil .om syn ayn gued .om dat hi ne taegh mit met ende mit mele.

Ebitighie io des dat y mi mine tollen bihalden habbet also ōriucht wr riucht so y se nu mit riuchta ielde schil let. nu ist riucht dat hi aldus gret āderda schil. toe iecht wird iefta to seck wd Jecht hi soe is dio tollen tuischet ief byt biseckt soe sintet set eden hit ne se dat di schelta habbe tweer synre buren deer deer to andert weren da ma him monade ief da tueer dat bitiuged dat hi da tolne veigarade so is di schelta nier mit tuā orkenē him toc bi tiogen so hi disse lada habba moge ief da tueer dat bitio ged. so is dio tolne twischet. ende da schelta tueer schil lingen ende da grewa twa pond

Eff een man een orem bitighet dat hi habbe siī ros an raef rede riden an sine mede .ende an sy ne willa. so aegh byt to beten ief byt bikāt mit tuam schillingen iefta tuirasum onsuara.

Ø bwaso dera seecknese wernt datma syn gued biseka vil so schil hi da bānecr iowa tua pōd

Elerlyck deer faders lawa. ei moders lawa ōtfi sē habbe dera aegh alklyck ane pēnigh to iowane thi buis laga iefta alle gaō dine mara tre pēnigē vta buse

Pedagia noua istitui nō ōnt sine cōsēsu pncipis ō cē si ca. inoua? pedagia dicūt et q dāt a transeūtib? in locis stitutis a pncipe de v. signi. c. super qbusdam.

weerso een bēmerick maer is aldeer da bēmeri ka gaer cōmet so aegh hine to slatane deer der mit sine lande to comt di maer schil acht forem wyo vessa. dyne aegh nimmen toe sellen ner to capien.

wſo di bannena dyck biſchowat wt to vanêck ſo baetſoma deer it wint. ſo agen da dyck athē dine bale deel eñ di ſchelta dine balen deel is di aeſga der me de ſo beertet oen trim.

wſoma een gued biſitta ſchil mit des konigbes or kenē ſo buā ſo bit di ſchelta bifelt dat byt an bode ne nime ſo aeg byt to ōtfaē. ief byt with ſeit ſo is bi ban Efma een māne bitiget dat bi ane buiſbreec. ſchieldich deē habbe deer di viid i gōge eñ di reek wt. ſo aegh bi al dus tigades tuiraſū ōriuchta iefta mit tuā ſchilligē betà

Hyr biginnet da vilkerren dis lādis mitta fyf delen.

It is riucht eñ wilker der vyſeſta eñ der riuchtera. Dat neen abbet een biueſed kid toe claeſtne nime buta reed des eerfnamens eñ des mondes. ief di ora claged ſo ſchil di deer dat kiſo nimt. eñldi deer dat iout aider in dat lād beta mit tachtich pōdē Eñ dat kynd veer op ſyn gued bi bode dis lādis. Jefter een frow nimen wt mit ōwilla. ende bio dat ket ende claget ſo ſchil di deerſe iout ende di deerſe nimt ayder beta dine ferd mit tachtich pōdem ende da frowa bia aider iouwa een baudleſene. claget dio frowe als bio fri is datſe to needvyf vōnen ſe ſo ſchilma bit beta mit. lii. pōdē. ief byt bicand ſteed. biſeckt byt ſe aegh bio dine ker ber bio dat op him bringe. mit ber ede ende mit ſaun dera tolua Soe byo him to reme mitta ſinem. Hwaſoe oderne wr ſetta ſone ende wr ſwerren eden ende wr keſten mond daed ſlacht ſo is di ferd tolftich pōd in dat lād. anderde daedſlachta tachtich pōd. Huaſo oderne bi redena reed ende bi leidera lega opēbeerlyc daed ſlacht ſo is di ferd tolftich pōd. Huaſo fiuchtto enis āderis mānis huſe ief

deer een mã slayn wirth'inda huse.so is dy ferd tolftich pond hatsoma deer wt fiucht neen fero Sweersoma een mã da agẽ ōwirdelic wt brekt deer sũ riucht bihaldẽ hact.so is dy ferd tachtich pōd Berffallich lya.xxxii ponda. Alle disse ferden selma ĩ fraenkere byriuchta cñ lasta Truch slain haud. wt schettẽ agen.lam lyaa dy ferd xxiiii pōda.Wulligh truch dine bwck.Truch.dine hals Truich dat haud eñ oder dulginga frasa dus lyucs dy ferd isxvi pōd.Wullich truch dine eerm. Truch da hand.Truch diin schōck.Eñ truch diin foet.Ende alla oenbrins seers.di ferd is acht pōd. Wisse ferdẽ selma by riuchta wta bifãg eñ lasta Bloedresen eude faxfangh cñ hact so nier is mitta eden toe ongaẽ.dan di onbrig.di fedr tua pond.eñ dat scillet da attẽ by riuchta Wueer so da attben een mã schieldigiet.dat by dyn ferd britsen habbe.so schil bi mit twã pondẽ beta. Jef bi bisseckt.soe schillet bia bim dat wrtiuch wedoia des forma deis.ief ta syn eden ōfaen.iefta fri lete.dat tiugh schillet tre attẽ twaẽ. ief da tre athẽ naet en ena sid. so bera bia syn eed eñ tueen folgren. Wuaso di schelta wrberich tiughet fyff tigh so schil binc ladia to fraenker.eñ deer wrtiuga iefta toda bifãges waer deer bi'in sittẽ is.eñ deer wrtiuga.mit sañ dera toluem eñ mitta aesga.eñ mit bim selm so is syn bã.x.schillẽghen.eñ da fellinga deer om dat by wrberich waerd.in dine warff mit twã pōdem Wua so overne'om een hael pōdis schada.iefta bitiget.so tzie se bi deermet'oensprect.hor by mit ene ede onsuerre.so bi dae orẽ dat to reme Wuaso orẽ off aeschet enis hal nis pōdis wirdẽ iefta meer bina da pōd so moet di deer met oẽsprect.mit ene ede ontgaẽ hit ne fe.dat di ora bim

keſtigte op tueer eden . Amme neen ſchada.ner om nen pēningh ſchielda moetma bagra keſtigia.dā op ſex eden bine babbe riuchte orkenē . Wueerſo di ene papa claget op dine oderne ſo ſchil aider een riuchter tziesa ende da tueer mitta deckē da ſeke eida eer bi wta lāde fure.b wa ſo faert ti fora layngem wr bod dera riuchtera ſoe bete bi mit xx ponda ende dio fer om naet. Wwſo di papa ieſta di leka ayder op oderne clagiet ſoe ſchil aider een pa pa nyma ende da riuchteren een ſetta deer da ſeke einde Wweerſo di papa fā notb ſchada eñ fā ſmella ſchada cla wta bifāgh claget aldeer toe nimē lada iefta bota. Deer we duiſtſlekē als bia ſchaed ſo ſchilmaſe da riuchterē le ta ſiaen deer eft itta riuchta deitingh dat is.lxiii.nachta iechtet him dae riuchterē dat biaet ſchowed babbet ſoe moet bi mit ene eed winna ſine bota breckt bī dis orken ſcips ſo moet bi bitigia Wuaſo bitiget een orē dat bi een raef deen babbe oē ſyn lāde om een raef eerd iefta ſteerd iefta meta iefta etb iefta delta ſoe moet by deermet oen ſpreckt mit een bala pōd beta iefta ſexaſū ontſuara bine wilt ſuara mit ene ede dat bit ne ſe dat byt fan wan wyt ſchip dede iefta fā wāuiſigbe deen babbe ende bete dine ſchada deer bi deer oē dēē babbe Wuaſo mit ſaēnada ſidē oderȳ lād een walde deth ſoe ſchil byt mit tuāpōdē beta eñ ī dine bifāges wif mit acht pōdē buāſo tynſe diſſe bota to litick ſo ſchil di deermet oē ſprect beta als di ora ſwa ra vil tuyſdbet dat bit fol bet ſe eñ ſtedigie niogē edē bit ne ſe dat by babbe riuchte ſikeringe nyogben eden bwa ſo oderem mit wepeneder band.ende mit lādbede in ſyn eer we walde deth . ſoe ſchil by deer dat land aegh.bab ba dine ker dat bi da bote nime acht pond iefta tuybeet.

ſo dy ãdera vñ mīt ene ede ontgaen ende nīogen edē fol
gie him tuntich pōd in dine bifangh ende nene ſikeringa
Hwaſo in oderis buis geet an ſiin willa ende an dis ode
ris ō willa ſo ſchil hi beta dine in gōgh mit ene pōd ende
dine wt gongh mit ene ora pond. iefta ſexaſum ōtſuara
Hwaſoe oderis buus in ſtaet mit haeſter band ende mit
ira mode dat di dynd in geet. ende di reeck wt. ſoe ſchil
dyt beta mit een hala pond ende toe ienſt dae athen mit
twā pōdem. iefta ſexaſū ōtſuara hit ne ſe dat hit da athē
bitiuga willet. Hwaſo oderis buus in ſtaet mit ſaēnada
ſidem. ſoe ſchil hi beta mit twā pōdem to ienſt dyn deer
bine ſchada deen baet eñ in dine bifāgh mit acht pōdem
ſo ſchil di buuſbera ſuara dine oenbring. eñ mit ene eed
vita baet ſyn ſchada is eñ niogē eden folgbia eñ dat twi
beet beta. Hwaſo āderis buis in ſtaet mit landbede. ende
mit weepnader band. ſo ſchil dyt beta to iens dyn buuſ
bera mit acht pōdem. ende inden bifangh mit yr pōdem
Hwaſoe anderis buus baernt iefta breckt. ſpeerfallich
ende balekfallich di ferd is tachtich pond dae buuſbera
tribeet ais dyt ſwara wil ende him niogben eden folgia
Hwaſo capet een ſchet. iefta ſchepen weed. iefta fyow
bned dueck ief di clager deer bit ſeld baet om ſyn virdē
ſo ſchil dyt mit twā orkenem winna al deer by ſittende
is. bit ne dat di ora dat wrield aldeer habbe ſo is hi mit
ta wrield nier. ief him dis breckt. ſo ſchil di ora mit ſine
orkenē ſyn ield wīna. Hwaſo orem baet ioun hādiefnich
gued op ield oē orkēſchips ādert ſo ſchil dyt winna mit
ſine burē ief di ora dat wrield aldeer baet. aldeer di clā
ger ſit binna da hēmerick is bit een pōd ief mintaeer or
kenē iſt meer dā tua pōd ſaū orkenē. Hwaſo claget om

een raef in ſyn ayn eerue ſo ſchil bi dat lād naemna deer bi dine ſchada oen deen babbe vil di ora dis ain wmetta etta dei deer di ora nimt. ſo ſchil bi dis forma deis toda ſchelta tiaen ō dine aidom. iefta inda atthem ief bi to da ſchelta tiucht ſo ſchil bi in dine bifāgh twa pōd ſetta. eñ di ora deer to iēſt iefta da claegh beta Hwaſo een lād ſel la vil dat byt wr ſine ghae kerka biede. alle dā deer neſt veſſa villet tree dagen ief hit nimen capet ō dat bod. ſoe aegh by to da waer to cōmen ende aldeer toe biedē tree dagē alle dam deer neſt veſſa wil. ief hit dis tredda deis nimmen capet deer neſt is. Soe agben da riuchteren bi ne to ferdien deer hit oen biara andert caped dat him nī men wald iefta ōriucht twe deer deen. Hwaſo clagbet om nyer caep ende di ora tioeghtet toe da aina. ſoe fyr ſoe by dat tiugh babbe dat byt ieer ende dei biuetten eñ de biſetten babbe ſo moet hi aldeer mei fri weſſa breckt him des tiuges ſo fyr ſo di ora dat niel burecknia mei ſo moet hi him dine caep rema. Hueck riuchtī ſine eedſpil mede nimt ſe hit. Breetman. Ebera. Ettba. ſchelta. tolf ta. aeſgha. abbet decken. papa. eedſwara bānere. wil dy clagia deerſe iout. ſoe ſchil di ora ſine ker babba bor hi mit ſine ede dis ōtgonge ende mit him ſex ſynre burē ſo hi da orē toe reme mitalſo dena tingbe. ief hit is buppa twam poudem iſt binia twam pondem. iefta twa pond mit twā edem wtrt by toe riucht wr wonuen ſo ſchil hi dis ieris wta ede dat is riucht alf freſena. Saxes ſteke ende armborſt ſchette ayder tuybeet. Hwaſo op oderis bors ſit an ſyn willa ende an dis oderis ōwilla. ſo ſchil hi beta dine op ſedel mit een pōde ende dyn offedel mit een odera. iefta ſexaſum onſwara.

Jir sint lada scrioun. herde fāges ende duust slekis duust stowes ende duust suenges. so schil di man an sine nates bād saen ende suara dat him god alsoe helpe ende riuchte band trowa. so hi dera deda ōschieldich se. Om saxfāg so schil hi saen oen synre gara eñ suara. so him siī re schette sia ti frome vde so hi ōschieldich se. Jtē bloed āsene tuirasū ōsuara. mete dulgh siowerasū ōsuara. Sax fāgh weedscreed sliues vp. bloedresene. duist steet duist sleeck dis is di fria fresa nier op da helligē to uitane dā hi aegh enich tiugh to ōtsaē. Wyr biginet dae bireckna

yr bigynna dae rothena boecē

Dust sleeck. duust steet. duust. da borba. schou. duust suengh. ende hde fengh all eeck siowō pennigen iefta mit eenre band ōtsuara Wust sleeck deer is xxi. nachta weden. ende wāsel dio bote is xii graet iefta tuirasū ōtsuara. een beet eñ oenbrins. Wust sleeck deer is xlii nachta veden ende wanfel dio bote is. iiii. schilligben iefta siowerasū ōsuara. eenbeet ende oenbrins. Wust sleeck deer is lxiii. nach ta weden ende vanfel dio bote is sex schilligen. iefta sex asū ōtsuara. ief da riuchteren iefta da toluen habbet dat bischowet. so is hi nier mit ene ede oen to brigē. eenbeet ende oenbrins. Tien duust sleken xx xxx. ende een duust sleeck in een kase dat is al gaer seid een dust sleeck to rec nien. alsoe fiir soe bit nact weden ner wanfel is. Dauid dusniga is dat een mēscha slain se also seer dattet bi itta ara dauid ende duset so is dio bote xvi. graet. Eenbeet. Duust slekis bote op syn fria hals fyf figeren breed tuis sha weed eñ. schreed dio bote is siower schilligen. iefta siowerasū ōsuara ende neenō bringh daya al soe fyr soe bit mit blata bād deen se eñ bi bela fel se. Eenbeet eñ ō.

Swymsleckis bote is fyf einsa fiowd schillingben eñ fiowd
graet dat is dio landis vilker. Item neida bota fyf schil
lingben so schillet swara tueen trowe maen dat bia dat
oen sagen dat bi oen suyme lege. iefta fiowerasū ōsuara
Tree swym sleken. Tree eerdfallen. ende tria vapel pi
na babbet al een riucht ende al een bota. Da bagista fyf
schilligen. Da middelsta xxvi graet. da mīsta xiiii graet
Alx fangb acht graet. iefta twirasum ōsuara. Bird
fangb om den mond xvi graet. Faxfāgb binia oen da bu
ke xxxii. graet. Fax sāgb op da aegb blid vi. graet. Fax
fangb ondera eerme. iiii. graet. Weer screden acht graet
Bird off baernd. iefta kactd. iefta off scberren wr syn
willa. soe is dio bote fiardabael pond. Swamsoma syn
baud biscbert mit wald datma bim balt. ende bynt dat
is acht pond ende sexteen graet. Jefma een frowa mit
wald ber frislen off snyt. soe schelma ber beta mit acht
eynsem. Jefma een man syn beer of singbt so is dio bo
te fyf pond. iefmet al beel off singbt soe is dio bote tien
pond. ende da lada sex eden fan dissem.

weersoma een frowa faxfāgen deth iefta duustsle
ken. iefta bloedresena. iefta ielkirs dulgīga. eñ bio
naet fiuchtende is so is ber bote da fiarda pennīgb mara
somet een mā dwec. Eenbeet ende oenbrins. Fliues ỳp
Wueerso een man virt veet ende vasich fā een orem dio
bote is viii. graet iefta sexasū ōsuara. Fliues ỳp ī een bā
da sylroda dio bote is v. schilligē iefta sexasū ontsuara
Jeft een mā vord vorpen in een ōuad vetr dat mit agbe
nē mei siaē bor bimel ner eerda ner dine grōd rka mitta
bāden ner mit fotē soe schilma bim beta mit eenre lioed
wirden. Trybeet ende oenbrins. iefta toluasū ōtswara

Loedreſene.viii.pennigben.iefta tuiraſū ōſuarna
Dio bloedrſene blicanō onden da claen. xxii.pē
nigbē.iefta tuiraſū onſuara Bloedreſena onō da friſ
lem.viii.graet Blocdreſē onō da andlete mit wlite.i
pēd Bloedrſene trugb da tōge.v.ſbillēgē Bloedr
ſene ēter dera tōgbe. iefta dullich onō da tōgbe. als bit
ielkars is oenda felle Bloedrſena truch dyne bals eū
truch da ſida.etta eind.xvi.engelſch eñ bida odera eind
alſo fulla Jeff een man wirbt māgera bloedreſē deen
mey by da biſpana ſoe ſchilma dat beta.ief bi dat ſuarna
wil datz bi deen ſe to ene ſteck.ofta to ene ſleck.ſo mei
ma da twa bloedrſena garia to ene meteduligb. Eñ tria
bloedreſena to twa meteduligē. eñ to eenre bloedreſena
meima da garia Jtez fyf bloedrſena ſchilma een man
beta.eñ naet māgra.ner bit ſe dat da deen ſe toe een ſtec
ke.ief to een ſlecke ende da biſpāna mei Wweei ſo een
man op ſyn fria bals ſlaun wirth.eñ bi baet een bloedre
ſena dio bote is xvi. penigben Wweei ſo een ma baet
een bloedrſene alſo ſeer. dat bire oē to bed lidſe eñ bwr
kwd is eñ gae kwd.eñ bi ſyn pſter fādlet. ſoe is bi nyer
da bloedrſene to wytā ende riuchte itaingba aldeer toe
Anda baude. Wuaſoma ſlacht iefta mit yrſē ſyuth
iefta mit holte.ieff mit ſtupa. oen ſyn baud datma
bi ſnya ſchil. So aegh bi dan des ſnides tua eiſa. ſo aeg
ma bi om toe mettē bida lungra igh.bi des tūma knocke
la lāgh.aller meta lyc.xvi pēnigbē Enō dat mei een ede
oen to brīgben. dat by den ſnei naet deen bat be oem ne
ne fya folligbe.mer om ſines ſonda. Jeff dū man trnch
grioud wert.ſo is dio boet fiifta bael merck.dat ſchillet
tiboda pſteré ende riuchteē.bi biara eoc.eñ bi biara ſele

dat bi des naet ôtbara mochte. Inreed it baud viii schillingen. Di beenbreeck inder brein pâna fiow schillingê Tre beenbreckê schilma beta ider brein panna. eñ naet meer. Dis elkerlyck schilma beta mei fiow schillingen Dio screden cenda baud is fyf schillingen to bote mey bit meer balda so een meta. Dis forma tenis wtgongh dera brein panna xxxii graet. Dis lettera benis wtgôg xvi graet Dis tredda benis wt gongh viii graet Semlike bota willet dat dis forma benis wtgôgh se fiouwer schillinghen. dis lettera tueen schillingê. dis tredda een schillingh. So schil byt suara mit ene ede datmet mochte bera clippa in een le wyn. ief bit feel fan sine kne wrix. stapê ielkirs thoermet naet beta Brein dulg. xii. pôd tolef pôd. Beis ôstal vi graet tobaliê mei en eed. beêstallich vi graet sôd eed Ergês îda baed ief en mâ sprect dat dâ fiarêdel ergra se îda baud ief oen syn baud so schil bi babba een pond. spreckt bi dat by da baldeel eergera se in syn baud so schil bi babba tria pôd dat schil by wîna mit trim edem. Dio eergens wr al inda baud acht pond Dio da wid îda baud. iiii. pôd. Bueerso en mâ dulgz wt i syn baed ief oen syn baud da wid bî syn baud al deer fâ so is dio bote achteenstehael pond. is bi daef. Da wid bi syn baud. binna ieer ende binna dei. so is dio bote al soe Me mei bi an bedde. an wige ner an weîden an huis ner an godes buse ner mit sine wiue. al soe wessa soe by eer mochte. Ner bi sine fiore. ner an nener ferthe deer bi ferra schil. soe is dis aller ekis toe bote xii graet. bikantma dis dulgis eenbeet ende oenbrins.

An wirsena kerf. dio forme wirsena kerf xxx pennigê. dio lettere also stoer dio tredde alsoe dera el

kerlyck een eed. Wweerso dio wõe truch slain is oẽ dat been endma bit naet scwa mei oat bit glida ne mei. so is dio arste wõsen een põd. dio oder xxx penningẽ. dio tredde xx pẽningen: Jef oat oulgb geet alinga oer wirsena ende bio naet to koren se soe aegb bit naet meer to bote dan bit telkirs oenda felle se.

Anda agenen. oat fore aegb mit xiiii põd oat winster mit xiii põdem to beten eñ bi oa sida. v. merck sonder wald. Ongneliis insatinga sex graet at aegb scaerbliind dioc bote een merck. Jef oi aegb appel wabaud is so is dio bote x põd selc baet xx põd eñ bi oae si da xxxii põd. Wwerso oat age al stalfestich is in oa bade eñ bit naet bisseppẽ is so schil bi een meta oulgb oẽsuara so mei bi also oeen ita ynga wita oen der sioen alser der bere so is dio bote oera sioẽ oera trira deel elkerlyc tredda bael põd fãder bota so fyr so oat mete oulgb oen brocht se. als fãder beer. Eergẽs fãder sioen. b waso oi sioẽ fãda age dio fiaerndeel ara is. soe aegb bi toe bote treddabael põd. Tribeet fãder sioen. spreckt bi oat oae treddele wrlerrẽ se. so is dio bote achtabael põd. Regbreedkerf buppa da age xxxii pennigen. is aegbbreedkerf binia oa agbe xxiiii pẽnnigẽ. Uãda kibacke bua so syn kibacka twa worpẽ wõt. iefta mit een swõde slayn eñ bi synre sõdena naet bicant wõt bio bicand so schilma bẽ beta mit xx pondẽ. bicantma bi naet. so ne moct by fora oẽsuara oã bi oa tree delẽ wrlerren babbe so schil by babba xv põd oat põd is byr saun graet. Tuira tzakena breeck dio bote is iiii schilligẽ. i beẽbreck oender tzia ka xxxii pẽnnigen. Snawel breeck iiii schilligẽ. eñ baet beenbreeck oerma oã schoye eñ oatse xxi nachta wedẽ

cñ wãfel ſo ſchilma dat beta aldeer to cenbeet cñ oẽbris
Inreed inda tziaka xvi graet cñ inden mõd alſo ſtoer.
verbreeck. alſo fyr ſo dio were til ſe fãda toſſchez
ſo, aegb bi enis inreed in ſine mõd cñ een weerbre
kis cñ een wlytwimelſa. ſo is dera elkerlyc xvi graet ief
dio weer een dam ſtãden baet ſoe aegb dis weerbrekis
bote naet meẽr dã ielkirs onder ãdleté. dat dullich ſchil
ma beta nei ſynre meta. dit is al gaer oenbrins.
ulitewimelſa is xxxii pẽnigẽ dat ſchil weſſa õder
eera neerſta wõſene dat dulligh aldeer thi to beten
alſoe gſact als bit is. oenbrins.
Anda tonga. dat dullich iefta bloed oẽder tongba
alſo als ielkirs oẽda felle. Trybeet. Bloedreſene
trugh da tõge fyf ſchillĩgen cñ. oenbris. is fellis oen
fiecht xiiii pennigen. dis adema wtgõgh xxiiii pennigen
Sewerȝ wtgõgh xxiiii pennigẽ. di beẽbree oẽder tziaka
Cñ di beenbreck dis õberna benis dio bote is elkeelyck
xxxii pẽnigen. Tuſſches breck bote is xxxii penningben
Rees breeck xvi pennigen. Tuſch gerſſallich viii põd
Rese gerſſallich iiii pond. Fander ſpreeck. Hwaſo ſyn
ſpreeck binimen wirt ſo is dio bote x põd ſo ne mey by
meer oenſuara ſo da tree delen. cenbeet cñ oenbris. Eer
gen thera ſpreeck cñ dera beẽ. huaſo dio ſpreeebinimen
is toda fiandeel ſo is dio bote vi eiſa thida haindeel xii
einſa ſint da tredelen a wet ſo ſintet xviii eynſa. Tãder
bere iſt alſo. aldeer to ſo aegbma dat dullich to beten
ãda noes. Huãſo dio noes. alſo is ſo ſitet vi põd
cñ bida ſida xxxii põd. Berſtelkerf oẽ dere noes
viii ſeilligȝ di ſeillig is byr i grata. beẽbree oẽ dera noes
xv graet ief dis beis aet offiai is mitt noes ſo is dio bote.

xvi graet. Ende triibeet Cñ dat dulgh om to mettē bida igge eñ allermetal yck triibeet Tho diſſe boetkem xxxii pond. Jn reed ida noes xvi graet dat dulligh deer to

Anda Arem waſo trugh ſiin aer ſtaet. ty betē. wiith dio boet is viii graet. Berſkelbreeck oenda are xvi pēnigen. Truch dyne aerlippa fiiff graet. Alyderis aercleuis boete. iii. pōd. dat is ſex eynſa Bird breeck fā da aerē xxx pēnigē Jef dat are al of is ſlain. iefta korē dio bote. iiii. ſchillēghē. eñ bida ſida viii. pōd eñ xiiii eiſa

Anda halſe. Hueerſo di hals is truch ſtaet. ſo ſeil mahine metta bida cortera igge. all meta lyc. viii. graet Eñ itta aidera cin. xvi pēningen. Ende truch dae ſida dat ſelue riucht. Been ereck oenda halſe xvi. graet Jnreed indē hals alſo fulla. ſo fyr ſo bit meta dulgh ſe. eñ dat oēbrocht ſe. ſo mei bi da bota mit en eed wina dat dulg beta der to alſo iſkirs wit bet. eñ dat dulgōda ſtroc bolla eñ dat oēbrocht ſe ſo mei bi des bota mit en eed wi na. So moet bi foerd ſwarta mit eed oen gerſtelkerf ſo is dio boete xvi. graet. ergens oera ſpreckt. Hueer ſo een man in dine ſtrotbolla dulgbet wirt. ende wirt bi dio ſpreecke dae fiaerndeel ara. ſo aegh bi fiower pond wirt hio da helfte ara. ſex pōd Sit da tueer oelen a wei tien pōd allerlyc oen to brīgben mit een ſōderlinga eed Fāder bere. Fāð ſione Eñ fāder tōbga dat ſelue riucht

An da beenbrecken Beēbreck bynia da brein xvi graet. Di beenbreeck oender tziaka eñ di beēbreck dis ōberna benis dio bote is elkerlyc xxxii pēningē. Di beerbreck oenda halſe xxxii pēningen Di bennbreck opper axla xxxii penniugben.

Ayde beens breck. xvi. penningben

Barst benis brec' iiii. schilgs. Beenbreck onda schoolde rum xxxii. pen. Ribbes benis breck een einsa.
Trya reb schilma bete ende naet meer. Rib mit. suirde to koren. xxxii. pen. allerlyck Quem benis breck. xxxii. Regbenis breek tua einsa. pen.
Beenbreck oenda eermis mergb. eñ oen dat tiegb merg flower schillegen. eñ dat inreed in dat eerm mergb ende tiegb merg also. iiii. schillengben.
Bertbledois beenbreck iiii. schillengbē
Di beenbreck oenda eermschet xxxii. pen.
Di beenbreck oenda band wst. xii. graet
Di beenbreck bin ya da wrsta knoecla eñ dat wrsta lyd oenda fingber. xvi. pen.
Dy been breck oen der ander kaet alder nest vi graet.
Dy beenbreck oēder nesta kaet tua graet i beenbrek oēder knesciwa iiii. schillegē. Alldus sit da beenbrecken oenda scōckū als bia ōda eermē. oenda tanē als onda fingberē Disse vscy. da dulgb veer to ti betē enena wtgōg dis forma benis wtgōgb sōver veera breinpāna. bueerso bi is ōda been. xxxii. pen. es overa benis wtgōgb xvi. pen. es t'doa benis wtgōb viii. pen. mit ene ede scil bi dine beenbreck wita. eer bi vera bena wtgōg mei babba. also als bi dat mete dulg ōbrocht baet oē diē mā veer byt oen kaltet. so scil bi die beenbrek eñ vra be na wtgōg aller eeck mit ene ede oēbrīga. ief bi da boeta babba wil bi wite self dat bi riucht due vis ōberna beis wtgōg aeg nē bote āda liidweiē lydwei op da bals knaep iiii schillīgs dat dulg deer to ti betē is bit bloedre sē is bit mete dulg also fyr so bit oēbrocht se is bit aet ma ra aldeer to ti betē. Lydnei opp axla xvxii penningben

Lydwei itta eermboga xxxii penningben
Lydwey itter baudwirst tweer schillingben.
Lydwey itta wrsta knocla een eynsa.
Etta middelsta knocla sexteen penningben.
Etta wrsta knocla bi dae ne yl xii penningben.
Heykerff xvi pēnigan. Lidwey oēda baude v schilligꝭ dat dulgh deer to ti beten. Alld' sit da lidwegen oen scō kū als bia oēda eermē sit. oēda tanen als oenda figeren.

Synkerf. hals synkerf iiii eisa. boxena synkerf in ay dera boxena tua sina elk syn fā dam aider tua eisa Heel synekerf iiii eisa. ielkirs sint da siikerf bibala disse sex algaer een eise mit ene eed to winē dat dulg deer toe

Ruch gūgende dulg truch dyn eerm. thi beten eñ. truch diin schōck di ingūgh eñ di wtgūgh ayō een eysa so fyr so deer belis fellis een meta tuisscha se is deer neen meta tuisscha so sitet twa bloedresena. Hueer so di ingūgh eñ di wtgūgh. eñ di wtgūgh is oen figerem iefta tanū aider een einsa hoder so deer mira iefta mara belis fellis a tuisscha se. Truch da bād di beēbrec truch gōgende dulg truch da bādbird een pond dat dulg deer

An lāthe iefft imen sprect dat bi oē. to thi beten sine eermē iefta oen sine bāden oen sine scōken. ief oen sine fotē lā se so is dio bote xxvi eisa. Jefter immen baet lā figeren iefta tanē so is dio bote een merck. Eergens oen eermen eñ scōken bāden eñ foten. iefter immen eergēs bab buppa dera lāthe so is dio miste eergens vii eisa. dio middelste xiiii eisa. dio maeste eergēs xxi eynsa dit is fā eermē eñ scōken. Jefft figeren iefta tanen babbꝭ eergēs so is dio miste een eise dio middelste ii einsa. dyo maeste tria einsa. Item dio mare eergens oenda fingerē

dio aerſte xxx einſa. dio oder. lii. dio tredde lxxiii bi bwi

Am tuma. Js di tuma lã eñ. ta pẽnigʒ to recknen dat bine bibalden baet ſo is dio bote iii pond. Eergens oenda tuma ief di tuma baet een eergens. ſo is dio miſte x graet. dio middelſte xx graet. dio maeſte xxx graet. Alle eergens ſchilma del tiaen to da neilen naet op da liue eñ bia ſint inda eermen eñ in da ſchoncken allyck.

Uma of. ief een mẽſcha dat wrſte lid fãda tuma of is ſo is dio bote iiii eiſa is bi itta neſta knocla off. ſoe is dio bote viii eiſa is di tuma al of ſo is dio bote xii einſa.

Jngerẽ of ief dat wrſte lid fãda ſcot figer of is dio bote is ii eiſa inda neſta knocla iiii eiſa itta ueſta knocla viiii eiſa. is bi al beel of ſo is dio bote xi einſa Js dat fornſta lid of fãda lãge finger dio bote is twa einſa inda neſta knocla iiii einſa etta neſta knocla viii einſa is bi al beel of x eynſa. Js dat fornſta lid of fanda gold figer ſo is dio bote twa einſa. etta iiii einſa. inda knocla deer bi viii einſa. is bi al beel of niogen einſa. Js dat fornſte lid of fanda lytka finger dio bote is twa einſa in dae neſta knocla iiii eiſa etta neſta xi eiſa is bi al beel of viii.

And of. Jef dio fore bãd of is itter bãd wſt einſa xxviii einſa neidam dat bio da ſeiniga ſchil duaen toe ienſt da quada gaſt. Js dio winſter band of xxvi eynſa. dio band craul cruum een merck. di eerm grip een merck is bi lam.

Det off. Jeff di winſtera foet off is. itta ancke le. Soe is dioe boete. acht ende tueintich eynſa nei dam dat bi diin inſtaep dwaen ſchil. Js di fora foet off. xxvii. einſa. Js di foet ſtrick balt een merck dit winne bi mit ſex ſine ſibbem.

Welkerf xxiiii. penningen. Jefta leska onda yle to
korē sint inda hande eñ onder da fotē aller eeck xvi. pen
Ete dug. at mete dulg tuscha weed ende sereeo
so is di mā nier mitta oenbrīgbe. dā da lada. so is dio bo
te. iiii. schillīgen. Jelkirs sint da mete dulgb xvi. pēnigē
ende dat dulgb mit ene eoe oen to bringben.
Ete dulgb. Jnre inden bwck acht schilbgz. eñ. iiii.
graet. is bit lingera. so aechma bit to beten buta. neyder
meta. Aldeer to mei hy beenbreck ende benis wtgongb
suara alst riucht wyst.
Loedresā. Jnre. in dine bwck. viii. scilgz Bloedis
inryn vii. schilgz Raesheed oes liues. dio boete is
tree pēningen. min dā xxiiii. scilgz Rucht lyf bueer
soma een man trncht. lyf siuth. iefta staet. soe aegma bi
om to metten dine curtera wei. So aegma oera meta al
leri yck to betē mit xvi. pen. Eñ dat inre mit viii. schilgz
Ende dat wtwardis also wel. Haet hi een eergēs da al
oeer to ti beten ergens inoer dat lyf. Dio miste vii
einsa. io midoelste. xiiii. einsa io maeste xvi. einsa.
Hueerso een mā dulgz wirt buppe oera sprideka. eñ by
dan suara wil da staerndel ara. so is dio bote vz merck.
wil hi suara da haeldel ara. so is dio bote xi. merck. wil
hi suara da tre oelē ara. so is dio bote xvii. merck. Jtem
wil hi suara dat hi alle oera sōoena naet een babbe oeer
hi mei borē ward. eñ op waxē was da tre oelē a wei. so
erffallich lappa bueerso en is dio boet xvii merk
mā een dulg wt bowē. slain. iefta bitē. eñ een gerffallich
lappa off is eñ hi dat gerffallich suara wil. so motma hi
naet ōsuara hi habbe alk weikes eē meta. so motmz met
ta om hi da ig eñ liowa dē staerndel. so is dio mete aller

Lyck tribeet. ffoerd moet bi ſuara een lamthe. eñ di ſcbil weſſa een beet. Jef bi ſuara wil bena wtgõg. al eenbeet ſo moet bi ſuara iii ſynkerf eñ tre beẽbreckẽ. bede tribet Pnen dulgh meima meer oenſuara. dã tree beenbreckẽ ende trira bena wtgõg. eñ tria ſynkerff. diſſe bota aegh bi allerlyc mit ene ede to wĩnẽ. bi wite ſelf dõt bi riuchtdue. Suert bi benis wtgõgh. ſo ſcbil bi dan een ſine eed babba. datmet mochte bera clippa ief bit fã ſine kne foel wr ix ſtapẽ in een lewyn datĩ is en beckẽ. ielkirs toernyz nact beta. Scouwet al dio meent an bi en beẽbrec'ende

Aula. buaſo dulget wirt een lã lid ſo iſt oẽbrins in dine naula bĩna dine ringe dio boet is. xx. graet. Dis naula brekis boet is ſextabael ſcbillig. Dio eergens ſda ſida ſextabael põd. Longẽ ſcreoen vi. ſcbilligẽ. Milta ſcreoen v. ſcbilligben. Mãſpreke. xvi. graet. Hemeliga x. graet. Ayf ſtreuẽ. xvi. graet. Spedelſprig. xxvi. pen. Apel eñ incepta x. graet Bette enõ kelde x. graet ayoer mit en ede to balien. Mos dulgh xxxii. pen. Dio fymel breeck iiii. ſcbillgen thera fyf ſine allerlyc dio bote is vi

Ald waex. da wald wax bot is vi. pen. ſcbilligh

Anda pint. buaſo ooerẽ ſyn tilliga binimt dio bote ia vz merc. Hueerſo en mã truch ſyn machta ſchettẽ wt trnch dat fel dio boet is ii. eiſa bit ne ſe dat bi fora ſpreeka wil. ſo mei bi babba tria ſiinkerf. dio aerſte baet dio ſtaepſyn. dio oer dio wieldſyn. eñ dio tredoe dio fruchtſyn. oeer moet bi fã bitigia tria õbinaẽd moerd. da aegh ma allerlyc to beté. ſo diore ſo en mãſlachta. iefta to ua ſũ õſuara. Buaſo oẽ bi ſine machtũ nipt. eñ bine qualic bãdelet. dio bote is xx. pen. Buamſoma ſlacht. wr ſine machtũ bi ira moede. dio bote is. xxvi. pen. Scal ſleeck

Anda kuntba. Jef bio alſo dulged. iiii ſchillig-
wt oat bio oae beren naet to tancke tienia mei. ſo
is dio bote fioerteenſtebael merck oat wite bio ſelf mit
biere eed. ergbens dera frouwa. dio eergens in dine
buuck iefmaſe oenk altia wil. dio bagiſta eergenſe dioe
bote is niogen einſa. Jefſe bida leſſe lya wil dio bote is
fyfta bael einſa. ſoe ſchilma dis winna mit ene ede. Di
blodis inriin ſaun ſchilligben. Dis nedera ſuolles bote
is. iiii. ſchillengen da lada ſex eden. Huaſo ſiinre ſodena
miſt deer bi mei boren ward ieftma dat bieant iefter een
mā quetb oat bī wr al ſyn lya da tree delē wrlerrē baet
eñ dyn fiaerndeel bibalden. ſo is dio bote. xliii. pōd. ief
ma dat naet bieant ſo ne mei bi meer ōſuara ſo da treede
lē ōra alt eeck mit i eed ſo is dio boet allerlyc xi pōd di
ne fiaerndeel ne mei bi babba want bi naet gerſfallich is
Huaſo orem grypt oē ſyn bals dat di adema bor wt
ner in mey dio bote is x penningben. Huaſo orem on
der ſyn agen ſpyt ōwōdelyc dio bote is xxvi pennīgben.
werſoma een mā ōſchieldich oenfucbt ende balten
oen beften eñ oen beerbeiden dei eñ nacbt ſo ſchil
ma dat beta mit een liuedwōden dat is ii pennīgben min
ſo achteenſtabael einſa iefta toluaſū onſuara
An brāde. bneerſo een mā oē ſii litbez baernd wirt
ſo ſchilmet bi epena metta alſt wydſt is al bida ligera ig
ge allnr meta lyc vii pēnīgen min ſo x einſa. Huaſo o
derē baernt ſo ſchilmet al gaer ō metta bida iggē eñ bida
ſidē ſo is aller meta lyc tribeet iof byt bicāt iof byt naet
bicāt ſo is di oder niet mitta oēbrīg ſo di oder to ōtgon
gē eñ da tredelē aller eeck tribeet. Hwſo een mā of een
wyf baernd wt ō biara lyfmīra iefta mara eñ bit cōpt ſā

ira mode fã haeſt iefta fã haeſt hãd ſo is dio bote tuibeet
wit bit een meta ſo ſchilma bit metta õ dina vei deer bit
lãgiſt is eñ naet õme eñ iſt een ticka brãd ſo bete by vae
maeſta ſo iſt aeck tribeet. Vã bitẽ bwõſo vi mã vine o
derne bit eñ manetich wt ſo ſchil hi dat dulg beta tribeet
bor bit mara ſo mira ſe eñ bã ſcieldich weſſa ſo is vi oõ
nter to õtgõgẽ vis bites eñ ſuaret vat byt babbe deẽ mit
wepẽõ hãd eñ riuchte bota to rekẽ vã vi oder mitta oen
brig. vine byt eñ vine brãd metma mit hi epena vulg by
vera meta eñ ielkirs nen vulg. vine byt eñ vine brãd aeg
ma mit gold to bettẽ wãt hi mei nũmermeer to baegh bet
wda deer õ ſchilma bine al mit goud beta theer aegh vy
frana viii põd toe ferden. theer ſchil by vae xii eden om
tiaen ief hi vine oẽbringh quaen nelle. vat gold toe iaen
om dine brand ende om vine byth.

Veerſo een mã dulgid wt eñ hi vat kalde yrſẽ bin
na hẽ vrecht ſo is vio bote viii põd iefta xvi pono
Nipt hi viii põd ſo ſchilma hẽ deer toe ielda of hi ſterft
Nimpt by xvi pond ſo ſint va bota fol hi wyſd wirt by
lyf itfta daed fanda dulghe hi ſchil oen ſyn friõden ferd
eden ſuara to mãne liif ende to landes legbere.

Alet ſo een mã veth mit tuſſchẽ mit ſaxe mit ſcerpa
wepen eñ mit armburſt vat aegma al tuibeet to be.
Tẽ iewelyc mã aegh ſii bota to delẽ wõ ſii broderẽ tane
ſo lãge ſo bia meẽbodel ſint eñ hi ſyn vi lya gãs haet vat
ſin da twa agen va tueen foten eñ va twa handa.

Alſraef vera frowa op her burſtẽ op her axlũ ief
op her tziakũ vio bote is iiii pẽnigen min oã xviii.
eiſa eñ tuibeet va lada vi edẽ. ief her vi mãtel of britſen
wt. iefta vat gold ſo is vio bote ix einſa eñ tuybeet.

Zpeldranck. als raeck redmōd dio boet is elkerlyck xviii.pōd eñ xxxii.pen .ieff mit ene ede toe en swaren.eñ somlica bota baldet achteenstabael einsa.

An bier werpen Wuaso oze mit bier werpt.onder syn aegen.dio boet xvi.pen.iefta fiouraſū ōſuara. Walt hi dine eop eñ suingt mitta bier.dio bote es.iiii:pen .ieff ta miteenre hand onſuara. Laen to reint. Wuasoe ozem claē to raint.oen syn willa.eñ wr oers oen willa. dio bote is.xvi.pen.ieff wil dat ſuara. dat byt him naet babbe deen.boz to leck ner toe laſtez.eñ nim nirla er de treed eñ siet weer gaer.eñ deer mei set ende seend.

Eff enis mānes bors in een tieder off keppel.iefta ī oen syne stalle.detb aen byt.soe tboermet naet beta. ieff by stande an beer wei oen tzierck wei.of an een āptmānes bisc.so ſchīl biit beta als off biit selm deen bede. eff enis mās bozs dulgz wōt deez bi mit ledez bileit baet ief ta mit tame balt.so ſchil biit beta gelyc ādma bit een mā ſelf due iefta deen veř.fordera ne mot bi nē itaiga meer wita.mer bi mot wel kestigia ō syn scada Jef dat bors dulgz en man.als di bera dat bozs mit tame balt.eñ mit leō bileit baet.so ſcil biit beta iof biit ſelf deen bede bit ne were dattz buta des bera wiitſciip were ſchyn. en ō wr sīi willa rōne Wuaso op oders bīxt sit ī syn willa eñ ī oders ōwilla.so bete bi dē opſedel mit.i.pōd.eñ dē off ſedel mit.i.ora pōd.iefta sexaſū ōſuara an quada fia ioulikes fiaes dulg ſchilma beta deer bit ledich blaept. Wis oxa eñ iculikis scettis born.eñ suyns tuſch.eñ boā eitzel eñ katta biit.ſcilma beta deer bia leech blapet .eñ dis bōō.bit ne se dat biit nachtis due ief alsma ſtapet op bi.ief datmē ſlachtī sine dāne deir bileit so toermet naet

beta fan diſſe ſprecket bya ontwa foe ſchillet dat wſta
ſaun ſynre buren. Dis eya ende iolikes reder ſchertes
bote ende des ſwines ende des bona. eñ dera katta dul
lich mit baelre bote ſchilma dat beta. Jef hia dyn ōwil
la ende dae wā wytſchip dera ſchaedaſtichеed biſwara
willet ſo ſchilmet naet beta. Mōdes byt of hi eer biſcoū
den is als eens twia tria ſo ſchilmet beta lyck ieft oi mī
ſelf oeen bede ende oers naet. Aldus iſt fanda bond bit
ne ſe dat byt dwe als to fara is biſcrioun ſo iſt ſōder bo
te. mer dwaet diſſe binaemda dier oers aet ſoe ſchilmet
beta als forſcrioun ſteet. Supradicta emēda fiūt ſi aīali
a nocuerūt. ſi ledūt aīalia ſicut inferius eſt exp̄ſſū. Naet
ſo des mānes ayn fia oeth dat ſchil bi beta eenbeet ald⁹
Ende oulget bi een dier iefta daeth dyn ſchada half toe
beten eñ ferd berem ner liodē. alſo fyr ſo dio bote mara
naet ſe dan tria pōd ende fioerteen graet. Dit is ſtryd
beſtich ſchet ief ſtrydwōdich ſchet eñ bi forwōnē wt ſoe
ſchil bi beta berē eñ liodē. Jntelligе de puero dolo ca
pace ꝗa pupillo ꝛ furioſo ſ̄bueīt i maleficiis ꝗa facultatē
deliberādi nō habēt quō re⁹ſtitueret ꝙ neſcit quid facit

urbec oeda bweerſo een mā een oeda wrbeck oet
iefta mānes wyf oet ōwillens. Jef byt oēda wyt
eoū wara wil ther bim ōwillens were ſo ſchil byt beta
mit baelre bote. eū neen ferd da lioeden ner da frana

wa brād ief bit comt fā katta fā fāna fā bond fan
knappa iefta fā ōieriga kīdū dattet buis wirth a
baernē eñ ſines bures buis aldeer fā baerne. ſo aegh dat
di bera to betē mit baelr̄ bote deer ſyn knappa dcē baet
hia ne babbe wlerrē da ſex lidē een da twa bādē da twa
aghē ende dae tueen foten. habbet ſe dera een wrlerren

so ne thoermet fora beta.

An huisferd bwaso oē oderȝ huis staet so schil byt beta mit een bala pōd. Beet di reeck wt eñ di wīd in so schil byt beta mit twā pōdē. Staet bi oen doer eñ oen drōpel so schil byt beta mit acht pōdē. Beet by int huis so is di ingōgh eñ di wtgōgh aider twa eynsa.

Tetē oēda porta. bwaso staet oen oers porte soe schilre beta mit een bael pōd. geet bi inoer da porta so schil bi beta mit tuā pōdē staet bi een boerd wt soe

An wrwaldē dio alr mīste tua. is dio bote ii pōd pōd iefta fiowrasū ōsuara. dio mīre iiii pōd. dioe wruald alō nest viii pōd iefta sexasū ōsuara iefti bit bicāt dio maeste wruald dio is gerffallich dat sit daeddellen

Eyschettige. buaso orē oet een weischettige twa cinsa in woldēsera deel in weimbritsera deel twa pōd. Ae ymeringa. bwaso odeȝ een weimerīga oet ȝ en gelsch ī woldēsera deel ī veimbritsera deel een bael pōd A noie dnī amē. Uilli bera eñ welforstaen bo dat pay mēt al byr in westergo eñ in astergo is ghedaē int aerste di freescha schield is xx graet fā starem to gronīgen eñ di grata is fiower scubben iof fyf liowerdra penningen Itē dat pōd is saū graet wr al dat lād bede in aestergo eñ in westgo land. Dat grate pōd is een colēsche pond dat is fiowō schieldē. eñ in da botē bi buita pēnīgen so is dat colēsche pōd xx graet eñ inda birecknada bora alsoe Itȝ di schillīg in westgo lād eñ in aestgo lād is vi graet Aestgo litika schillīgh di is xii. liowdera pēningen dat sit tua graet eñ tueer liowdra pennīgen. Di schilling in da botē bi buita pēningen is een grata. Item dio eynsa inda birecknada botem is xx penningen dat sint ȝ graet

Dyo eynse ida botem bi huita penigen dyo is xx huste pengben xii huite penningen een graet. so is dio einse bi huyte penningen oerbael grata ende tueen huyte penigen. soe sint tria eynsa bi huyta penningen fyf graet.

Item in da fyf delen in woudensera deel in weimbritse ra deel ende in da bēme wr al disse delē. so is dio merck x schillingben dat sint tueer schielden. Item wr liowōde ra deel. oongera deel. oan thema deel. ferwōdera deel. tie tzierckstera deel. eñ ydaerdera deel. in disse sex delen so is dio liuedmerck fiowō schillingen eñ di schilligb is sex graet. Jef bida litika schillingb so is dio merck x schillingben. Ende soe is di schillingb tueer graet. eñ tueer liowōdera pēningben. Dyo schillingb merck is xii. schillingben. so is di schillingb sex graet. Dio penningb merck is viii eynsa ende dio eynse x graet io grate merck is xvi schillingen soe schilma dyn schillingb reckna bi sex graet dat is inda landriucht to reckniē hueer dio merck inda landriucht steet. Dioe liowerdera graet merck is xxix graet een penningb min io grate merck wr al aes tergo land dio is xii schillingben. Dweersoma een man ielt bi alda ieldū. so is dio merck tolef schillingen. io reilmerck is fiardabael schilligb eñ een tuede schillingb

wso een mā slai wt. ida fiif delē i woldēsera deel iefta inda bemme soe sint da ieldē in elka deel xxii merka eñ dio merck is tueer schieldē dat is to gara xliiii schieldē eñ so is di arsta fāg sā disse ieldē xii merck eñ tua eisa. eñ di lettera fāg is ii eisa mi so x merck. Jē di ferd in woldēsera deel ix merck. Jē di ferd ida v delē lxx pōd eñ it sit riuchte ielda i veibritsera deel da ida bēme also ieldē sit xx merka eñ di arsta fāg is xviii merk eñ dii to bi

ſetten mit tilla keſten an dyn eerfnama wa'd.eñ dyn to legien mit reda ield bi eenre tyd ende di lettera fangb is xii.merck dyn to laſten als dio ſeke ſeend is ende di kos keſt is. Item di ferd is in weymbritſera deel ſex merck.

It ſint da'ielden in lyowerdera deel in ferwõde ra deel.in dongera deel in dantbema deel in tie tzierckſtera deel . ende in ydaerdera deel. deel ſint da ielden xxvii merck.ſoe is dio merck xii ſchillingẽ ende di ſchillingb ſex graet.

Item dae litika ielden in diſſe forſcryouna delẽ da ſint xxvii merck. Ende dyo merck is dan toe recknien bi.xxiiii.graet.

It ſint dae ielden in boerndeel dae ſint xv merck ende dioe merck is tween ſchielden Soe ſit da to gara triticb ſchielden.

Hyr eyndighet dat Landriucht der freſena.ende 'al Hyr nei folgeđ.Keiſer.Rodulphus.boeck.

Die alle dinck wol merken die kluſ tho hüüs
En ſtaen hun ſelden

nota

Jt ſint dae riucht. ende di oenbigbin des Keyſers boeck Rodulphs. deer by dede binna boroers. da by da freſe toe farra bi layde. ende ſpreeck aldus datſe ſcolo mit bi beerferd fara om tria tibg. Aller aerſt om dat beiligbe land ief bit ſtoe an beide band. Een oer om dat roeſcbe land ieft bit wolde vander cryſtea band Dat tredo om dat bws bi da rine deer beert to da gueo ſinte martine. Dat fiarde om byara ayn friboome. nellet bya dan diſſe beerferd mit bim naet biſtaeu. ſoe wil biſe fa biara friooe quyt duaen. eñ willetſe dan diſſe fiowertding mit bim oen gaen. bi wil biarem tyenia eñ ſtaedik riuchbt dwaen. omda era dis freeſcba friboomes. deer bia wonen beden inda bou to roem. byda alda tyde. fan des pavs eñ konigdes ieften. bwat biat deer bicrogbe. datſe woden des keiſers natban. eñ aec al mara beren. wat bia moete ſelf riuchbt makia by biara ladis wilker. eñ bi wi ſera lyodena ende dera platena reed. ende dy ſetma ſcil alſoe weſſa dat bi naet ne ſe ſetb. with da ewa. ner vitb dae alda riuchbt. ner to ienſt godes bulde. Jeft eenlioed warf iefta tueer willet ene ſetma makia buta rede dera wiſera ende dera platena. ende dis ladeſ. ſo ſchilmadie ſetbma wit ſprecka. ende ne ſchilma to nene riuct balda Di keyſer Rodulphs ſpreckt aldus alle da riuchbt ende alle da wilkaren eñ alle da ſetbman deer di keyſer Juſtinians bede ſet ende Romuls beo makeo eñ Julius eno Octauians bede byſcreue eñ bybaeo. eñ di keyſer Tbeodoſius efter byſcreef. ende iena riuchbt deer freſen ſint da ſit makeo wt twam riuchbte. deer god moyſi eñ aaro gaf vp da birge to ſynay. Aaro dat gaeſtelik eñ Moyſi

fan dee pau

dat wraldsche ende hy baed bimen datse alda wraldhy riuchta scholdē ende alda iene oeer an goeoe sesta trou na wolden buāt hi selua spreeck buaso dat riucht bilde dat hi bidat hymelryck gena wiloe ende buasoe hit toe brecke dat hi hyae inder bel bisluta wolde als hy dae egipterēoede ida rada see dase syne liodē sradie woldē

It wil ic nv leta staen cū wil ioe nya setma kwo dwaen oeer ic hab ider keysere boecken cū indes paus boecken langbe socht eer ick dine setma toe samē babbe brocht wāt hi in manigba oera koningba boken screuen stond

It is dat aerste datma oyne baldere aeg foerd to fynden anda lioed warue iesta anda bānena sin de om rebelika thing bihala om fyowē thingh Nota ex.c.ex lris de ꝓba.eꝛ. z ex gl̄s. c. c. Cū ꝓtiū iura sī obscura vel victoris et rei ꝓbacōes sūt eque yoonee z eq̄ les ꝓreo ē ferēda sñia z ō actorē ñ i bis casib⁹ i tex scpt̄s q̄a ꝓmciora sī iura ad absoluēd q̄ ad ꝯdānādū ut.d. cap

It is dat aerst fā da fiowerē bweerso een mā leyt oenda lesta eyude baetso hi dā oetb bi fines papa rede so aechma da oenspreeck foerd toe fyndaē Lest tamētū ꝓqno bēs ff.octesta.l. si ps iudicāciū.qñ agitur oe ioffi.testō poci⁹ ꝓ testō ē iudicādū ff.ō ioff test l. si ps

Is dat oder bueerso een mā syn fria bals schil bi radia mit liode lādrincht cū mit oes konigbes oez kenen so schilma bim anda lioed warue syn fria bals to oela al baet hi dae oēspreeck We b vi ff.oe ma ūmis le añpe.ff.oe re iudi.l.int pares ff.oe re iu.l.libertas.ꝛiti q.ii.cū ꝛoēptoꝛ Libtas oīb⁹ rb⁹ fauorabilioꝛ ē i liberali b⁹ cauit pes nuēro si diysc sñic ꝓferūt ꝓ libertate optinz

IJt is dat neo bueerso di fria frse ofte dio fri frie senna willet spsecka anda bänena sinoe. om een aeft dattit britzen se. endoe bia willet bireya mit lioeda landriucht. soe aechma biarem foero toe fynden

Soe schilma dat aeft gaer oela. xx xiii. q. i. si quis accepit vxorem. vñ. Stat testamentū. libertas. cōiugiū. dos Si sunt equales. que producūtur vtz3 by habentur ex. de proba. c. ex lris. de sen et re iu. c. fi. de fi ilt. c. it dil

IJt is dat fiaerde. bueerso faeder. ende een moe der. tyaet tria kynoen. tween soenen. ende een oochter. endoe bara ielderen dā steruet. ende bio dan een mā nipt buta reda beoera broren. soe qnaet dae broren bio habbe ber gued wrschelt. om dat. dat bioet oeen haet. buta biara reed. uw quetb ber mond. bio nab bet naet wrschelt. om dine frya wilker. deer ber ende al la frowen di koningb Kaerl gbaf. ende di koning Ælp wyn efter biserreeff. wätse agē wald lines ende leoena. and ene foermond toe tziesane. truch dat aegbma da fro wen foerd to fynden. ende dae broren wrbek. iefta een soene oeer wise lyoed lowiad ende reoet. ief dae wysa lioed ne cōnet naet wreen wirda. soe schil noch oer fro wa riucht foerd gbaen Equaliter vero succedit. fi lia cum filio in bonis paternis et maternis. in auten. de. bere. abintesta: ve. §. i. insti. de. successo. abintesta in prin insti. de. bere. quali. et diff. §. sui autem. z ncēry bereoes sunt filus filia. Ēn ane foermond to tziesane. Mat monīū ꝑbitur cōsensu viri et mulieris. ex. de spon. et ma c. tue z. c. cum locum. et ubi non est consensus. nec matri monīū. xxx. q. v. aliter. de despon. impuber. c. ubi non est attī sol⁹ cōsensus sufficit ad matimonīū xxvii q. ii. suffic;

Jt ſint dae fiower ſlettelen veeraldy keiſer Rodulphus ſette binna borveus bi ves pawes bingbniſſe. dae twae fallet aen da gaſtelika band .ende da twa oenda wraldſcha band. Jetta ſinter ſex bibalven dae ſwerſtae riucht.dae ſint fonden inder konīgha boeken.iefta ives paues riucht bi ſocht.Da tria fallet oenda gaſtlika bād ende da tria oenda wraldſcha band

Jt is dat aerſte' bweerſo tuer ſyoen to gara ſit tē'ſit:eñ nen kyndē babbz ieft bit alſo falt.te ley ver bives fyandes ſponſt .dat biara ayvera . oerna oen moerd ſlaegbt .mit ſtock iefta mit ſtompa.iefta mit een ſcherpa wepene.ende bia vera veda biſecka willet .ſoe ſchillet biaſe ſikria mit biara baud papa.ende mit tuam frya foegbevē. ende mit biara fiower fachtū. Ænde mit twa ende ſauntiga orkenen binna biara kinne. Ænde diſ ſe maen ſchillet onbewillet weſſa. fan ſōdlika vedem. fan moerdbranve . fan ſchaeckraue . fan nachtraue: fan manſlacdta.fan boervoeme.fan mennevē .dat bi karina feſta ne ſchieldich ſe:brecht him dan ves riuchtes.ſo ſit bia dan ves moerdis alle ſchieldich .nw ſchillet bia den ker fan trim oen gaen .veer him da konigben ſet babbet boevō.hī liawera ſe.datma bem in een fiore wrbarne. dā ma een ſtock nyme eñ ſlema bem a fara itter berta in dat bit tefta itta reggbe wt gongbe.ieftma biarā biara ſyoē binyme:eñ reme dat land eñ lioed .eñ betterie biara ſon da.vooch ſchillaſe ves kouīgbes bā betba mit tuaeñſanti gba ſchillīgbē.eñ dii pēnīgh ſchil alſoe venis ieldis weſ ſa als inda lād gbinſe is. ende ſchil ves paues bā beetba mit tuaeñſantigba pōvem agripſera pēningben dat ſint coelenſcha penningben. ende dat moerd al euen dioere.

Ende dine manſlachta myt ſaun ielden Eñ baetſo bya deer fan lyowat dat ſchil an koniges wara . ne mogen biaet naet ielda. ſo ſchillet da ſibſta beta . habbet ſe kidē te yn da ne ſchellet des naet onn yeta. So ſchellet byaet mitta halſe beta Au ſchillet bya. Pena iſtoꝝ et aliorum malefactoꝝ vi inſti ꝺpub iuꝺi. §. alia deniqꝫ Ban beta nota ꝺe bannis ſoluendis in publicis criminibus p boc vi. ſ. ida lettera keſt Jnda lāde ginſe. Aiꝺ ꝺcorꝺ ſnpra de iure ſynodali tytulo de adulteriis.

DJt iſ dat oꝺ. b weerſoma ꝺii fryafreſa tho bow bodet aen dey. ēde oiin odera en ꝺe oiin tredda Ende by dan naet cōma nel. So aegbma byne ita fyaerda dey to ſekane to ſine bow. mit brāo ēde mit breeck. Jeff by dan ne baet. bor buus ner boff. So aegb bim ſyn greetman . ſiin riucht to dwaē ioa lyuedwarue en ꝺe byne wt oer ferd to lidſane ſiin lyff ende ſyn gueꝺ baet ſoma bym dā deth dat is boetloes. Ende baetſo by dan deth dat is twibeet. Als ieer ēde dey om comt. So aegb bym ſiin greetman toda lyueꝺ waer to layen . bor by beta wil. als by wrberd baet. nel byt dan naet dwaē ſo aegb ſiin gued an koningbes wara. Wil by dan in oer ferd comma . ende beta ꝺeer by britſen baet . ſo aegb dy greetman byne ī oer ferd to nymen oēꝺa opēbera ware al ꝺeer byne wt leyd. Ende ielkirs ī nene ſtoeꝺ Dat oeꝺer is' Nota bic quō quis ꝑſcribitur . Niſi ꝑpter cōtumaciam. Et nō ꝑ debito pecuiario. Etta fiaerda dei to ſekane. Jpſonali actōe oꝫ fieri executō ī rb⁹ ꝺēp nati boc mō ut ꝑmo capiāt mobilia ſi q̄ poſſidet. ſecūdo ī mobilia. tercio ꝑuenitur ad noia ſcꝫ ſuorū ꝺbitoꝝ ꝛ iura ꝛ ad ea q̄ ſcribentur ff. de re iudi. l. a diuo pio. §. inuen

dicione. Et ut lite non testa c quoniã. § fi. Formam & modum ꝓscribẽdi iudicii vide. ō. Ida scheltena riucht ibi Jesma ane mã biiclagbet itta bow and biine wtoer ferd to liidsene. Uerum propter crimen capitale. Et quod fuerit capitale vide ff ō publicꝫ iudic. l i ꝛ secũda. Aldẽte quod ꝓscribitur ꝗs ꝓ crimine publicoꝝ iudicioꝝ capitali ſ. pro. adulterio. homicidio' mordocheo. maleficio. et ſimilibus et nõ pro debito pecuniario L ō peñ l q̃ sẽtẽciam laturus est tpamentũ. hoc nõ tẽatur ut non ꝑus in q̃zpiã capitalem ꝑenã promat seuerãq̃z ſniam q̃ in adulterii uꝫ homicidii uꝫ maleficio crimine aut ſua ꝓfeſſiõe aut certe omniũ qui tormentꝫ uꝫ ĩrrogaciõibꝰ dediti inꝺvnũ cõſpirãtes cõcordãt q̃z rei finẽ ꝙuictꝰ ſit ꝛ ſic ĩ obiecto crimiẽ seu flagicio depẽdẽſꝰ ut vix eciã ipſe ea q̃ ꝑmiſerit negaꝝ ſufficiat. Utꝫ publice ꝓscriptꝰ quocũz caũ occiſꝰ ſecũ dũ ꝓſuetudiez prie fuerit ꝓſoluẽdꝰ ō hoc ſt opi doc uarie

It is dat tredde. bwō ſo di fria freſa een ſoen. bi ſeent. ende deer aen ſlachte wr ſlacht iefta wꝫ da an bare kinde bira wet. iefta moerbrãd deth iefta wr bannena raef fan gaeſtlika lioden. iefta ſchaeck raef iefta biſit mit onriuchta gued. ende bi dan wille fan des keiſers ballem riucht ontfaen. ſo ſchilmet wit ſprec ka ende bim to nene riucht ſtaen bwãt bꝫt ſelf to britſẽ baet ende wrleren. ende ſo moten alle da ien deer wõdet e fõden in alduſdeenra ſõda ende alle da deer naet fri bo ren ſint. eñ alle da iene deer nene fria ſpreeck ne babbet Wit riucht ſette di. konigb kaerl ende di paus leo ende leo baed dit da lioed to balden.

It is dat fiarde. ende dat langſte ende bildma toe riuchte al eer criſtus berthe bwãt bit in alla lãden

ffem hademiche mif dade dat dy ſtuchſ ſchil ſtyõ meſſa ar dat ꝑ ſter meſſa nyꝫ

riucht was dat alle dat folck fri was deer bīna reem bo
ren was bwāt bit bildē da brekera beren eñ da egiptera
ende da beren fā media ende fā babilonia deer weren en
der da bera konig nabugodonosor deer alle beiden was
ende also dedent da iudā da nomēt da romera berē oen
biara vald da noem bit myn bera ber romul⁹ deer da bu
rich makade. eñ numa deer dine pennig beet mūtia ī des
keisers forma. eñ deer bildent. l i. mit grata arbeide. Al
ōt. iustianus quā deer god da nede gaf. bwant bi da alda
riucht ende da langa riucht ende alle da riucht deer toe
sweer eñ to manichfald werē biriuchte eñ kirte ende io
rlef dat alt lādic wilkerren kerre. eñ cortera eñ bische
delikera riucht noeme truch theer we dis lādis ende ner
tichcid dera liodena. Dit riucht bisereuē da koningben
pipwyn eñ di keiser philippus deer naet inda rime vas
Ic wil ick dit riucht in disse rime eñ aeck manegera
to samen briga wātse alle sereuen varen eñ na to samen
brocht. nu wil ick biseriwa eñ sprecka aldus. Hwso dy
fria fresa dis iōdis wt geet. eft sōna schyn. eñ eer sonna
op gōgh. eñ to enis āderis buses geet eñ dat ī breckt. eñ
deer i crupt wt bi dā in da bole bigisen so baet bi mitter
ismuge syn fria bals wleren eñ naet fora to biseken dan
itta liodwaro. aldeer bi syn riucht ōt faen sebil ief bi in
dae bole slain wt. soc is syn bals wleren. Jef bi an dae
flechtiga foet eñ mit fatiēō bnte bigisē vt also dēē riucht
Wilkeren eñ setma deer iwe lāde. eñ iwe lioden nette se
ief dat di ōruchta to brecka vil mit nacht dedī. ief bi dā
bi gisē wt so is fā fria bals vlerē. ief byt to suide maket
deis also dēē riucht. bit ne se dat byt om bōger iefta om
opēbere secka owe. so baet bi syn fria bals naet wleren.

Doch ſchil biit itta riucht aerſt biſeka. wilma bim dan nen riucht duaen. ſoe moet bi da mãne dine ſcade duaen aider deys iefta nachtis. ielkirs emalle elena deda deer twiiflic ſint da ſchilma itta riucht biſeka: Jefter een munter in ſire mũthe bigripẽ wirt mit fade eñ mit falſe hede. deer bi deen habbe bina ſire mũta. ſo ſcilma bi op da ſtaepele ſiin hand aef ſlaen. eñ ieft byt feert in een oe ra lãd iefta to een haed merkade. eñ bi dan bifiſen wirt is bit dan binna da coelſcha põd. ſoe ſchilma bi da fora hand of ſlaen. ief bit is een coelſdke põd. iefta dera bup pa ſoe is di hals wrlern. is bit toe ſnide ende buppa diſ ſe bannẽ ſoe meet bi dine ketel ontfane. Jefter een ſchreeder bifinſen wirth mitta wrbannena weepen aen ſine ſchaete. iefta aen ſine ſerene. iefta an ſine bigerdele. deer bi bicoren baet. is bit bina da coelſcha pond. ſo ſcil ma byne ſine fornſta tua lid of nima. ſind bit tua coelſca pond. iefta meer. ſoe ſchilma bim dac ſioẽ bi nyma. boe byt naet meer ne dwe: ieff boe byt nene man lerre: wãt bit aller aerſt wrbaeden bede di koningh Numa want byne mũthia beet. ende aldeer efter wrbaeden bit beide Julius ende Octauian⁹ ende roẽſcha beran beida bede na konigben ende deer criſten weren. alſo dede byt mit daedlica gome. di goede ſinte peter deer ti rome was di forma paus. alſo habbet dit foer deen. bede konigbẽ eñ biſcoppen. wãt diſſe tua tigb ī aydera riucht wrbaden ſint. Jeff diſſe tueen maen ayder fan ſine aemthe gheet: nioegen ſtapẽ. eñ comt dã weð gaen. eñſpreet dan biaſe ðra deda ðſcieldich ſo ſcillet biaſe ſikria mit riucht a lãd riucht mit vi edẽ eñ mit faũ orkenẽ eñ mit alſo deã riucht alſma deer to ſet. bit ne ſe dat bia eer ſe biſcboldẽ een eñ

oerſta.ende treoda ſtōd .So ne mei him dat riucht naet
helpa eāhiara goed ſchil oen koniges wara . Jeff en
mā hibala een mūther bigiſē wt op een tolnade merked
mit fade eñ falſchede.eñ hyt dā tiucht to ene muntbere .
iefta ielkirs to ene māne. willet hia iechta.iefta dat hiſe
wrwīna moege mit riuchta lādriuchte .ſoe ſchillet hya
hia beta mei hiſe dan naet iechtane brīgā.mit riuchte eñ
mit orkēſcyp. ſoe ſchil hi ſelf ſcieldich bliwa. Hwſo
ma een mā eft ſōne ſedele eñ eer ſōne op gōge ti enis āde
ris buſe comt.mit ſānade ſyōē.ende mit weepnaō bano
haetſo hi oeer in oeth.dat is tuibeet.ende batſoma oeer
wt deth dat is boetloes eñ freedloes. Jef hia fāda bu
ſe cōmet mitta guede.eñ hia dan bigēſen wirdet.endma
hiarē aet deth.ſo iſt boetloes . wāt hia ſcackra werē we
ren ende babbz wrlern dat hoff. wāt alle ſcaekraef ende
alle nacht raeff di paus wrbeoen haet

Jt is dat fyfte.hweerſoma dine fria freſa wrwīna
ſchil.dat ſchil weſſa om fyftting .ieff hiaet oeer toe,
tiaeo. Hat aerſt is om moerd eñ om moerdbrād. ief hia
bigbiſen wirdet. Hat oeer is om een ſcaekraef Hat td
de is om tiefta . Hat fiarde is om faed. Hat fyfte is om
ſtreeo.dit ordel mogē biboda eñ dwaē tre riuchterē Eñ
da ſcillz fuerē babba āda hagiſta lioedware eñ lyc baeg
So mey dio deoe ane ſtal babba eñ naet beel bliwa boz
fan enē noch fā tuā .bit ne ſe dat bi ine ander oeda bygri
pen babbe.iefta bym to ſaynt ſe . Jelkirs om nen thing
meima oiin frya freſa wrwinna deez gonge oen ſiin lyf
iefta oē ſyn gueo .Bit ne ſe dat by oeer comme mytwil
ker oen oa lyuedware iefta an bānena thinge iefta anoa
bannena ſynde dat moet babba een ſtal Hirth by dā

an da minra riucht tree dagben bitinget. foe febftmet hē
itb fiire gae tzierka keda eer binc itta lioed vare wtiogz

Jt is dat sexte. bwso een mā nimpt een frowa
ende bi deer kiden bitiucht ief di man dan sterft
eer da kinden ierich sint. Soe aegh syn broder
iefta syn broders soen. da bischirmense an da guede en
an da kynden ende ander frouwa. dat him ymmen owe
wald iefta onriucht ont dae kynden ierich sint bit ne se
dat dio frouwe ene oderne man nime. Soe aegh hy dis
mondschettes fan dera frouwa een colensche pond also
fyr soe hy riucht mond habbe wessen der frouwa. ende
der kyndena. Haet hi dan der frouwa ende der kindena
een wrra der biara guedis vessen ende dat openbere se.
so is hi een baelmōd. also fyr so bit hi pwat se mit riuch
ta lādriuchte. Jef di mōd da kinden to bosta iouteer bia
to biara ierem commen sint. buta rede der moder soe ne
mei dio dede naet staen want bit di keyser wrbede haet
alle needmonda. Jef bit dioe moder deth buta reed dis
mondis. so aegh dio dede eft naet to staen. want him di
keyser dae mondschip toe deeld haet. Aldeer om aegh
neen frow neen deda toe dwaen buta ber māne bioe ne
mei her wina ner forliesa. Da frowen agben da bibode
der kiden ende dis guedis. bit ne se dat biaet wliese mit
trim tigem. Dat aerste is als bia ene oderne man nimet
so ist wlerren bit ne se dat bioet biburgie. da kynden al
so gned weer toe iouwen als bioet ontfucht. so mei bio
foerd inder boda bliuwa. al ont dae kynden ierich sint
Dat oder is ief bio dera kyndena eer we wrbrinckt bu
ta rede dis mondis. soe baet biose eefta wrloren. Dat
redde is. ief biose in een claestera brigba wil. so ne aegs

Hay monsyr dent
wesey & frowen

bia neē abbet to ōkaē eer bia ierich ſit ick dat eerwe wi
brocht is mit claſter ferd iefta mit kape als bia ierich ſint
ſo fee bia oē biara ain eerue. mit lioda lādꝛuchte. oeer
bī oikonigh kaerl ioe. wāt alle needmōdē fan onieriga
kinden buta reed dis mōdis. ende dera bibield dat baet
di paeus ende di keyſer wrbeden. So aegh ſyn bro-
der iefta ſyn broders ſoen. Inſtit. de legi ag tutela. §. i.
C. c. Hodie uero nouo iure auctenticoꝝ agnati ſimul et
cognati ⁊ ꝓximior gradu prefertur in tutela ſicut in ſuc
ceſſione in auē de ſucceſſ. que ab inteſtat. deferūtur. §. ex
bis. ff. legi tute. l. ſi plures et. l. ſi relinquero et. Inſti. de
capi diminui. §. ulti. in glo. Emen ende eefter ſuſterlī
ghen fander moder ſida ſint alſoe nei toe dae mondſcip
onierigha kindena. ſoe dae feorien ende dae ſuſterlingē
fandes faders ſida. Ju re auctenticoꝝ ut ō ꝓxima gloſa
Dit is dat aerſte als ane oderne man. C. quando muli
er tutele officio fungi poteſt. l. ii. et in auctentica ſaēmē
tum ibi poſita et in auctentico de nupci. §. ſi autem tute
lam collatione. iiii. Dit ne ſe dat biaet biburgie. No
ta anteq̄ mater admittitur ad tutelā puerorū debet pri
mo corā iudice obligaꝛ ꝛs ſuas ⁊ renūciare ſenatuſconſ.
velliano ⁊ abdicare ſcdās nupcias ut in auē ūde ſine ꝓbi
bitōe mris. §. fi. col. vii. ⁊ ſi ſecūdas nupcias cōtraxerit
añq̄ pecierit tutorē filiis dari ⁊ aūq̄ rōem tutele ⁊ totū
q̄d inde dꝫ reddiderit non ſolū bona matris ſed uitrici
ſē filiis obligata. aliis penis abiectis in auē de nupc. §. ſi
aūt tutelā ⁊ dꝫ mater ꝓpelli ut rationem tutele reddat et
q̄d iuentū fuerit eā debere integre ꝓſoluat ut ibi. Soe
mei bio foerd inder bode. Sed non in tutela quia alius
dabit tutor pupill' a iudice ut ī auē de nup. §. ſi aūt in fi.

Dat tredde is ieff byose dan inden claester bringhe
De iure canonico mr̄ potest offerre filiuz r̄ligioni in
puberē xx q i c ii z q ii c i. idem in tutoribus cū eqpntuz
in pntibus xx q ii puella

Hyt sint da riucht spreckt dy keyser roliff deer
bi lāge badde socht. myt grata arbeide eer ickse
to gadera brocht beida fā da krekēa berē. Ende
sanda dyonistera beran deerse scryoun badden. Ende
da beran san egpitera lande. Da noment da beran san
media ende makadē se alto māichfald. Deer efter nomē
se da berē san babylonia. Dāt bit dii konīgh alto stoer
de al ōt bit da berē fā atbēra lād toe gader weder broch
ten mit grata arbeyde. Al deer efter nomēt da beran san
lacedemera lande boder biiase gettē. ner naet se sie kyr-
tē vātse da iudē aerst screuē baddē. Eft disse berā. nomē
se da berē fā roem. da twee berā romul⁹ ēn numa di ena
da bnrich makade. ende dy oder da ruichtsette. Da da
berē werē daed. da wordēda riucht wandeled. da stodt
manich schonē dach. Al ōt bit iuli⁹ ēn octauian⁹ bycron
gē myt crefte. dat bya diine mena feid fā pardlād broch
tē to roem idat boff. Aldeer om schoepma bine dine nia
nama omda teyken deer aldeer schiiden ende bietē bym
augustus. Aant tween koningen baddent begonnen to
scriwen. da dii daed quam ende da beran beyde nam. da
waes de leyder dat arbeyd ondaen. Al ont bith dy
Keyser. Theodosius naem. Ende dat arbeyd ffol-
brochte deer neen man eer ne mochte. al ont bit to. iusti
anus quam deerma grata dueged san foernā syn riucht
bi kirthe. ende mit duegbed gettbe. Aldus bise bliu
wa leet al ontse. kaerl noem deer ioe di fridoē fan coem

Deer eer ſonder eɹem weɹeu onder alle mannes fotem want ioe dy dyuel dyne raed ghaef dat y mit wilker al deeɹ toe comen dat y dine aynooem nomen. ith dis nor ſche koningbes band. al ſonder band. want ioe di aerſta koningh by ſyne tyoem al fry oeeld beede. wantet ioen alderen mit dumheit wrloɹen heden. aldeer vm ſchillet hia ſoder twiuel. da helle bowa mitta dyuel. Dit ſtoed dy leyder manyghen ſchoenen dach. al ont ioe goo ſyne ghade ghaf. ſinte Willibrord bi iwſante. boe hi ioe dat leerde. dat y fanda nordſca diuelen keerde. dine raed by mit io noē: datti toda roēſcha heɹē coem. eñ iowen tins eube tiende: datſe ioe biſchyrmden fan des nordſcha ko ningdɔs handen. dis tiende waerd ſonderlyke ontfaen. wāt y warē eer fri boɹē heran. wāt ioe di aerſte konigh eft dae floede. fri oeeld hadoe. eñ iēna fri ioun hede aſya lād. al ont y mit rede in europa comē. aldeer y dyne ayn oem nomē. al ont ioe goo ſine naede gaf. dat y da heer ferd foerē in dat roemſche lād. eñ dae burich wōnen toe iwerhād. ende dyne heidene daed ſloghē. deerda burich hera n weɹē to roē. al deerom coem y mitta oeroele toe dae fridoeme: deeɹ di leider langhe was wrloeɹen

Ic wil ick ioe dit laeta ſtaen. ende wil ioe nv le ta foerſtaen. boe da alda riuct waren daen. wāt ſe da iudan. ende dae greken aerſt bigonnen. dae ioeden ſcɹeuenſe fā hermoyſes boecken. eñ da greken fan hiara wyſoeme. ende fan iudaeſche ſcrifte. ende da heran fan egiptera land: dae greken dat hiaſe bynoemen. ende aec maeckaden toe riuchte. hwatſoe hiarem nette tuchtbe. wantſe dat byſcɹeuen anda dyoniſtra. ieftſe oede enich man oenriucht. datſeet oendae dyoeniſtra byſoechtbe.

Nv wil ic ioe disse fiower tingb bi tioda oeer ick ioe om bovet bab Dat arste om dat beiligbe lād tover selua beerferd schil y belpe duaē. truch da eera des biēlscha faders. wāt byt io wal lania mei war like. di konīgb fā bimelrik. wāt bi dat selue lād kaes da bi byr nedir an disse wrald cōmen was. wāt bi ons alle leesde sōver tui wel fāda belseda diuel. ief ēmen dit land wold wīnen fāda crystēa bād. so moetewi oeer vm alle sīua voed. eñ lesa ws uter fiādes noet wāt bit is warlik onsis saōs eerue. an biēlrik Dat oder īs om dat roēscbe ryck. ief bit wold fāō crystēa bād. eñ selscbipia with da beidēa bād. bi rede eñ bifalscbed oera quade roēra. wāt bit beidor also fallē is al eer. so sel y een beerfō fara mit ta paus eñ keisere. wāt bia sin twarē iwe riuchte beren nelli disse beerfō naet mit bi duaē so mei io di paus bi'la ta dī eniga wei oeer tida biēlryc leit. eñ y scil' aec also wal fara ōda era. oeer io dā wōet oeen. īda roēscha lād da io di frivoē ioun ward Dit is dat. iii. vm dat bws bi da rīe. ief dat enich lādis bera wold oēfaē. iefta sire martine wold ōriuct duaē so moetti oeer foer staē. mit crefliker bād. wāt bi da sloetelen scert toe iwer sicle in dat paed tida lesta ordele. Dit is dt fiaro. oeer ioe selue to beert. enoe y oen gbaē schiliet. ief y itb gode willet bab ba dat bimelsche laen. eñ da ewigba crona ontfaen. soe moetti strida with da nordseba band. ende mitta suoer na band om iwe ain land. enoe om iwe frivoem want. Y noemen diine frivoeme aller aerst. dae noe wtera archa coem. wāt J sint san koningbes slachte wt boeren. san Sem. oeer di aerste koningb waes efter di floeoe: oeer dis wrald enich kaes. want by ioe allen. fri wessa beet.

Da dionisstra bituongben fyfteen crona bogbe. oeerma droegbe efter egipto mit folla loue. wāt dioe falsche mit the i egipto worbaedē waerd aller aerst. Al byr efter na ment dae beran fan media. dit riucht an biara wald. en: oe makaoensе al toe manichfald. neida ebrewisscha stoē wantze alle nacht oedē wrbeoen beoen ende alle beioē weren: ooch se dat toe riuchte bilden. endē ielkirs litick bifinghē. Dis wald stoe naet langbe an biara band. al byr efter soe noment dae beran fan babilonia. ende riub tensе bibalsum allerlikum aermen ende rikem. buaso da folke wilde onriucht duaen. dam oeedma dat boefd off slaen. want alle schaeckraef. ende moerdeda wrbaeden beeden. ende se dat riucht feste biloen. al out di selue ko ningb coem. oeerse alle wei noem. Al byr efter noemen disse wald oen biara band. dae beranfan atbenera land. ende maekaden dae riucht weeder: oeer di koningb fan babilonia badde toe britsen. want biase weinten oenda latinscha tongba. boese nene beiden to breeka nemocb tē. wātse dae riucht setten aerst. buasoe mit tiefte woer oe bigbinsen. datma bim syn riucht oede. disse beranloe bilden dit riucht mit eeren. al ont bit dae laceoomera be ran noemen an biara banden. want biaet bilden mit scā den. want biase booder ne getten. ner toe nener dueged setten. want biase alsoe leten staen. ontse dae roemeren noemen aen byara banden. oeerse ioe fan commen sint. wantse dae roemera beran getten. ende setten. ende kir ten. ende aeck soe bandense. ende bischirmdense: by dae balse. dathia emmen toe breeke. wantse aldeer worden gbaederet. ende aldeer scillet bia warda toe britsen. eer dae iongbista oei.

Nw horet bo haeg hyt io bifeel. bi fynre crona. eñ bi iv hymelryck fcoē Dit ſtode manich ſconē dach al ont ioe di diucl daer to brochte. mit fynre falſcheid eñ mit iwer dwombeit. dat y deer toe kamē dat y die a yndoē noemen fan des norſche konigbes handē. ende dedin al mit ſcan den dat ne ſtoed meer dā een balf iaer dat y ioene riuchtē ſloegben daed. ende brochten ſyner frowe in gratē need eñ y iwe friodē wedē noemen. al deer efter ſtoet manich ſcoenen dach. ont bit mit dwombeet bloren waerd. want J. alle beydē wordē. eñ mit riuchte des dwels knechtē wāt ioe di konigb al deer toe tuāgb. eñ al deer efter toe maich arbeide. eñ dedi manigdē leide. dit arbeit was to gract. neen man can ioe waerlike ſeggen dat. thi leider manigbē ſconen dach. al ont. J. to rome quaēn. ende yt fā Kaerl hādē weedē naemē. wāt bit ioe dy paws byfeel dat y bilde iwe fridoē ful waerike. byda bagba byēlryk

Jt leta wi ny ſtaē. eñ wil ioe mine fyf ſeidban kōdich duaen Dat acrſte dat ic wrbanne alle mūtba an iwe lād. bibala da ſeluirna. wāt bit dio baegeſte is da bā ic io to baldene. Jck wrbanne alle indyckē. ende alle dāmen wr een dyep. ende wr bānena farā thi da kertbone. iefta to da tolnade merkaden. iefta to da ſyle deer dat wettē wt rēne ſchil Da indyckē ieffe macked ſin buta reed wiſera liodena ende des lādis. eñ dera papena ende platena eñ by dā birawie da ſe burich dis wirkis. ſone moet by nact ſtaen bliwa. Jck wrbāne dat da burich ymmer dytze iefte dele dattz ſaltē wetter in gōge. buaſo dat detdi ſchil beta mit trī coliſca pōdem Jck wrbāne dattē nēmen baetie da beerſtreta. deer gaed truch dat lād. iefte to een tolnade merkade. ofta toe enis

godes buſe. Hwaſo byr wald oeu oet. di ſchilt beta mit een coelſcha pōd Ic wrbāne alle needmōdē fā onieri ga kynoen. buta rede oes mūdis ende oer bera Ic wr banne dat oeer immen aen iēna lande myn riucht nyme. mit walo. iefta mit falſcha rede. iefta mit beoe. iefta mit eape Oer bit ſchillet weſſa da iene oeer wiſe lioeoe en de plaren in ſetter bireoe oes landis. eñ da ſchillet weſſa buta alſo oena oeoen. als ick buppa biſcrioun babbe. ief bia meima wit ſprecka Ick wrbanne kerck ferd. bof ferd. ſoene ferd Hwaſo oera tryа enich inbrect. ſo ſchil bi beta oyne ferd mit ſex coelſcha pōoem eñ triin bocta Hwaſo i een bws onō een binē an nachta. ſtolkēs daeo ſlacht eñ bi ſyn riucht naet wrlerren baet. ſoe is di ferd ſex colinſche pond eñ twi beet Ick wrbāne alle falſc ka wilkarē. oeer dat neſte lyf onter wia willet. want di wilker ſeit with da ewa. ende with dat alda riucht. eñ with goues bulde. wāt dat neſte lyf dat eer we aegh. ſoe fyr ſo bi fri borē ſee. ende byt naet wrlerē bact. mit trī thigē. mit mordbrād. mit manſlachta. mit falſka wreeo an lyff iefta an guede. eñ dat openbeer ſe ſoe baet bi ſyn

A wil ick dit lata bliwa. eñ nel riucht wrlern io naet meer ſcriwa. Hoch wil ick io tigh bibāna Huāt alle da riucht ende alle wilkaren oeer iwe lād net te ſint. ſo fyr ſo ſe wit da ewa naet na ſe ſeth. ende iwe fridom ende mene rede eñ mene frede. eñ mene beerfero mit iwe ſaun ſelādē. om iwe fridoem. dat byfalle ick ioe to baldane bi iwe halſe. ende bi dae himelrike. eñ bi ion re ſiele. ende bida leſta ordele Hwancer I ane bera wr io tzieſe. iwe himelryck I wrlieſe. Ick wrbiede io dat I eniga lādis bera iowe tins. eñ tienda. mer da riudbta

.m i

hof ſchieldā. ēnda iēne deer dat konīges teikē mit hi brȳ
ge. Al hyr eeft wrbiede alle konigē eñ alle lādis beren
dat iu īmen wald iefta ōriucht dwe an iwe fridoē huaſo
bit io det buta iuwe ſchield ſo haet hi ſii haud wlerren
with da roēſcha berē. Nu wil ic io iouwa een traeſt
eñ een helpa ſo fyr ſo y deer om bidde to almania dat ko
nigbryck. Nu wil ic fā io ſchceda di rika god biboed
ons bedem. da freſē nomē orlef eñ forē an biara hof eñ di
keiſer en twara deer was een fri borē bera dit was īda
tredda hōderſta ieer. an ſinte iobānes dei to midda ſome
ra efter kaerle deer freſē dine fridoem io da diſſe riucht
worden maked. eñ diſſe bādiefta wt ioun

Nu wil ic io tria tingh cōdich duaen deer io di ko
nīgh to falē haet condich daen deer melchiſedech
was naemd. nu wil ic corta diſſe diehta eñ diſſe tingh hi
riuchta. Dit is dat aerſte. Hueer ſo di fria freſa is eens
mit falſcheed bifaen ſo moet hyt twiſchet weder iouwa
eñ een ballef coliſcha pōd to frede bāne. aldus is dat aer
ſte daē. Dat oder. hueerſo di mā mit falſcheed wt bifaē
ſo moet hi ſex grata pōd iaen eñ biara fridō weder nima
eñ iiii coliſcha pōd toe frede banne duaen. Aldus is dat
tredde da orem lyc. eñ ſinta nede deer ioe di konigh fan
cherub haet cōdich daen dit moten alle freſē ōtfaen deer
ſint fri borē iefta fri ſpreke babbet ōtfaen. dit is om dat
konīghlike ſlachte daen ende om dae ienne deer conath
da riuchte wrſtaen. Alle diſſe ban deer in diſſe boke ſint
biſcreuē da ſchillet weſſa bida grata pōde dat pōd ſchil
weſſa bi xx ſchillīgē dach ſchillet freſen nedena nyeta.

Aldus ſpreec di keyſer philippus eñ di. Konick
theodericus ende di paeus. alexander ende ſpre

ken fanda wirden veer bya fan vae guede: Sinte peter beerden ende seiden vat vio wird scholde vat riucht op nima al tida bibala om fyf bischedelika ting. Dit is dat aerste. Hueerso een man iefta een frowe leit an lesta ein de baetsoma biarem to aeschet ende sprecket bia vanne dat bit wrgolden se dat wd moet staen. ende baetso bia sprecket dat moet babba ane stal. al is bit naet redelike daē so moet bit da wird neder slaē wāt byr steet scrioū fan inda lesta dei schil god riuchta da beemlika tingb dera liodena ende openberia da tochten der berten. In ultimo die iudicy iudicabit deus occulta hominū z maifestabit cogitationes cordium. Dat oder is. Hueer so een man ende een frouwe dwaet een trouwa nyster neē mā ouer. willet bya dan bisecka soe ontgongbse mit byara sexterband dat riuebt moet da wird neder slaen mer babbet deer wr wessen tueen man soe moet bit staen. want deer steet fan scrioun inda ewangelio. Tueer mensche tiuech of tree is weer. In lege mea scriptum est quod duorum hominum stat omne uerbum want. fan der falsck beed steet scrioun aldus. Fulla sonderen schillet op staē inder oprisenisse der daden ende des ordels ende gbaen fan pina to pinen. Multi peccatores resurgunt in resurrexione indicy z ibunt de supplicio ad supplicium. Dat tredde is. hueerso een man faert in een oer land iefta in een oer kerspel ende bi een tingb nimt. ende feertet mit bim iefta dattet bim ioun wirtb. endma bim dan eefter comt ende mitta guede bifuebt. ende tiuebt byt dan op een orem so mey byt ontgaen mit siner sexterband. Al ist naet redelike deen. doch soe mey dit riuebt da wird neder slaen. bwant inder koninga bueckē scrioun steet

Dy konigh fan babilonia eñ syne forstē eñ syn folck. cō
men ende seldē da weerheed to fara dat ansicht oes wr
ste riuchters. eñ bi iaraden yocle afgoden. Ende baeden
oen da goldena sela oeer dy konigh serh heed. oeer om
foerderf di konigh eñ syn folck fā honger. eñ goo bidek
te syn ansicht fan himen. wātse qualibe wrochten. Rex
babilonie ⁊ pncipes ⁊ popul⁹ eius venerūt et vēdiderūt
veritatē añ facies sūmi iudicis. ⁊ cupierūt praua iudicia
yoolox. ⁊ adorauerūt statuā auream quā pstituerat rex
ppterea sine racione. rex ⁊ pncipes eius perierūt fame.
et deus absondit faciē suā ab ocul' cox'q̄a male egerūt.

Dat fiarde is. hweerso een man eñ een frowe duact
to gara cleppen. iefta dio frowe spreckt dat hio see mit
ene kinda. ioff di man hiseckt dis manda. so ontgonge hi
mit siner seluer sexter hand. ioff hi iecht dis manda. soe
wite dio frow da stonda mit herre sexta hand. eñ di mā
di nime dat kyud. allinna wāt hiit self alsoe meende
Dit sint da fyf riucht spreeck di keiser Frederick oeer
da wird schillz neder slaen. elkers om alle ting oeer rde
lic sit moet dio wird foerdgaē. Alsso moetī alle d.e ieen
oeer riucht wrstaeo ende willz ōfaen. konet hiase nact
wrstaē also motē hia thene mā faen: aeck so moter neen
mā fāda riucht gaen. sōoer orlef. wāt oeer steet scrioun
wesset ōōdenich iēna wrstē Obe. ppositz vris Eñ ioer
koniga bokē steet scrioū dat dat folc gigh to h samuel eñ
seidē dat hi himē i konig io deer'hia mochtē rdelic ōō lib
ba. eñ di konig scolde vessa also deē dat hi kude riucht v
staē aec ne schil hi hi ā nen arbeid hisuera. eñ nen ōriuch
tes pligia. samuel spreec weō tida folke hi wolde hi dat
riucht hiscriwa eñ iaē deer hia rdelick ōder libba mocht

Aer fula oes folkis en wolden him naet hera ende fei den ſeth ws en konig oeer ws biriucht. Samuel ſpreck weder ellick gōgh in. ſyn hws Plures aūt noluerūt audire vocem eius ſed dixerūt. cōſtitue nobis regem. ꝛc. Aldus mogben bit alle lioed wrſtaen. oeer riucht villet onfaen. ioff him enich thingh comt to. oeer ma fieldē wr nimt. eñ ne conet biaet wrſtaen. ſo ſchillet bia nei biara pſters rede gaē. willet bia rdelike libba wāt dio riucht firdicheed wrſteert da oriuchtfirdicheed wāt i ws hera paſſia leſtma dat herodes god wrſmaide eñ god ſpreec to pilatus. Ic bin di wei oer wird. ende liand. En ō py latus wrſmaide god mit oriucht ordel oeer ō wrdei f bi eñ alle oriuchta riuchteren mit him in euelick in lika ſec kū Et legit in paſſiōe dni Sprenit eū herodes cū exerci tu ſuo. Et ecia pilatus ad eū ait. Quid ē veritas. Et do minus ad eū Ego ſū via. veritas. ꝛ vita. ꝛ tamen ſpreuit eū iuſto iudicō, pterea ipe perit ꝛ oēs iuſti iudices cū illo in etnū. ꝛ cū vna racōe. Jefter enich landis hera. iof enich riuchter. oeth een naētick oriucht. ende bit biprou uet wt openbeer. di baet ſyn riucht wrleren. ende ſyn era. ſo ne thoerma hem naet meer toe riucht ſtaen. wāt i oer appoſtela buecken ſcrioun ſteet. Pilatus is wt gin ſen fā ſine tingbſtoel. eñ gingh nei yoele oroelē ter hellē ende nimermeer weer to cōmen' Ande in act. appoost. Egreſſus ē pilatus ō ptorio ſuo poſt praua iudicia. ꝛc. Alſo wel ſo ſchil di ien om ſiaen buā byt riucht iou. bor bt aet rdelic libbe. nel bi naet redelick libba. ſo moet byt riucht en orē iaen. ſo ne baet bi oeer nen ſchield fā. wāt oeer ſteet ſcrioū di quada redir eñ di quaeda oedir ſchil let mit liker pina pinigz wirda. Cōſeciētes ꝛagētes. ꝛc.

Hyr biginnet da mercked riucht.

DIt is riucht.dat di ſchelta moet tingia eñ tigh halda.to alle merckadū deerma wtfirdich oen is .hwanneer ſo hi wil. dat off nima hor feſta ner fira.om huis om hwſtedē.om hoedel.om lawa.ō tief ta.om falſcha wichta.om falſcha ielna om onriuchta tol na.om faed om ſcreed.om falſchene brād ō moerdbrand eñ om alle tigh.deer da mercked to heert. mer ō nen eef we deer in,dine mercked heert.eñ hīna der hēmeric leyt dat ſcilma riuchta als hit to lādriuchte heert.

Waſo een hws an ene mercket ſelt en ō hi dine ſteed bihalt eñ di caper dine ſedel foerd bitigz cortera iefta lāgera ſo ſelma dat biſetta oenda bānena tinge ho lāge hiara eental were ief di ſeller moet dine caper of ſuara huā ieer hi wil mit alle riucht

Ef een merked mā een ſteed heert eñ hi deer alſo lāge op ſit.dat hi queth dat hine caped habbe . eñ di ora biſeckt brect di capere dis aefte tiges ſo aeg di ora dat fri eñ tri ra ieer heer ſōder eed.alſo fyr ſoe biſe aſchia wil eñ als hit ald? biradet wt ſo aegh di ſchelta fyf ſchillig

DAt is riucht dat om huis ſtedē wita ſchillet ſaū ſynre buren . ende tween ſchepenen al ſoe fyr ſo hia ayn ſtedē habbe ander buirſchip hor hit caep ſe ſoe heerd weſ.eñ dat ſchilma oēda tige op brige

DAt is riucht deer mit falſcher meta oenda mer ked bigripen wirt iefta an onriuchter wichta bueer oen ſo hit is ōriuchtelike deen ſo aegh hi om dat ōriucht da ſchelta xxi ſchillingē to iou wanc alſo fyr ſoe een ſcheppena ende tueer trowe buren bitiugha wille eñ in dine merked a's hit wilkared is.ſo is oi wil

ker alsoe graet als bine dae liued mitta schelta enigbiet
Om wanmeta saun schillingy da schelta .ende tida mer
ked riucht als bit wilkared is.

AS bieres wämeta buaso drickt lessa so mara so
ne thoer bi dat naet ielda also fyr so bit binna da
bierbuse eniged se eñ mit riuchte bifulged so aeg di schel
ta tueer schilligē dis bänes eñ di merked syn riucht alset
wilkared is.spreckt bi buta buus om wämeta .soe is di
tapper nier mit ene eed to ötgaē dāma mit eniga riucht
se to wr winē. Om da ielna is dat selue riucht.
Ef een mā mit fade eñ mit scredane biginsen wt deer in
dine merked beert Nimptma dine fader onder hammer
ende onder tāga. Jefta dine screder öder dera schera tef
ta onder sine falscha onder ke soe ne beert deer fordera
ncē riucht to.dāma bim da fordera bād of slee wirth bit
folbrocht mit riucht so aeg di schelta dat gued to bisitta
ne to beerna bād eñ da treftiga weder to delane eñ deer
aegh di aesga bim een ferd oen to delane also fyr so byt
wille suara tueen trowa schepenē dat bi riuchtelyc ont
finsen se. Uirter een munter buta der smitte mit fade bi
gripen soe moet bi riuchtes bruka toe ene swird kempa
Om dine scredere also.

AS lauwa deer inda merked lauwiget wirdet
Soe aegh di eerfnama dine schetta to da buus
to baliane dat bi bim riuchtes helpe det hy dat
naet ende di schelta dat wraeschie om dat bodel .so aeg
bi sine bänere toda fordel to seynden datma bim a fara
wt achtie fyff schillingben wätse bit bim an raef halder
Au aegh di schelta dis fyarda deys thi dae fordele to
commen eñ sines riuchtes te monien werwet büse bim

So aegh di aesga to delen dat hi in fare. ende mit synre
fora hand syn riucht wt achtia schil. wert hi immen mit
wald. di aech to iowane .ii. pōd

Nympt dy tolner ōriuchte tollē .eñ him tre schepnē
bitingia willet so aegh di schelta. foer alle da deer
hi tollē wr laet fāda fordele fyf schillīgē. dat schil di tol
ner iowa. iefta mit riucht wara mit ene swird kēpa. ief

Jt is riucht. om ta di aesga deelt hi .xii. eoen
moerdbrād anda merkade. wirt en mā mit moerd
brād bigripen. so aegh di schelta dine ker bor hi dine mā
bwe. danmē blynde. iefta barne. iefta an elēde seinde. eñ
syn gued heert an koniges wara eñ an heerna hand. scit
met een man op endma dat naet wr weer weet. so aegh
men oen to tingiane mit aefta tīghe. emmer wr acht dae
gē dat ne mei of nima ner fira ner festa wāt hit ida merc
keo schiin is. So ist riucht toda aersta tige. ist een eerm
man dat di schelta aegh hī onder burga to bringē al ōt hit
bitingz is. ne mei hi neen burga wina. so aeg hi to swar
rane so aeg hi to gaen dana. ōt tida nesta tinge. so aeg hi
di schelta to ādert to brīgen. al ōt hit bitingz is. Jst een
ryckman deermet oen spreckt. so moet hi burgia op syn
ryk. al ōt hi mit riucht fri wōt. iefta inda schield ðwōnen

Hyr bigbinnet da suarta swingben. wirb

Jt is een riucht suart suēgh. Huaso fiucht wr
sette soen. wr suerīē eden. eñ wr keste mōd. so
baet hi britzen dine heilighe ferd. deer hi selue

At is en suart suēgh huaso dat riucht wilkared
brect om giriebeed iefta om ielkirs quada menīga
so breckt hi dat deer god selue baed. to tuang dera sōde
na. wāt dat riucht helpet dam deer him selm naet helpa

mei. bit ſcept riuchte wreeck. opdā ſchielde: ende bit bi

DJt is en ſuart ſuingb. huaſo ſchirmt da ōſchield ſyn riuchtā ſyo wrzeth'ſo liket bi iudas deer goo ſelua wrzeed. deer oyn freed keſte mitta mond. eñ oyn weer to breeck. Huaſo oeth diſſe ſuarta ſuigbē. iefta an der de da diſſem lyck. deer aldus quaed ſint. ſo met him neen pſter nen hermſcheed ſcriwa. hine ſeke dine paues to roē. iefta ſyn wieldiga boda. eñ him di paus. ende dy pſter ſine hermſcheed ſcriwe ende ſette. nei nedē eñ ney riuchte. al ont dat. ſchel hi buta kerka ſtaen ende nen mā hyndera cōma. dan datter a twiſcha ſe niogbē feet. hine moet neen paes nima. als dat ander folck bi ſchil to iens ſyn ſtef paſſia. deer bi oen der hand haet. eñ bi mei nenis orlefs nieta. bi ſchil māgra duget miſſa deerma ider criſ tenheed oeth. wāt bi haet him ſelff deer wt brocht mitt quader deda. Jtez dit ſint da ſaun ſuarta ſuingben Huaſo oeth moerd. iefta moerdbrād. iefta bōdena ſcaec raef. iefta ſcaeck raef in gaſtelika logē. iefta gaſtelika lio dē dulgbet. fraſe oes liues. iefta daeth. iefta ane ſlachta ſlacht wr ſette ſoen. wr keſten mōd. ende fuerren eden iefta huaſo een gaſtelick bibodene onfuecht mit ſymonie dit ſit da ſaun ſuarta ſuingen. deer nimen oenbinda mei

Hyr biginnet da ſcaeckraeff bibala di paus

DJt is een ſchaeckraef. Huaſoe faert ōbirades mit onriuchter wald. to een ſtanden bws enō deer binipt da liodē biara gued. deer ſcholden biara lyf aff feda. eñ da ſeel fan reda. ſoe brincht hi him ſelf in oera ſchakera riucht mitta raef. Jef hi deer to bi tiged wt dat hi mitta fia beta ſchil ſo ſchil byt al tuibeet beta eñ dine ferd tuifald alſt da liued wilkared habbet

It is een ſchacc raef buaſo faert to een bira wed ſcip ōbiradet mit ōriuchť wald. aldeer di mā leit ō riuchť nerriga deer bi of ſculde ſū lyf feda eñ va ſeel fā reda ſo brict bi bī ſelua īda ſcakera riuchť ief bi deer to bitilet ȳt dat bi mitta fia beta ſcil ſo iſt tuibeet deer bi det eñ dii alra bagiſta ferd tuifald alſt da liued wilkarē.

It is een riuchť ſchaeck raef buaſoc fiuchť oen een fieldfarane mā eñ oē kramerē eñ bi ā riuchť ta nerriga is eñ nimt bī ſū gued of deer by ſcol de dat lyf fā feda eñ da ſeel fan reda ſo brickt bi bē ſelfi ī da ſcakera riuchť eñ baetſo bim di ora mā det dat wter needwer dat is ſēder boet eñ ſōder ferd.

It is riuchť deer ſū godes buus ſeka ſchil em betteriga ſynre ſēdena ſo aegh bi ferd deer. eñ dana ſo buaſo bī ſchadet inda wei an lyf i ledē eñ in gued ſo iſt tuibeet ende di bagiſta ferd tuifald

At is riuchť deer ſyn ſind ſeka ſchil em lainga iefta ō netticheed dis heiliga ſindis ſo aegh by ferd deer eñ dana buaſo bī quaed det an lyf. eñ an gued ſo iſt tuibeet eñ tuifald ferden.

At is riuchť deer ſū tigh ief ſū wf ſeka ſchil om la inga iefta ō ielkirs treft dis belga riuchtes ſoe aeg by fard deer ende dana foe buamſoma aet deth een lyff iefta oen ledem iefta oen gued ſo iſt tuibote ende di alra bagiſta ferd aider tuyfald als da liued wilkared habbet

At is riuchť keningbes ſetma. dat is treft vatmet halde da onriuchte to pinen. eñ da riuchte liodem to belpe wāt koniges ſetma dat is riuchť alſo fyr ſo bit nact ne ſe ſeth to ienſt da ewa eñ to iēſt dat riuchť it is riuchť als ti grewa in dit lād cōpt eñ bi orbe

riga liued ſchil ſeka ſo ſchil bi ſũ fana fera deer oi freda
ida lãde warat widekin beet. oi forma aeſga deer di aer
ſta doẽ deelde bĩna dae freeſka. merkum

Hyr biginnet da wilkerrẽ fã op ſtalt bame

Adei noie amẽ dit is oi wilker deer vard eniget. m. ccc
eñ xxiii des lettera deis eft ſite lãbt⁹ dei eñ wi eligze mit
ta vi zelãdũ eñ dit riucht ti baldẽ io arſte ſeec ieft eich
lãdis bera wil enich zelãd ſchaya iefta ſchanda bit ſe biſ
eop ief grewa dat wi ſe alle mene in rede eñ in dede mit
liue ende mit guede uſen fridoem to bibaldẽ. Dio oder
ſeeck is. datma alle ſtellen tingh boe deen gued bit ſe al
deerma bit fynt dae riuchta band weder thi iaene fõder
leeſne ende buaſo dat gued ief oi tieff ontbalt mit wald
oi ſchil dat gued weder iaen eñ dae riuchterẽ xx merka
fã rawe ende fan rawede guede ſchilma aldus oeẽ gued
riucht balda. Dio tredda ſeec is datma alle baerne deer
nachtes brand duaet. eñ oi deer deis brãd dwe oi ieldẽ
ſaũ fald ende da riuchtrerẽ xx merka eñ buaſo dẽ moerd-
brander õtbalt dyn ſchilma pĩnigia alſo als fã da õtbal
derẽ biſchiẽ is. dit ſchilma balda fã da nottredderẽ alſo
wel. Dioe iiii ſeeck is buaſo ſyn bera wrreth iefta ſelff
daed ſlacht om gued iefta ſyn friõd oi ſchilma pinighia
als di moerdenaer ief als di nacht brãder alſo fyr als hi
mit riuchte wr wõnẽ wirt. Buaſo monikẽ iefta iõcfrou
wẽ õtbalt deer fã biara plate monet ſint ti klacſt ti kom
mẽ oi wrbt xx merka buaſo bidere toat biſe naet redelic
bi riuchta moet oi wrbert alſo wel xx merka. Dio fyfta
ſeec is buaſo een papa fucht mit wield oi ſchil bi to bet
tiga iaen x merck eñ da riuchterẽ alſoe fulla. Dio ſex
te ſeec is buaſo een riucht daed ſlacht in dae wei toe op

ſtallis bame aldeer iefta vãne ſo ſchil bi bĩ ielda mit iiii. hũdert merka dẽ baudel va berũ eñ vyn baudel pa riuchterẽ Elkers liued deer deer gaet va ieldema mit achtiga merkũ eñ va riuchterẽ alſo fulla. Vio vii ſeec is buc ȝelãd orẽ een mã of ſlacht ſo ſchilmẽ ielda mit. lx. merkum eñ da riuchterẽ alſo fulla. Vio viii ſeec buaſo va riuchterẽ i ſii vele wrberich wirt ẽdma da oder ȝelãd ti belpe ladet alſo manich ſo deer kõpt vat aeg hõdert merka fã da wrberiga ti vrbrĩſe. Vio ix ſeec is buaſo des biſchi nẽ wt. vat bi vepen vrege vi wrbert fyf merck. Vyo x ſeec is bwſo een riuchter õriuchte riucht ief fynde vy wrbert xx merka. Vio xi ſeec is datma dine ferde iou welick balde ende aldeer epenbeer ſtryd iefta ſan is vat ſchillet va riuchteren riucht ſena iefta bia ſint menevich Vio xii ſeec is buaſo een leka daed ſlacht di ieldene mit vii ieldũ eñ di iowe da riuchterẽ ſaun ferden. eñ lamthe ende oder dolgingba da ſchilma al ſoe wal ſaũfald beta Vio xiii ſeec is bwaſo een papa vaco ſlacht iefta vya ken. iefta ſubdiaken vi ieldaſe mit tien fulla ieldem. eñ mit tien fulla ferdum. Elkers biara dulginga betma mit tien fulla botem. Vio xiiii ſeeck is bueerſoma eer knap pa iefta een famna ti bede ieft iefta nimpt buta rede des mõdes ẽde ſibſta eer wena vi baet wrbero hũdert merk eñ vat kyno weder op ſyn gued bi bode dera riuchtera ende da kinde, da wald ti betane als di alde wilker ſeyt Vio xv ſeec is fã lãde deerma kapet ieſta ſelt iefta wã delet vat vi neſt ſe ti vinane iſt bera iefta frowe deer fã da feriẽ ief fã da ſwo ſida wt kõmẽ ſe bit ne ſe vat di o der niaer ida ſib ſe eñ ida legẽr dis lãdis eñ ſint bia lika fib dio ſwo ſida eñ dio ſpidel ſida ſo is nier dio ſvo ſida

Dio sexteēsta seeck. is dat alle la wa deer la wiget wādet fā gode. datse aldeer la wie deerse di daeo brēgbe bit ne se dat bi op syn iesta tiid mit sūn bigetris rede oderis er dineric bwaso dat i breet mit ōriuchť wald di. werbert xx merka Dio xvii seec is dat alle ferdbā stāde fest oeer da grietmā duact sōder wādel bit ne se dat da efekōmen de riuchterē bi rede iiii dera wisera papéa eñ enis plat; i da dele dat een dwe ō epēbei netreft eñ netticheid ende se bit dā veer riuchte due. Dio xviii seec is buaso i. man daed slacht wr sette sone eñ swrē ede eñ wr kesten mōd di schil wt wessa ieer eñ dei buta lāde eñ di paus ti sekā iesta syn bode. eñ aldeer ti absoluerien bat by een stheen buus dat schilma thi werpa. baeth by een holten buus dat beert oē bof eñ an koniges wara Dio xix seec is bua so orē agen wtbreet foet of sle iesta bād of kere nose. ief ta tonge iesta were dat betma als een daedslachta Dio xx seeck is bwaso wt disse mena netticheed eñ ordineri ga eñ wt dissa settingba selschipet ende reth iesta swert fiucht iesta bindreth. di wrbert wit da riuchterē xx mer ka. ende buaso disse iensel schipīga eñ iens wrīga naet of ne leth di wrbert also wel xx merka. Dio xxi seec is om dera browena bede Dio xxii seec is om da monta Dio xxiii. seec is buck zelandre faert in een oer seland om cla ge mara of mīra soe schillet bim da riuchteren bina trim degbum belpa boder redis ief riuchtis ouase dit naet so schil di clager wessa op des greetmās kost eñ synr siana al ont dio clagbe eint se aider mit rede ief mit riuchte is dio clag mīre so acht merck so schilma thi da oen puīga ief ti da sikringba babba sex burē eñ vii sibben eñ een op stallingb. isse mara so schil bi babba ii opstallingen ende

dae ſchillet weſſa fan dae lande. oier dioe clagbe oen is
Dio xxiiii ſeeck is ti. oer nia ſettiga babba wi alle mee
lyc ſet dat elck riuchtar oeer ſwert thi da riuchte thi op
ſtallis bame dat by to paeſchū deer cōme ende feſtgade
ende creftgade alle da ſecka des beiligba ferda ſo fyr ſo
bi riucht edich bliuwa wil.

Hyr bigint een cleen tractaet fā da ſaū zelādē des. gā
ſen lādis fā freeſland mei ſyn tobibeer eñ eylanden

DAt aerſte zelād dat is weſtfreeſlād bi dio oō
ſida des zees alſe. Hoern. enchuſē. medēblic
zē bwelc oi. grewa fā bollād bim bact ōder
oenich maked baet alder aerſt.

DAt oder is ſtreckēde fā ſtarē to liouwōd alſe weſt
gn ende doynga weerfſtal weimbritſe. mit al bya
ra toe bibeer.

DAt tredde is beten aeſtergo mei al ſmellinga land
boerndeel foerd meer. bādmare. baſkerwald dae
neerſta walden eñ. rauwerde. actzeſpel. eñ colmerland.
Diſſe twa zeelanden als dat oder eñ dat tredde ſint eta
fry. eñ oers neen bera bicannet bibalua diin. keyſer des
roēſchen rikes. Oer ōtellika ſchada eñ manich oēfiuch
tinga ende grata bloedſtirtingha babbet diſſe lāden lith
om dine frydoem to biſchyrmen. bwelck bem is ioun fā
dine grata. Koninck. Kaerl eñ deer to manich ſueer ſtri
dē babbet ſlain ienſt dine grewa fā bollād ō biara lād to

DAt iiii is ſtellīgbwōf. ſcoterwōf. kuner. biſchyrmē
ſyl. geetborn. fullēboef. ſteēwyck eñ al drētlād dit
zelād bact bituōgē di biſcop fā vtrecht als drēt ſteēwyc
fullēboef. geetborn. eñ kunerſyl. mer ſtellichwōf. ſchoter
lād diſſe twa ſint eta fry. eñ grata anfiuchtinga mit gra

te orlogē deer bia habbet hād to iēst dat stieht fā vtrecht

DAt fyfte zeland is. Langwald. Freedwald. Humers. Dydach. Husinga. Sywellingha. Gremīghen. Aeldambecht. Reyderland. Aesterwald mey al da waldē deer aldeer bi lidset tuisscha da eemse eñ west falen dat maeste deel fā disse zelanden is eta fry ende sō mich sint onderdenich ioncker. kene eñ grewa vlrick eñ sommich sint da groninghera onderdenich.

DAt sexte zeland is. Eemda mit al eemderlād. brokmereland. Aurikerlād. aesterghā land. beerlinger land eñ dole. noerder land mei syn toe bibeer. ende dit edel zeland deer ryckst was eñ fruchtbaer buelck. ioncker. Kene fan broeckmerlād een neifolger syn faders eñ broders i boesheed eñ mei quaedheed dit lād bituōg. eñ makese eerm wrmits zeera werē eñ bi spared gastelyckner wraldsch eñ was boes in alle tighū eñ wt da tzerkē naē bi al dat ield eñ clenodiē deer bi dat stryd mei feerd

DAt vii zelād is. rustrīgalād. winīga lād. eñ buthiaīghera lād buelc lād bisitb. sibolt ede soē iōcker. kene suager. Itz owlēgerlād moermerlād eñ līgen dat sint delē disser zelādē buelc iōcker kene aec bituōgh eñ focke ukema disse tria lādē fā keno bilcēde. eñ neen lādis bera ne mochte disse zelandē bituinga bibala disse focke vserz Itz segelrlād is aec een deel fā disse vii zelādē eñ tourtri buet eñ scbat dē biscop fā mūster. eñ scheedlād baedelre lād wymderlād wr dio welere sint aeck delī fā diffe vii zelanden disse baet bituongen di biscop fan bremen mer Dithmers is eeta oenbibinderd.

Dyr eyndiehgied. da wilkerren fan op stallis bame.

Ag7745